

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

ASG WP wewn. 3735/83

JAWNE

Egz. Nr. 1

Pplk dr Władysław BRILIŃSKI

PODRĘCZNIK ŁĄCZNOŚCI

Część II

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PULKU (pz, pcz)

55455

WARSZAWA 1983

**AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO**

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

JAWNE

ASG WP wewn. 3735/83

Egz. Nr **1**

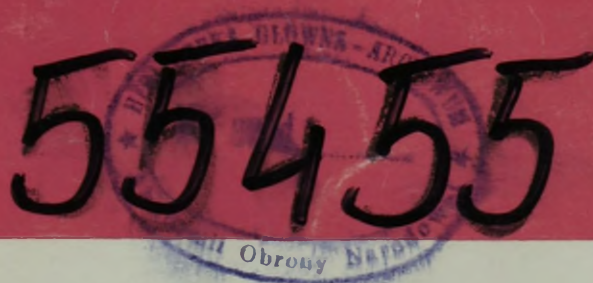

Pptk dr Władysław **BERLIŃSKI**

PODRĘCZNIK ŁĄCZNOŚCI

Część II

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PUŁKU (pz, pcz)

WARSZAWA 1983

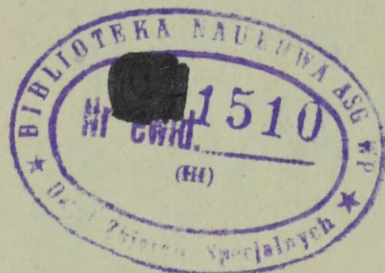
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI

ASG WP wewn. 3735/83

JAWNE

Egz. nr 1

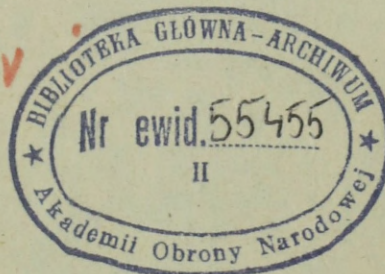
Ppłk dr Władysław BRYLIŃSKI

PODRĘCZNIK ŁĄCZNOŚCI

CZĘŚĆ II

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PUŁKU /pz, pcz/

JAWNE
Michał
4. M. 02v

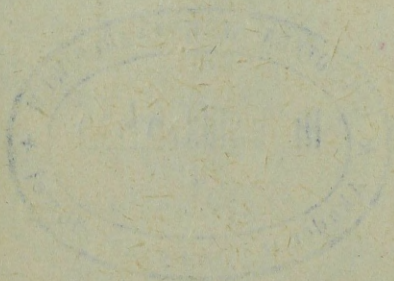
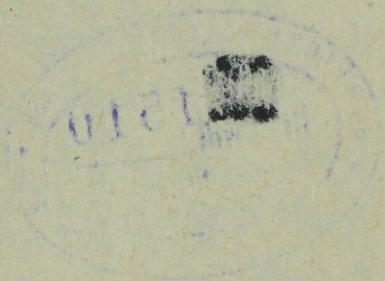

WARSZAWA

1983

JAWAL

~~XXXXXXXXXX~~

T R E Ś Ć

	Str.
Wstęp	5
Rozdział I - POŁOWE WĘZŁY ŁĄCZNOŚCI PUŁKU	7
1. Rodzaje i przeznaczenie węzłów łączności	7
2. Struktura organizacyjna i wyposażenie węzłów łączności	7
3. Zasady rozmieszczania i przesuwania połowych węzłów łączności	11
Rozdział II - PODODDZIAŁY ŁĄCZNOŚCI PUŁKU	17
1. Ogólna charakterystyka pododdziałów łączności ..	17
2. Przeznaczenie i wyposażenie	18
Rozdział III - PLANOWANIE ŁĄCZNOŚCI NA SZCZEBLIU PUŁKU	20
1. Dokumenty łączności pułku	20
2. Treść i ogólna charakterystyka dokumentów łą- czności	20
Rozdział IV - ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PUŁKU W GARNIZONACH I REJO- NACH ALARMOWYCH	26
1. Ogólne zasady organizacji łączności	26
2. Łączność w garnizonach stałych	28
3. Organizacja łączności w rejonach alarmowych ...	32
Rozdział V - ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PUŁKU PODCZAS PRZEGRUPOWANIA	36
1. Zasady ogólne	36
2. Organizacja łączności w marszu	39
3. Łączność organów kierowania ruchem wojsk oraz możliwości jej wykorzystania	43
4. Organizacja łączności w rejonach odpoczynków ..	47
5. Organizacja łączności podczas przewozu transpor- tem kolejowym	49
6. Organizacja łączności w rejonach ześrodkowania /wyjściowych/	50
Rozdział VI - ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PUŁKU W DZIAŁANIACH BOJOWYCH	53
1. Zasady ogólne	53
2. Organizacja łączności w natarciu z marszu	56
3. Organizacja łączności w natarciu z bezpośred- niej styczności z nieprzyjacielem	68
4. Właściwości organizacji łączności w boju spotkaniowym	70

	Str.
5. Właściwości organizacji łączności w pościgu	72
6. Organizacja łączności w obronie	75
7. Właściwości organizacji łączności w warunkach szczególnych	80
Bibliografia	92

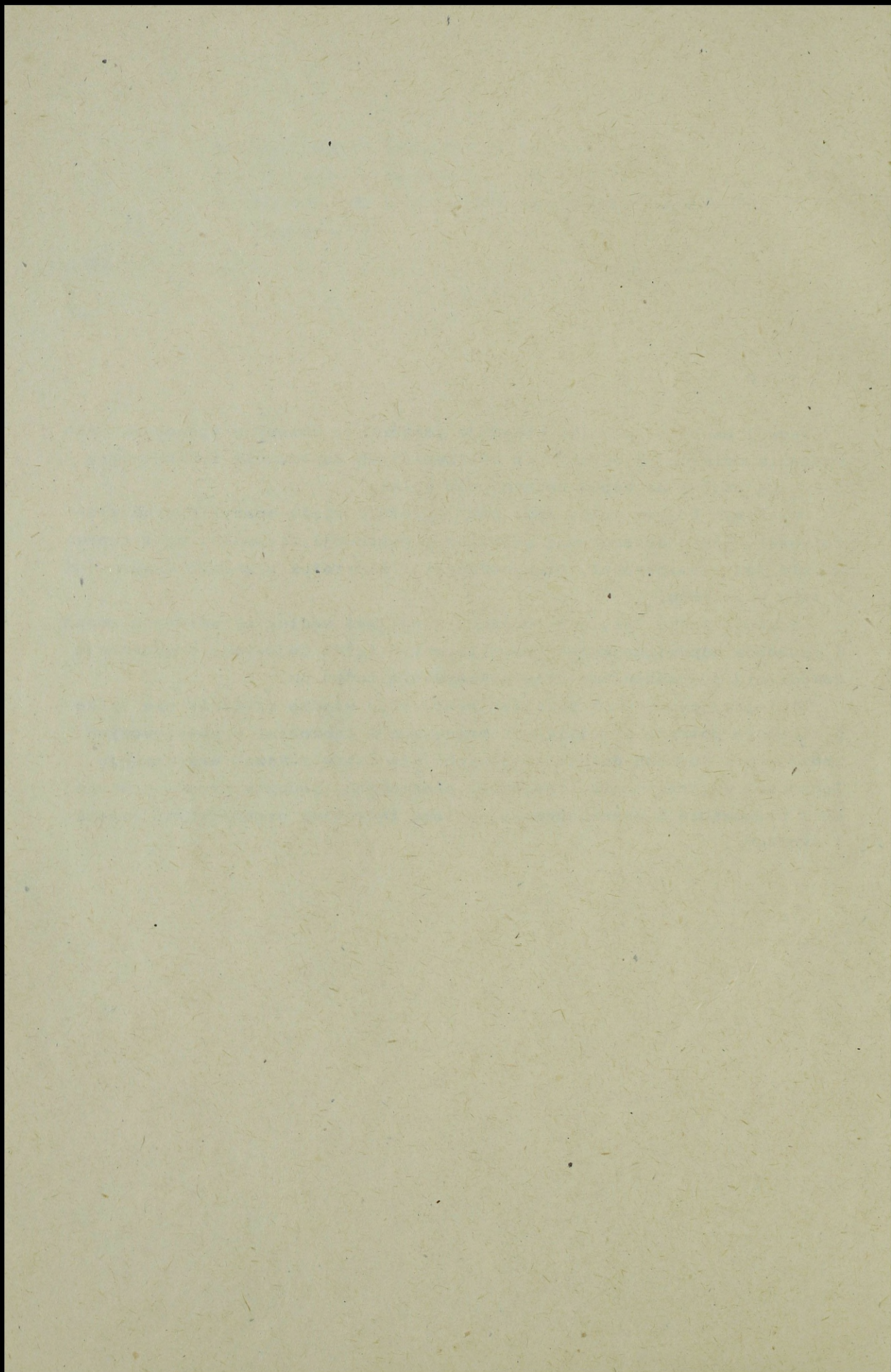
W S T Ę P

Rozwój nauki i techniki powoduje zasadnicze zmiany w sposobach prowadzenia działań bojowych oraz możliwościach dowodzenia i kierowania techniką bojową na współczesnym polu walki.

Działania bojowe pułku /pz, pcz/ wyróżnia wiele specyficznych właściwości, które determinują potrzeby organizacji łączności oraz zapewnienia jej terminowości, niezawodności i skrytości przekazu wiadomości w tych warunkach.

Łączność pułku /pz, pcz/ organizowana jest według określonych zasad i sposobów odpowiadających charakterowi działań bojowych, organizacji dowodzenia pododdziałami oraz wykonywanym zadaniom.

Niniejszy podręcznik powinien rozszerzyć wiedzę oficerów nie tylko w zakresie potrzeb i możliwości organizacji łączności w podstawowych rodzajach i formach działań bojowych, ale także pokazać organizację łączności w garnizonach i rejonach alarmowych, podczas przegrupowania oraz planowanie i organizowanie systemu łączności organicznymi siłami i środkami.

ROZDZIAŁ I

POLOWE WĘZŁY ŁĄCZNOŚCI PUŁKU /pz, pcz/

1. Rodzaje i przeznaczenie węzłów łączności

Polowe węzły łączności pułku są przeznaczone do zapewnienia dowództwu, oficerom sztabu oraz oficerom wojsk i służb łączności radiowej, radiotelefonicznej, radioliniowej, przewodowej i wojskowej poczty polowej z przełożonym i sąsiadami oraz radiowej, przewodowej i wojskowej poczty polowej z podwładnymi i pododdziałami współdziałającymi.

Na szczeblu pułku /pz, pcz/ organizuje się dwa węzły łączności:

- węzeł łączności stanowiska dowodzenia /WŁ SD/;
- węzeł łączności tyłowego stanowiska dowodzenia /WŁ TSD/.

Węzeł łączności stanowiska dowodzenia jest głównym węzłem systemu łączności pułku, przeznaczonym do zapewnienia dowództwu, sztabowi i szefom rodzajów wojsk łączności dalekosiężnej z dowódcą i sztabem przełożonego, dowódcami i sztabami podległych pododdziałów, sąsiadami, współdziałającymi wojskami, tyłowym stanowiskiem dowodzenia pułku oraz łączności wewnętrznej na stanowisku dowodzenia. Z węzła łączności stanowiska dowodzenia kieruje się całym systemem łączności pułku i podległych pododdziałów.

Węzeł łączności tyłowego stanowiska dowodzenia jest drugim węzłem ogólnego systemu łączności pułku, przeznaczonym do zapewnienia tyłowym organom dowodzenia /głównie kwatermistrzowi i szefowi służb technicznych/ łączności z dowództwem /sztabem/ pułku, z kwatermistrzowskim stanowiskiem dowodzenia przełożonego, dowódcami podległych pododdziałów oraz podległymi kwatermistrzowi /szefowi służb technicznych/ pododdziałami /grupami/ tyłowymi.

2. Struktura organizacyjna i wyposażenie węzłów łączności

Węzeł łączności stanowiska dowodzenia pułku jest rozwijany siłami i środkami łączności organicznej kompanii łączności, drużyny dowodzenia szefa artylerii /tylko w pz/ i drużyny dowodzenia dowódcy baterii przeciwlotniczej.

W skład węzła łączności SD pułku wchodzi następujące elementy:

- grupa środków radiowych;
- grupa środków radioliniowych;
- stacja telefoniczna-telegraficzna;
- grupa środków wojskowej poczty polowej.

Grupa środków radiowych jest przeznaczona do zapewnienia łączności radiowej dowódcy, sztabowi i szefom rodzajów wojsk pułku na postoju i w ruchu.

W skład grupy środków radiowych wchodzi:

- radiostacja średniej mocy;
- radiostacje i odbiorniki wozów dowodzenia;
- radiostacje małej mocy /przenośne/.

Radiostacja średniej mocy przeznaczona jest do zapewnienia telefonicznej i telegraficznej /słuchowej i dalekopisowej/ łączności radiowej ze sztabem przelozonego.

Radiostacje i odbiorniki wozów dowodzenia oraz radiostacje małej mocy są przeznaczone do zapewnienia telefonicznej lub niekiedy telegraficznej /słuchowej/ łączności radiowej dowodzenia, współdziałania i alarmowania. W skład grupy wchodzi wozy dowodzenia dowódcy pułku, szefa sztabu, starszego oficera rozpoznania, szefa artylerii i szefa OPL.

Grupa środków radioliniowych jest przeznaczona do zapewnienia telefonicznej i telegraficznej /dalekopisowej/ łączności radioliniowej z przelozonym oraz telefonicznej z sąsiadami lub dowódcą pułku w przypadku jego wyjazdu poza rejon stanowiska dowodzenia.

W skład grupy środków radioliniowych wchodzi:

- stacja radioliniowa z RWL-1M;
- stacja radioliniowa z wozu dowodzenia dowódcy i szefa sztabu

pułku.

Stacja radioliniowa, zamontowana w aparatowni RWL-1M, jest przeznaczona do utrzymania telefonicznej i telegraficznej łączności z SD dywizji oraz telefonicznej z SD sąsiedniego pułku lub dowódcą pułku.

Stacja radioliniowa, zamontowana w wozie dowodzenia dowódcy pułku, jest przeznaczona do utrzymania telefonicznej łączności ze sztabem pułku w czasie, gdy dowódcą pułku znajduje się poza stanowiskiem dowodzenia lub bezpośrednio z dowódcą dywizji.

Stacja radioliniowa, zamontowana w wozie dowodzenia szefa sztabu pułku, jest przeznaczona do utrzymywania telefonicznej łączności z dowódcą pułku /w przypadku jego wyjazdu poza rejon SD/, sąsiadami lub w innym kierunku radioliniowym.

Stacja telefoniczno-telegraficzna przeznaczona jest do zapewnienia dalekosiężnej i wewnętrznej łączności telefonicznej oraz dalekosiężnej łączności telegraficznej.

W skład stacji telefoniczno-telegraficznej wchodzi:

- centrala telefoniczna i telegraficzna ruchomego węzła łączności /RWL-1M/;

- telefoniczne urządzenia utajniające;
- urządzenia kodujące;
- kablowa sieć telefoniczna.

Ręczna łącznica telefoniczna wraz z dodatkowym wyposażeniem spełnia rolę wewnętrznej i dalekosiężnej centrali telefonicznej na węźle łączności SD pułku. Służy do połączenia abonentów węzła łączności /wewnętrznych i dalekosiężnych/ między sobą oraz umożliwia im pracę przez różne środki łączności zainstalowane w aparatuwni. Jest rozwijana tylko podczas pracy stanowiska dowodzenia na postoju.

Ręczna łącznica telegraficzna wraz z dalekopisem umożliwia pracę telegraficzną /dalekopisową/ ze stanowiskiem dowodzenia dywizji przez łącza radioliniowe lub przewodowe. Jest wykorzystywana głównie w telegraficznych kanałach radioliniowych.

Telefoniczne urządzenie utajniające umożliwia automatyczne utajnianie kanału telefonicznego oraz podłączenie jednego abonenta wewnętrz - nego.

Urządzenie kodujące umożliwia kodowanie i rozkodowanie wiadomości bezpośrednio ręcznie /za pomocą klawiatury nadawczej/ lub pośrednio - automatycznie przez wykorzystanie czytnika taśmy perforowanej /jeżeli wiadomość została uprzednio zarejestrowana w postaci taśmy perforowanej/.

Kablowa sieć telefoniczna służy do podłączenia do central abonentów SD pułku, elementów węzła łączności oraz przewodowych linii dalekosiężnych. Do rozwijania kablowej sieci telefonicznej wykorzystuje się na szczeblu pułku kable polowe typu TTWK-5x2 i PKL-2.

Grupa środków wojskowej poczty polowej jest przeznaczona do przyjmowania, przesyłania i dostarczania /doręczania/ poczty tajnej i jawnej podległym pododdziałom oraz poczty tajnej jednostkom współdziałającym i wspierającym. W skład wojskowej poczty polowej pułku wchodzi pocztolioni wojskowi oraz pojazdy transportowe /samochody osobowo-terenowe i motocykle/.

Na zarządzenie dowódcy /szefa sztabu/ pułku dotyczące przesłania pilnych dokumentów bojowych mogą być wykorzystywane również inne pojazdy transportowe /samochody ciężarowe, transportery opancerzone, czołgi/, które w danej sytuacji taktyczno-operacyjnej gwarantują bezpieczeństwo i terminowe ich dostarczenie.

Ponadto przy stanowisku dowodzenia pułku wyznacza się i przygotowuje rejon lądowiska dla śmigłowców łącznikowych. W tym celu rejon ten odpowiednio się oznakowuje /w dzień płachtami, w nocy sygnalizacją świetlną/.

Wojskową pocztę polową oraz lądowisko należy tak rozmieszczać w rejonie stanowiska dowodzenia, aby ruchem /przejazdami i lądowaniem oraz

startem śmigłowców/ nie demaskować położenia stanowiska dowodzenia.

W sumie na węźle łączności stanowiska dowodzenia pułku może znajdować się około 8-10 pojazdów mechanicznych. Z tego bezpośrednio na stanowisku dowodzenia rozmieszcza się 6-7 pojazdów.

Szefem węzła łączności stanowiska dowodzenia pułku jest z zasady dowódca kompanii łączności /w wyjątkowych wypadkach może być wyznaczony jeden z dowódców plutonów/.

Węzeł łączności tyłowego stanowiska dowodzenia jest rozwijany siłami i środkami łączności wydzielonymi z kompanii łączności w celu zapewnienia tyłowym organom dowodzenia łączności z dowództwem i sztabem pułku, z tyłowymi organami dowodzenia przełożonego i podległymi pododdziałami oraz składami i grupami podległymi kwatermistrzowi /szefowi służb technicznych/.

W skład węzła łączności TSD pułku wchodzi następujące elementy:

- grupa środków radiowych;
- stacja telefoniczna.

Grupa środków radiowych jest przeznaczona do zapewnienia tyłowym organom dowodzenia pułku telefonicznej /telegraficznej/ łączności radiowej dowodzenia i kierowania materiałowym, technicznym i medycznym zabezpieczeniem wojsk.

W skład grupy środków radiowych wchodzi:

- radiostacja średniej mocy;
- radiostacje wozu dowodzenia;
- radiostacje małej mocy /przenośne/.

Radiostacja średniej mocy przeznaczona jest do utrzymania telefonicznej i telegraficznej /słuchowej i dalekopisowej/ łączności radiowej z tyłowym stanowiskiem dowodzenia przełożonego.

Radiostacje wozu dowodzenia i przenośne przeznaczone są do utrzymania telefonicznej łączności z dowództwem i sztabem pułku oraz pododdziałami /składami, grupami/ tyłowymi.

Stacja telefoniczna jest przeznaczona głównie do zapewnienia telefonicznej łączności wewnętrznej na tyłowym stanowisku dowodzenia i ze składami pułkowymi oraz dalekosiężnej ze stanowiskiem dowodzenia pułku /w rejonach ześrodkowań, wyjściowych, obronie/.

W skład stacji telefonicznej wchodzi łącznica telefoniczna małomocowa /LP-10MR/ i kablowa sieć telefoniczna rozwijana za pomocą kabla PKL-2.

W sumie na węźle łączności tyłowego stanowiska dowodzenia znajdują się 2-3 pojazdy mechaniczne.

Szefem węzła łączności tyłowego stanowiska dowodzenia jest dowódca wozu dowodzenia kwatermistrza /może być dowódca radiostacji średniej mocy/.

3. Zasady rozmieszczania i przesuwania połowych węzłów łączności

Połowe węzły łączności pułku powinny charakteryzować się dużą żywotnością, mobilnością oraz umożliwiać kompleksowe wykorzystanie technicznych środków łączności.

Na współczesnym polu walki połowym węzłom łączności stawia się szereg wymagań. Do zasadniczych należy zaliczyć:

- zapewnienie niezawodnej łączności w ruchu;
- dużą ruchliwość i przejezdność;
- żywotność;
- szybkość rozwijania i zwijania;
- dogodność korzystania ze środków łączności i kompleksowe ich wykorzystanie;
- zabezpieczenia przepływu informacji w określonych przedziałach czasowych;
- prostotę organizacji i eksploatacji;
- skrytość łączności i możliwość maskowania;
- zapewnienie warunków zgodności pracy środków łączności /kompatybilności elektromagnetycznej/;
- strukturalną gotowość do przyjęcia głównych zadań w wypadku zniszczenia lub uszkodzenia innych węzłów łączności danego szczebla /ogniwa/, podległych oddziałów /pododdziałów/, a w wyjątkowych wypadkach także szczebla nadrzędnego.

Połowe węzły łączności punktów dowodzenia pułku są ich integralną częścią i rozmieszcza się je w rejonach tych punktów dowodzenia. Rejony powinny posiadać dogodne warunki organizacji łączności oraz wykorzystania wszystkich środków i urządzeń łączności. W związku z tym odpowiedni wybór i przygotowanie rejonów do rozwinięcia węzłów łączności oraz właściwe rozmieszczenie ich elementów w rejonie punktu dowodzenia, a także w kolumnie sztabu podczas przesuwania punktów dowodzenia w nowy rejon posiada priorytetowe znaczenie dla zapewnienia właściwej pracy i eksploatacji węzłów łączności, a tym samym dla zapewnienia ciągłej i niezawodnej łączności.

Rejony, w których przewiduje się rozwijanie połowych węzłów łączności, powinny spełniać następujące warunki:

- umożliwiać bezkolizyjne rozmieszczenie wszystkich środków i urządzeń łączności danego węzła;
- posiadać odpowiednie miejsce dla rozmieszczenia środków i urządzeń łączności oraz pododdziałów obsługi, eksploatacji i zabezpieczenia;

- posiadać naturalne warunki maskowania i zabezpieczenia przed konwencjonalnymi i raketowo-jądrowymi środkami rażenia;
- zapewniać optymalne warunki rozprzestrzeniania się fal elektromagnetycznych;
- zapewniać możliwość korzystania z istniejących w terenie urządzeń i sieci łączności;
- posiadać dobrze rozwinięty system dróg dojazdowych i wyjazdowych;
- posiadać odpowiednie możliwości do wykonania schronów i ukryć dla sprzętu i obsługi elementów węzła łączności;
- zapewniać możliwości korzystania z istniejących źródeł wody lub stałego i szybkiego jej dowozu;
- posiadać odpowiednie warunki organizowania ochrony i obrony.

Polowe węzły łączności rozmieszczane i rozwijane są z zasady na terenach zalesionych /lasach/ lub w miejscowościach.

Ze względu na większe prawdopodobieństwo niszczenia przez przeciwnika obiektów wyróżniających się w terenie lub ważnych z wojskowego punktu widzenia nie należy rozmieszczać węzłów łączności w pobliżu dużych zakładów przemysłowych, magazynów uzbrojenia i paliw oraz węzłów komunikacyjnych i dużych przepraw wodnych. Węzłów łączności nie należy również rozmieszczać w pobliżu źródeł promieniowania elektromagnetycznego ze względu na możliwość powstawania znacznych zakłóceń i bezpieczeństwa pracy technicznych urządzeń łączności, a także w głębi dużych masów leśnych ze względu na znaczne tłumienie przez lasy /szczególnie liściaste/ fal elektromagnetycznych oraz możliwość powstania pożarów, zawałów i wynikających z tego trudności wyjazdu z lasu.

Podczas wyboru miejsca na rozmieszczenie elementów węzła łączności należy brać pod uwagę:

- możliwość rozśrodkowanego rozmieszczenia poszczególnych elementów /aparatu, wozów dowodzenia, radiostacji/;
 - możliwość dogodnego oraz szybkiego wjazdu i wyjazdu środków transportowych, na których zamontowany jest sprzęt łączności;
 - możliwość rozwinięcia pełnego lub niezbędnego w danej sytuacji systemu antenowego;
 - możliwość wykorzystania naturalnych ukryć lub osłon przed zniszczeniem oraz odpowiedniego maskowania naturalnego;
 - istnienie odpowiednich warunków do organizowania ochrony i obrony.
- Rozmieszczenie elementów węzła łączności powinno zapewnić:
- szybkie rozwijanie i zwijanie węzła;
 - szybkie nawiązanie łączności;
 - dogodne warunki do dokonania połączeń poszczególnych elementów węzła i do organizacji łączności wewnętrznej na danym punkcie dowodzenia.

- ciągłość i niezawodność łączności z przełożonym, podwładnymi, sąsiadami i wojskami współdziałającymi.

Polowe węzły łączności pułku mogą być rozwijane w rejonach ustalonych doraźnie na podstawie mapy lub w rejonach zawczasu rozpoznanych podczas rekonesansu. Rekonesans rejonu rozmieszczenia węzła łączności przeprowadza się równocześnie z rekonesansem punktu dowodzenia. W tym celu wraz z grupą rekonesansową punktu dowodzenia wyjeżdża szef łączności /szef węzła łączności/ lub wyznaczony przez niego oficer. W grupie tej mogą znaleźć się również dowódcy niektórych elementów węzła łączności.

W czasie rekonesansu wybiera się rejon rozmieszczenia węzła łączności, miejsca rozmieszczenia poszczególnych elementów węzła, pododdziałów obsługi, eksploatacji i zaopatrzenia.

Po zakończeniu rekonesansu rejonu rozmieszczenia węzła łączności szef węzła stawia zadania funkcyjnym łączności /dowódcom elementów węzła łączności/, wręcza im niezbędne dokumenty eksploatacyjne, na podstawie których nawiązują oni łączność oraz opracowują potrzebne dokumenty węzła łączności.

Rozwinięciem środków i urządzeń łączności kierują odnośni dowódcy /funkcyjni węzła łączności/. O rozwinięciu poszczególnych elementów i nawiązaniu łączności meldują oni szefowi węzła łączności, który następnie melduje o wykonaniu postawionego zadania szefowi łączności pułku.

Przez pojęcie "rozwinięcie polowego węzła łączności" należy rozumieć rozwinięcie wszystkich elementów węzła, rozwinięcie i uruchomienie wewnętrznych połączeń węzła łączności i punktu dowodzenia oraz nawiązanie łączności.

Na szczeblu pułku rozwinięcie polowego węzła łączności obejmuje:

- rozmieszczenie i rozwinięcie elementów węzła łączności oraz nawiązanie łączności z wyznaczonymi korespondentami;
- przeprowadzenie pomiarów i regulacji kanałów łączności;
- rozwinięcie wewnętrznej sieci kablowej węzła łączności i punktu dowodzenia;
- przekazanie kanałów łączności na centralę telefoniczną do eksploatacji.

Poszczególne elementy węzła łączności należy rozmieszczać w takich miejscach, które umożliwiają szybkie rozwijanie i zwijanie węzła oraz stwarzają dogodne warunki do rozwijania łączności wewnętrznej i efektywnego wykorzystania wszystkich technicznych środków łączności.

Aparatownię RWL-1M na SD i centralę telefoniczną na TSD /KSD/ rozmieszcza się na węzłach łączności w centralnym miejscu punktu dowodzenia.

nia tak, aby linie przewodowe do poszczególnych abonentów były jak najkrótsze.

Wozy dowodzenia, przenośne radiostacje małej mocy rozmieszcza się w rejonach pracy poszczególnych osób funkcyjnych.

Ze względu na możliwość powstania wzajemnych zakłóceń i zabezpieczenie przed skutkami oddziaływania nieprzyjaciela wozy dowodzenia powinny być rozmieszczane w odległości 50-100 m od siebie.

Radiostacje średniej mocy rozmieszcza się w odległości do 1 km, aby nie demaskowały miejsca rozmieszczenia punktów dowodzenia. Do zdalnego sterowania radiostacjami średniej mocy mogą być wykorzystane punkty wy-nośne połączone linią przewodową z radiostacją /bezpośrednio lub przez centralę telefoniczną/ lub radiostacje UKF małej mocy, znajdujące się w wozach dowodzenia i samochodach sztabowych /namiotach pracy/.

Grupę środków wojskowej poczty polowej rozmieszcza się w odległości do 1 km od grupy dowodzenia sztabu przy skrzyżowaniach dróg wiodących do punktu dowodzenia i w miejscu umożliwiającym skryty i dogodny dejazd środków transportowych.

W miarę rozwoju działań bojowych polowe węzły łączności punktów dowodzenia należy przesunąć w nowe rejony tak, aby zapewnić ciągłość dowodzenia wojskami.

Zasadniczy wpływ na częstotliwość przesunięć węzłów łączności punktów dowodzenia wywiera tempo działań bojowych, praktyczny zasięg środków łączności, zapewniających dowodzenie wojskami, prędkość poruszania się kolumn punktów dowodzenia oraz stopień ich zagrożenia ze strony przeciwnika. Średnia częstotliwość przesuwania węzłów łączności punktów dowodzenia na szczeblu pułku uzależniona jest od częstotliwości przesunięć tychże punktów i w ciągu doby wynosi:

- WL SD pułku pierwszego rzutu dywizji 4-6 razy;
- WL TSD pułku 3-4 razy.

Częstotliwość przesuwania węzłów łączności punktów dowodzenia pułków drugiego rzutu /odvodu/ uzależniona jest od konkretnej sytuacji taktyczno-operacyjnej oraz otrzymanego zadania bojowego i z zasady jest mniejsza.

Węzły łączności punktów dowodzenia pułku przesuwane są w jednym rzucie.

Przesuwanie węzła łączności w jednym rzucie polega na tym, że po zwinięciu elementów węzła łączności w datychozasowym rejonie rozwinięcia punktu dowodzenia i węzła łączności przemieszcza się go w całości do nowego rejonu z zasady w kolumnie punktu dowodzenia.

Podczas przesuwania węzłów łączności duże znaczenie ma właściwe rozmieszczenie środków łączności w kolumnie danego punktu dowodzenia.

Rozmieszczenie środków łączności w kolumnie powinno umożliwiać efektywne ich wykorzystanie przez zainteresowane osoby funkcyjne oraz unie - możliwić wzajemne zakłócanie podczas pracy. Dotyczy to przede wszystkim radiostacji średniej mocy i radiostacji wozów dowodzenia, które mogą wzajemnie zakłócać sobie pracę.

Wyeliminowanie lub znaczne zmniejszenie zakłóceń podczas pracy tych środków osiąga się - poza przedsięwzięciami eksploatacyjnymi /odpowiedni rozdział i przydział częstotliwości, praca niezbędnymi mocami, właściwe rodzaje pracy itp./ - poprzez zwiększenie odległości pomiędzy tymi środkami. W związku z tym radiostacje średniej mocy i wozy dowodzenia należy rozmieszczać wzdłuż całej kolumny danego punktu dowodzenia z zachowaniem pewnej odległości pomiędzy nimi. Należy dążyć do tego, aby rozmieszczenie środków łączności /radiostacji, wozów dowodzenia/ - podobnie jak i pozostałych pojazdów w kolumnie marszowej danego punktu dowodzenia - było w miarę możliwości stałe. Ułatwia to znacznie organizację rozwijania, zwijania i przesuwania punktów dowodzenia i węzłów łączności, a przede wszystkim zmniejsza wzajemne zakłócenia, stwarzając warunki do zapewnienia kompatybilności elektromagnetycznej.

W celu zapewnienia bezpośredniej wymiany wiadomości z przełożonym, podwładnymi, sąsiedziami i wojskami współdziałającymi podczas przesuwania węzłów łączności osoby funkcyjne punktu dowodzenia powinny znajdować się na pojazdach, na których zamontowane są środki łączności.

Przekazywanie wiadomości wewnątrz kolumny punktu dowodzenia realizowane jest przy pomocy łączności radiowej kolumny danego punktu dowodzenia z wykorzystaniem do tego celu radiostacji UKF małej mocy zainstalowanych w aparatach, radiostacjach średniej mocy, wozach dowodzenia i innych pojazdach osób funkcyjnych punktu dowodzenia.

W czasie przesuwania węzłów łączności punktów dowodzenia w nowy rejon mogą nastąpić celowe lub wymuszone zatrzymania punktów dowodzenia. Środki łączności w tym wypadku mogą pracować pozostając w kolumnie lub też, w zależności od sytuacji, potrzeb i czasu, wyjechać z kolumny i rozwinąć się w pobliżu. Powyższy sposób wykorzystania środków łączności jest określany jako "łączność z krótkich przystanków" i najczęściej stosowany wówczas, gdy występują znaczne trudności lub przerwy w zapewnieniu ciągłej wymiany wiadomości w ruchu.

Podczas krótkiego postoju /trwającego kilka - kilkanaście minut/ obsługi środków łączności, a przede wszystkim radiostacje średniej mocy i wozów dowodzenia rozwijają anteny zapewniające zwiększenie zasięgu poszczególnych radiostacji, przekazują /odbierają/ niezbędne wiadomości, zwijają rozwinięte anteny i zajmują /jeżeli wyjechały/ określone miejsca w kolumnie marszowej. Po zrealizowaniu powyższych czynności kolumna

punktu dowodzenia i węzła łączności może wykonywać dalsze przesuwanie.

W określonych sytuacjach taktyczno-operacyjnych rejon "krótkiego przystanku" może okazać się czasowym rejonem rozmieszczenia punktu dowodzenia i węzła łączności. W takim wypadku należy rozmieścić i rozwinąć wszystkie środki i urządzenia łączności, a także zorganizować i rozbudować kablową sieć wewnętrzną.

Rozwijaniem, eksploatacją, zwijaniem i przesuwaniem polowych węzłów łączności kierują szefowie węzłów łączności. W swojej pracy szefowie węzłów łączności opierają się na zadaniach i wytycznych stawianych przez odnośnych szefów łączności oraz uwzględniają ilość i stan techniczny posiadanych środków i urządzeń łączności.

Praca szefów węzłów łączności w zakresie rozwijania, zwijania i przesuwania węzłów łączności ściśle zależy od istniejącej sytuacji taktyczno-operacyjnej, przyjętych form dowodzenia oraz posiadanego czasu na rozwinięcie węzłów łączności.

Uwzględnienie powyższych czynników pozwala na zapewnienie ciągłej i niezawodnej łączności, a tym samym zapewnienie operatywnego dowodzenia podległymi wojskami i kierowanie techniką bojową. Dlatego też każdy dowódca /szef sztabu/ pułku powinien znać możliwości i warunki eksploatacji węzłów łączności odnośnych punktów dowodzenia, uwzględniać zasady rozmieszczenia i rozwijania oraz zwijania i przenoszenia poszczególnych węzłów łączności, a także stawiać realne i we właściwym czasie zadania.

ROZDZIAŁ II

PODODDZIAŁY ŁĄCZNOŚCI PUŁKU

1. Ogólna charakterystyka pododdziałów łączności

Zadania w zakresie zapewnienia łączności realizują pododdziały łączności. Do zabezpieczenia zadań łączności w pułku /pz, poz/ wykorzystuje się siły i środki kompanii łączności, drużyny dowodzenia szefa artylerii /tylko w pułku zmechanizowanym/, drużyny dowodzenia szefa OPL oraz siły i środki pododdziałów specjalnych /kompania rozpoznania, pluton ochrony i regulacji ruchu, kompania saperów, pluton chemiczny/.

Stan liczebny pododdziałów /elementów/ łączności i ich wyposażenie dostosowane są do potrzeb i warunków dowodzenia wojskami na poszczególnych szczeblach dowodzenia, a zatem nie przewiduje się w zasadzie doraźnego wzmocnienia pododdziałów dodatkowymi siłami i środkami łączności. Wzmocnienie dodatkowymi siłami i środkami łączności będzie najczęściej dokonywane w wypadku poniesienia znacznych strat w ludziach i sprzęcie łączności.

Pododdziały łączności pułku wyposażone są w zasadzie w jednolity sprzęt łączności. Jednolitość wyposażenia wpływa w decydujący sposób na ujednoczenie systemu łączności oraz umożliwia wymianę wiadomości pomiędzy różnymi elementami ugrupowania bojowego pułku bez potrzeby posiadania i stosowania w tym celu oddzielnych środków i urządzeń łączności.

Środki i urządzenia łączności zamontowane są na stałe w pojazdach transportowych /samochody, transportery opancerzone, ozołgi/, co zapewnia pododdziałom łączności dużą manewrowość i elastyczność w działaniu. Daje również gwarancję rozbudowy systemu łączności z kolejnych punktów dowodzenia rozwijanych w toku działań bojowych.

Wewnętrzna struktura organizacyjna pododdziałów łączności dostosowana jest do wymagań eksploatacyjnych środków i urządzeń łączności będących w ich wyposażeniu oraz zadań wykonywanych w zakresie organizacji łączności w warunkach wysokiego tempa działań wojsk i ograniczonego czasu na rozbudowę systemu łączności.

W skład określonych pododdziałów wchodzi zespoły, załogi i obsługi przeznaczone do rozwijania i eksploatacji poszczególnych środków i urządzeń łączności, rozwijania polowych linii kablowych, organizowania łączności środkami wojskowej poczty polowej itp.

Kompania łączności pułku podlega bezpośrednio szefowi łączności puł-

ku. Pozostałe pododdziały łączności pułku /załogi obsługi/, które wchodzi w skład pododdziałów dowodzenia /drużyn dowodzenia/ podlegają bezpośrednio poszczególnym szefom /szef artylerii, szef OPL, starszy oficer rozpoznania/.

W zakresie eksploatacji systemu łączności wszystkie pododdziały łączności /zespoły, grupy, załogi, obsługi/, które występują w składzie poszczególnych węzłów łączności podlegają bezpośrednio odnośnym szefom węzłów łączności.

2. Przeznaczenie i wyposażenie

Na szczeblu pułku /pz, pcz/ występuje organiczna kompania łączności. Struktura organizacyjna i wyposażenie w środki łączności kompanii łączności pułku zmechanizowanego i pułku czołgów są identyczne. W skład kompanii wchodzi następujące pododdziały:

- pluton radiowy;
- pluton łączności dowodzenia;
- pluton remontowy;
- drużyna gospodarcza.

Kompania łączności przeznaczona jest do rozwijania i eksploatacyjnego zabezpieczenia węzłów łączności stanowiska dowodzenia i tyłowego /kwatermistrzowskiego/ stanowiska dowodzenia oraz zapewnienia z nich łączności radiowej, radioliniowej, przewodowej i środkami wojskowej poczty polowej.

W wyposażeniu kompanii znajdują się wozy dowodzenia, radiostacje średniej i małej mocy, odbiorniki radiowe, aparatownia ruchomego węzła łączności, sprzęt telefoniczny /łącznice polowe, aparaty telefoniczne i polowy kabel telefoniczny/ oraz warsztat łączności i stacje ładowania akumulatorów.

Za pomocą środków i urządzeń łączności plutonu radiowego i plutonu łączności dowodzenia rozwija się i eksploatuje węzły łączności stanowiska dowodzenia i tyłowego /kwatermistrzowskiego/ stanowiska dowodzenia.

Poza wymienionymi pododdziałami, które biorą bezpośredni udział w organizowaniu i zapewnieniu łączności, w skład kompanii łączności wchodzi jeszcze pododdziały remontu i obsługi. Ich zadaniem jest zabezpieczenie stałej sprawności technicznej środków i urządzeń łączności oraz zapewnienie normalnej pracy i egzystencji składowi osobowemu kompanii.

Pluton remontu sprzętu łączności przeznaczony jest do bieżącego remontu sprzętu łączności oraz ładowania akumulatorów dla pododdziałów łączności pułku, organicznych pododdziałów ogólnowojskowych i specjal-

nych oraz dla pododdziałów przydzielonych.

Drużyna gospodarcza przeznaczona jest do zaopatrywania kompanii łączności w środki materiałowo niezbędne do życia i walki.

Szef artylerii pułku zmechanizowanego dysponuje drużyną dowodzenia, w której wyposażeniu występuje wóz dowodzenia. Środki łączności znajdujące się w wyposażeniu wozu dowodzenia są przeznaczone do zapewnienia łączności szefowi artylerii z przełożonym i podległymi pododdziałami.

Szef OPL pułku dysponuje drużyną dowodzenia, w której wyposażeniu są wozy dowodzenia oraz radiostacje przenośne małej mocy i sprzęt telefoniczny. Jeden z wozów dowodzenia jest przeznaczony dla szefa OPL pułku. Za pomocą środków łączności znajdujących się w wyposażeniu wozu dowodzenia szef OPL utrzymuje łączność z przełożonym, dowódcą /sztabem/ pułku, podległą baterią przeciwlotniczą oraz plutonami przeciwlotniczymi batalionów piechoty. Ponadto jest zapewniony odbiór sygnałów z radiolokacyjnej stacji wstępnego poszukiwania /RSWP/ w zakresie wskazywania celów.

W kompanii rozpoznawczej pułku występuje drużyna radiotelefoniczna, w której wyposażeniu znajdują się wozy dowodzenia i przenośne radiostacje małej mocy. Jeden z wozów dowodzenia jest przeznaczony dla starszego oficera rozpoznania pułku. Środki łączności znajdujące się w wyposażeniu wozu dowodzenia są przeznaczone do zapewnienia łączności z przełożonym, dowódcą /sztabem/ pułku, podległymi elementami rozpoznania pułku oraz do odbioru danych z taktycznego rozpoznania powietrznego.

W pozostałych pododdziałach specjalnych pułku /bateria artylerii haubic, bateria artylerii przeciwpancernej, kompania saperów, pluton ochrony i regulacji ruchu/ znajdują się przenośne radiostacje małej mocy przeznaczone do zapewnienia dowódcom tych pododdziałów łączności z przełożonym i podwładnymi.

W plutonie chemicznym łączność z drużynami rozpoznania skażeń organizowana jest przy pomocy radiostacji pokładowych transporterów opancerzonych.

Ponadto przy organizowaniu łączności w pułku i jego pododdziałach, które są wyposażone w wozy bojowe /specjalne/, bierze się również pod uwagę radiostacje pokładowe tych wozów.

ROZDZIAŁ III

PLANOWANIE ŁĄCZNOŚCI NA SZCZEBLU PUŁKU

1. Dokumenty łączności pułku

Opracowanie dokumentów łączności stanowi finalną czynność planowania łączności pułku w określonych działaniach bojowych. Służą one do organizacji systemu łączności oraz kierowania jego eksploatacją i zabezpieczeniem pracy podczas realizacji procesu dowodzenia pododdziałami pułku w działaniach bojowych.

Dokumenty łączności opracowuje się sukcesywnie w miarę napływania niezbędnych danych ze sztabu przelozonego i sztabu pułku oraz rozwiązywania poszczególnych problemów organizacji systemu łączności na szczeblu pułku. Na szczeblu pułku dokumenty łączności opracowuje osobiście szef łączności, który do pomocy może wykorzystać jednego z oficerów kompanii łączności.

W skład dokumentów łączności na szczeblu pułku wchodzi:

- plan łączności;
- wytyczne do organizacji łączności /wydawane ustnie/ wraz z niezbędnymi dokumentami eksploatacyjnymi;
- mapa robocza szefa łączności.

Plan łączności jest to wyrażona graficznie decyzja szefa łączności odnośnie do organizacji łączności, uzasadniona rozliczeniem sił i środków łączności oraz przedsięwzięciami organizacyjno-eksploatacyjnymi.

Rodzaj i treść dokumentów planu łączności są uzależnione od szczebla dowodzenia. Na szczeblu pułku plan łączności obejmuje:

- schemat łączności radiowej;
- schemat łączności radioliniowej i przewodowej;
- schemat wojskowej poczty polowej /zalecany/;
- rozliczenie sił i środków łączności.

Wymienione dokumenty opracowuje się w formie tabelarycznej, stosując obowiązujące wzory sformalizowanych blankietów /schematów/, które po wypełnieniu składa się w jedną całość.

2. Treść i ogólna charakterystyka dokumentów łączności

Układ treści schematu łączności radiowej może być wykonany w dwojaki sposób. Pierwszy polega na tym, że organizowane przez sztab przelozony sieci i kierunki radiowe, w których pułk utrzymuje łączność z przelozonym, przedstawia się na schemacie w pierwszej kolejności, a na-

stępnie dopiero relacje łączności planowane na podstawie własnej decyzji szefa łączności pułku. Drugi sposób charakteryzuje się tym, że poszczególne sieci i kierunki radiowe organizowane przez sztab przelozony i pułku grupuje się według ich przeznaczenia w następującej kolejności: łączność dowódcy, sztabu, rozpoznania, szefów rodzajów wojsk /artylerii, obrony przeciwlotniczej, saperów, zabezpieczenia chemioznego i tyłów/. Za każdym razem podaje się numer i nazwę poszczególnych sieci lub kierunków, rodzaj i typ radiostacji /odbiornika/ wydzielonej do pracy w danej relacji, rozmieszczenie radiostacji /odbiornika/ na poszczególnych punktach dowodzenia oraz manewr środkami radiowymi /odbiornikami/, które są przewidziane do doraźnego zapewnienia łączności z określonymi korespondentami.

Schemat łączności radioliniowej i przewodowej ujmuje organizację tej łączności w sposób ideowy bez powiązania z terenem, w poszczególnych okresach i etapach działań bojowych /w rejonie wyjściowym, na rubieży wejścia do walki, na rubieżach poszczególnych zadań bojowych/. W schemacie wyszczególnia się: relacje łączności pomiędzy określonymi punktami dowodzenia, rodzaj środka łączności /typ stacji radioliniowej, kabla/, liczbę i rodzaj łączy. Przy określaniu rodzaju łączy należy przestrzegać następującej kolejności:

- telefoniczne utajnione;
- telefoniczne zwykłe;
- telegraficzne utajnione;
- telegraficzne zwykłe.

Schemat wojskowej poczty polowej ujmuje organizację tej łączności w sposób ideowy w poszczególnych okresach i etapach działań bojowych /podobnie jak schemat łączności radioliniowej i przewodowej/ z wyszczególnieniem rodzajów środków lokomocji, numeracji, marszruty i wykresu kursów pocztowych pomiędzy poszczególnymi punktami dowodzenia.

Rozliczenie sił i środków wykonuje się według okresów /rubieży/ działań bojowych, wykazując stan osobowy oraz podstawowy sprzęt i środki transportowe. W każdym z okresów /rubieży/ działań bojowych wyszczególnia się stan faktyczny, wykorzystanie sił i środków na poszczególnych punktach dowodzenia /do wykonania określonych zadań/ oraz odwód.

Dokumenty planu łączności opracowuje się w całości wówczas, gdy łączność planuje się od podstaw i przy posiadaniu dostatecznej ilości czasu. W warunkach ograniczonego czasu wprowadza się do istniejących /uprzednio opracowanych/ dokumentów planu łączności jedynie niezbędne korekty i uzupełnienia.

Wszystkie dokumenty planu łączności powinny odzwierciedlać w szczególności organizację łączności w przewidywanym działaniu bojowym i na danym szczeblu dowodzenia. Treść poszczególnych dokumentów powinna być przejrzysta i zrozumiała, ujęta precyzyjnie i zwięźle, tak aby na ich podstawie można było wydać odpowiednie wytyczne dotyczące organizacji łączności.

Żądania, które nie znalazły pełnego odbicia w schematach i tabelach, a wymagają dodatkowych wyjaśnień, ujmują się w formie pisemnej /wytyczne, instrukcje itp./.

Dokumenty planu łączności na szczeblu pułku opracowuje się w jednym egzemplarzu. Na żądanie przełożonego szefa łączności podlegli szefowie łączności przesyłają odpisy swoich planów łączności lub tylko niektórych dokumentów /np. dane sieci i kierunków radiowych zorganizowanych na danym szczeblu dowodzenia, co umożliwia zapewnienie łączności radiowej o dwa szczeble niżej/.

Dokumenty planu łączności podpisuje szef łączności, a zatwierdza szef sztabu pułku.

Wytyczne do organizacji łączności opracowuje się na podstawie decyzji do organizacji łączności wyrażonej w dokumentach planu łączności. Na szczeblu pułku wydaje się je ustnie podległym szefom łączności i są one podstawą do organizacji łączności dla sztabów podległych pododdziałów. Treść wytycznych uzależniona jest od rodzaju i charakteru walki oraz warunków przejścia do planowanych działań bojowych. Może ona zawierać:

- rejonny rozwiniętych /rozwijanych/ punktów dowodzenia pułku, terminy ich gotowości oraz kierunek ich przesunięcia;
- sposoby organizacji łączności; radiowej;
- sposoby organizacji łączności przewodowej;
- sposoby organizacji łączności kodowej;
- sposoby organizacji łączności wojskowej poczty polowej i czasy wymiany przesyłek pocztowych;
- obowiązującą tabelę kryptonimów i sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych;
- obowiązujące ograniczenia w pracy środków łączności;
- rozmieszczenie i kierunek przesunięcia pułkowego punktu zaopatrzenia /PPZ/ i warsztatu łączności;
- sposób zaopatrywania w sprzęt i materiały łączności;
- organizację remontu uszkodzonego sprzętu łączności;
- organizację zbiórki zdobytego sprzętu łączności;
- rozmieszczenie, skład oraz kierunek przesunięcia odwodu łączności;
- organizację kontroli czasu;

- sposób postępowania w wypadku dekonspiracji któregośkolwiek z elementów łączności;

- czas gotowości rozwijanego systemu łączności.

Zapoznanie z treścią wytycznych podlegli szefowie łączności /dowódcy pododdziałów, w których nie ma szefów łączności/ potwierdzają własnoręcznym podpisem na dokumentach planu łączności lub w zeszytach pracy szefa łączności pułku. Wskazane jest, aby szefowie łączności byli obecni ze swoimi dowódcami podczas stawiania zadań przez dowódcę pułku.

Ponieważ szeregu danych eksploatacyjnych nie można przedstawiać w tej formie, do wytycznych dołącza się niezbędne załączniki, wykonywane w formie tabelarycznej, które są dokumentami eksploatacyjnymi. Na szczeblu pułku należą do nich:

- tabela danych radiowych;

- tabela przydziału danych do organizacji łączności dla podległych i przydzielonych pododdziałów;

- tabela kryptonimów i adresów radiowych węzłów łączności punktów dowodzenia oraz sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych.

Tabelę danych radiowych opracowuje się na podstawie zarządzenia łączności sztabu przełożonego, w którym zawarty jest przydział danych radiowych /numery radiostacji, stałe grupy cyfrowe do sprawdzania tożsamości korespondentów, kryptonimy, częstotliwości itp./, oraz na podstawie opracowanego schematu łączności radiowej, w którym przedstawiona jest organizacja łączności dowodzenia, współdziałania, alarmowania i tyłów. Dane do organizacji i pracy każdej sieci lub kierunku radiowego ujmuje się na oddzielnym arkuszu /blankiecie/. Do tabel danych radiowych dołącza się również wytyczne organizacyjno-eksploatacyjne, które ujmują:

- terminy ważności kryptonimów, stałych sygnałów rozpoznawczych radiostacji i częstotliwości;

- stały kryptonim i sygnał rozpoznawczy oraz grupy tożsamościowe dowódcy pułku;

- sposób postępowania obsługi radiostacji po usłyszeniu powyższego kryptonimu i sygnału rozpoznawczego.

Tabelę przydziału danych do organizacji łączności dla podległych i przydzielonych pododdziałów opracowuje się na podstawie danych otrzymanych ze sztabu przełożonego.

W tabeli tej /dla każdego pododdziału oddzielnie/ uwzględnia się wszystkie dane /sygnały rozpoznawcze radiostacji, kryptonimy radiostacji, klucze do tabel, częstotliwości itp./, które są niezbędne do zorganizowania łączności radiowej.

Tabela kryptonimów i adresów radiowych węzłów łączności punktów do-

wodzenia zawiera umowne, zamaskowane nazwy i liczby węzłów łączności przełożonego, własnych, współdziałających i podwładnych o dwa szczeble niżej.

Tabela sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych zawiera określoną nazwę stanowiska osób funkcyjnych i umowny /ustalony/ sygnał rozpoznawczy /liczba trzycyfrowa/. Do poszczególnych tabel dołącza się instrukcję korzystania z tabeli kryptonimów i adresów radiowych oraz sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych. Podczas opracowywania tabel wykorzystuje się dane zawarte w tabelach sztabu przełożonego.

Mapa robocza szefa łączności jest niezbędnym dokumentem, na którym można zobrazować przestrzenno-czasowe rozmieszczenie i działanie elementów systemu łączności /pododdziałów łączności/ w powiązaniu z określonymi czynnikami taktyczno-operacyjnymi występującymi w czasie działań bojowych pułku.

Na mapie roboczej uwidacznia się szereg danych uzupełniających lub konkretyzujących terenowo /przestrzennie/, które warunkują organizację i działanie łączności. W skład danych wchodzi elementy taktyczne i łączności. Do elementów taktycznych zaliczamy:

- linie rozgraniczenia;
- rubież styczności z nieprzyjacielem i głębokość zadań bojowych;
- planowane rubieże wprowadzenia do walki drugiego rzutu /odvodu/;
- odcinki /rejony/ skażeń i zakażeń rzutujące na zorganizowany /organizowany/ system łączności;
- rejony zniszczeń i pożarów;
- drogi marszu wykorzystywane przez pododdziały łączności /elementy systemu łączności/ z wykonaniem przepraw na przeszkodach wodnych;
- wykryte środki walki radioelektronicznej nieprzyjaciela;
- inne niezbędne dane rzutujące na organizację i eksploatację systemu łączności.

Do elementów łączności zaliczamy:

- węzły łączności punktów dowodzenia przełożonego, własne, współdziałających oddziałów /pododdziałów/, sąsiadów i podwładnych, aktualnie czynne i planowane, z których utrzymuje /organizuje/ się łączność;
- elementy systemu łączności przełożonego /pomocnicze węzły łączności, stacje pośrednie itp./, poprzez które zapewnia się łączność;
- relacje radioliniowe i przewodowe czynne i planowane /uruchamiane/ na określonych rubieżach /w określonym czasie działań bojowych/;
- rejony rozmieszczenia pododdziałów /odwodów/ łączności;
- dane czasowe dotyczące przegrupowania pododdziałów łączności oraz gotowości elementów systemu łączności;

- elementy zabezpieczenia materiałowo-technicznego przełożonego i własne.

Na mapie roboczej szefa łączności przedstawia się aktualne /w określonej sytuacji/ elementy taktyczne i łączności oraz te, co do których podjęto decyzję o ich natychmiastowej realizacji. W ten sposób treść mapy uzupełniana jest na bieżąco i zgodnie z rozwojem działań bojowych oraz podejmowanymi /uaktualnianymi/ decyzjami.

ROZDZIAŁ IV

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PUŁKU W GARNIZONACH I REJONACH ALARMOWYCH

1. Ogólne zasady organizacji łączności

Dowodzenie wojskami w okresie pokoju jest realizowane za pośrednictwem międzygarnizonowego systemu łączności Ministerstwa Obrony Narodowej. Organizacja tego systemu jest dostosowana do potrzeb okresu pokojowego. Równocześnie zapewniona jest możliwość, w stosunkowo krótkim czasie, przystosowania go do potrzeb okresu wojennego.

Podstawowym zadaniem międzygarnizonowego systemu łączności w okresie pokoju jest zapewnienie poszczególnym dowódcom i sztabom oraz instytucjom wojskowym:

- wymiany informacji z przełożonym i podległymi dowódcami /sztabami/ oraz instytucjami wojskowymi;
- alarmowania wojsk i kadry w zakresie osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej;
- kierowania osiaganiem wyższych stanów gotowości bojowej, a ponadto porozumienia się dowódców /sztabów/ różnych jednostek oraz instytucji wojskowych z terenowymi organami i instytucjami administracji państwowej.

W celu realizacji powyższych zadań międzygarnizonowy system łączności MON posiada odpowiednio rozbudowaną:

- sieć łączności dalekosiężnej, łączącą poszczególne garnizonowe węzły łączności rozmieszczone na obszarze PRL;
- sieć łączności wewnętrznej garnizonu, oraz odpowiednie połączenia z systemami i sieciami łączności Ministerstwa Łączności, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Komunikacji, zapewniające uzyskanie połączeń z abonentami sieci /systemów/ łączności tych resortów.

Garnizonowe węzły łączności posiadają połączenia z centralami telefonicznymi innych resortów, rozmieszczonymi na terenie garnizonu, a mianowicie:

- centralą miejską resortu łączności;
- centralą, międzymiastową telefoniczną i telegraficzną resortu łączności;
- centralą telefoniczną PKP;
- centralą telefoniczną i telegraficzną MO.

Sprzężenie międzygarnizonowego systemu łączności MON z systemami /sieciami/ łączności innych resortów umożliwia uzyskiwanie połączeń okrężnych w wypadku awarii określonych ogólnych łączności MON.

Podstawowym rodzajem łączności w pułku w okresie pokoju jest łączność przewodowa. W zależności od relacji utrzymuje się łączność telefoniczną i telegraficzną, jawną i utajnioną, a ponadto wykorzystuje się urządzenia kodujące oraz dokumenty kodowe.

Łączność przewodową dzielimy na:

- łączność dalekosiężną;
- łączność wewnętrzną garnizonu.

Łączność przewodowa dalekosiężna utrzymywana jest przede wszystkim na łączach wydzielonych z sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego, administrowanej przez resort łączności. Ponadto mogą być wykorzystywane dalekosiężne linie kablowe MON, a także w razie potrzeby łącza zastawiane za pomocą radiotelefonów.

Za pomocą tych linii /wydzielonych łączy/ połączone są wszystkie garnizonowe węzły łączności, poprzez które uzyskuje się odpowiednie połączenia z jednostkami i instytucjami rozmieszczonymi na terenie kraju. Liczba kanałów /łączy/ łączności w poszczególnych relacjach jest różna, w zależności od aktualnych potrzeb i technicznych możliwości.

Łączność przewodowa wewnętrzna garnizonu utrzymywana jest głównie na podziemnych liniach kablowych, będących własnością wojska. W uzasadnionych wypadkach mogą być także wykorzystywane łącza wydzielone z lokalnej sieci resortu łączności.

W ramach łączności wewnętrznej każdego garnizonu zapewnia się łączność telefoniczną ze wszystkimi sztabami, instytucjami, uczelniami wojskowymi, składami i przedsiębiorstwami wojskowymi, komendami garnizonów, pododdziałami porządkowo-ochronnymi i służby garnizonowej, terytorialnymi sztabami wojskowymi itp.

W niektórych oddziałach i samodzielnych pododdziałach, a także w instytucjach wojskowych - w celu zapewnienia łączności w obrębie zajmowanego obiektu - mogą być dodatkowo zainstalowane abonanckie centrale telefoniczne małej pojemności lub koncentratory telefoniczne /np. w pomieszczeniu ofiiera dyżurnego pułku/.

Łączność radiowa w okresie pokoju posiada ograniczone zastosowanie. Wykorzystuje się ją przede wszystkim w wypadku zaistnienia przerw w łączności przewodowej oraz do przekazywania sygnałów powiadomienia /ostrzegania/ o ewentualnym zagrożeniu z kosmosu, powietrza, morza i lądu, o skażeniach promieniotwórczych i chemicznych, a także do alarmowania wojsk.

Do organizacji łączności radiowej wykorzystuje się przede wszystkim środki radiowe ze składu garnizonowych węzłów łączności. Za pomocą tych środków może być utrzymywana łączność telefoniczna i telegraficzna /słuchowa lub dalekopisowa/, jawna i utajniona; w zależności od relacji

i potrzeb informacje mogą być kodowane za pomocą urządzeń lub dokumentów.

W okresie pokoju szerokie zastosowanie posiada wojskowa poczta polowa. Przeznaczona jest do zapewnienia obiegu korespondencji pisemnej jawnej i tajnej oraz dostarczania przesyłek pocztowych /prasy/ we współdziałaniu z systemami pocztowymi resortów spraw wewnętrznych /MSW/ i łączności /ML/.

Podstawowymi elementami wojskowej poczty polowej są garnizonowe stacje pocztowe, świadczące usługi na rzecz wszystkich jednostek i instytucji wojskowych danego garnizonu, a także bliższych garnizonów, w których nie ma etatowych stacji pocztowych.

2. Łączność w garnizonach stałych

2.1. Łączność przewodowa

Łączność przewodowa w okresie pokoju spełnia podstawową rolę w zakresie wymiany informacji. Utrzymywana jest z przełożonym, podległymi pododdziałami oraz niektórymi równorzędnymi jednostkami wojskowymi stacjonującymi w sąsiedztwie.

Łączność przewodowa z przełożonym /pomiędzy GWŁ czwartej kategorii i drugiej kategorii/ z reguły jest utrzymywana na jednym /dwóch/ łączach telefonicznych i jednym łączu telegraficznym. Łącza telegraficzne uzyskuje się w wyniku zwielokrotnienia aparaturą telegrafii nadrozmównej TgF-24/2 łączy telefonicznego. Wykorzystuje się je do wymiany telegramów jawnych i kodogramów oraz do alarmowania przez dowództwo i sztab związku taktycznego /ośrodek alarmowania GWŁ drugiej kategorii/ oddziałów i pododdziałów rozmieszczonych w garnizonach, w których znajduje się GWŁ czwartej /lub trzeciej/ kategorii. Łączność przewodową z wyższym przełożonym /GWŁ pierwszej kategorii/ zapewnia się pośrednio przez GWŁ drugiej kategorii.

Wymianę informacji z podległymi pododdziałami zapewnia się w oparciu o łączność przewodową wewnętrzną garnizonu. Dotyczy to również wymiany informacji ze szkołami, instytucjami, składnicami i przedsiębiorstwami wojskowymi, a także komendami garnizonów, oddziałów WSW, służby garnizonowej, terytorialnych sztabów wojskowych, rozmieszczonymi w danym garnizonie, oraz abonentami w mieszkaniach służbowych.

Wymienione jednostki i instytucje wojskowe, a także osoby funkcyjne posiadające aparaty telefoniczne w mieszkaniach są abonentami central telefonicznych GWŁ.

Na GWŁ czwartej kategorii są zainstalowane dwie centrale telefoniczne. Jedna dalekosiężna, za pomocą której zapewnia się jawną telefoniczną łączność dalekosiężną i druga wewnętrzna, służąca do zapewnienia telefonicznej łączności wewnętrznej /lokalnej/ garnizonu.

Łączność przewodowa wewnętrzna garnizonu przeznaczona jest tylko do zapewnienia wymiany telefonicznych informacji jawnych.

W systemie łączności przewodowej szeroko wykorzystuje się urządzenia oraz dokumenty kodowe, za pomocą których utajnia się informacje niejawne przekazywane w jawnych kanałach telefonicznych i telegraficznych.

Do połączeń wewnątrz garnizonów wykorzystywane są centrale automatyczne, zapewniające połączenie bez pośrednictwa obsługi. Są one sprzężone z centralami dalekosiężnymi, dzięki czemu umożliwiają abonentom wewnętrznym uzyskiwanie odpowiednich połączeń w systemie łączności międzygarnizonowej. Połączenia dalekosiężne uzyskuje się po uprzednim zamówieniu rozmowy na centrali dalekosiężnej, to jest w ruchu z oczekiwaniem.

Do telefonicznych central dalekosiężnych doprowadzone są łącza telefoniczne międzygarnizonowe i międzycentralowe oraz podłączone centrale telefoniczne innych resortów /ML, MSW, MK itp./. Ponadto do central dalekosiężnych podłączona może być niewielka liczba abonentów bezpośrednich /najważniejsze osoby funkcyjne w garnizonie/.

W określonych wypadkach łączność przewodowa może być także zorganizowana pomiędzy GWŁ czwartej kategorii i GWŁ piątej kategorii. W relacji tej utrzymywana jest tylko łączność telefoniczna jawna.

Łączność przewodowa z przełożonym /dalekosiężna/ jest utrzymywana na łączach telefonicznych dzierżawionych w resorcie łączności. Łączność przewodową wewnętrzną garnizonu utrzymuje się z zasady na łączach podziemnych, będących własnością wojska.

Poza zapewnieniem bezpośrednich połączeń z przełożonym i podwładnymi łączność przewodowa wykorzystywana jest do alarmowania.

Alarmowanie oddziału /pz, pcz/, rozmieszczonego w miejscowości, w której znajduje się GWŁ czwartej kategorii, realizuje się za pomocą urządzeń TESA telefonicznych i telegraficznych.

Zautomatyzowany teletechniczny system alarmowania i szybkiej łączności /TESA/ zapewnia doprowadzenie w maksymalnie krótkim czasie do wszystkich jednostek i instytucji wojskowych sygnałów wprowadzających określony stan gotowości bojowej. Urządzenia końcowe tego systemu zainstalowane są w pomieszczeniach oficerów dyżurnych poszczególnych jednostek /oficera dyżurnego pułku/. W systemie wyodrębnia się:

- telefoniczny system alarmowania;
- telegraficzny system alarmowania.

Telefoniczny system alarmowania obejmuje:

a/ Telefoniczne dalekosiężne alarmowanie realizowane za pomocą urządzeń grupowych TESA-Tf/x zainstalowanych w garnizonowych ośrodkach alarmowania GWŁ II kategorii, urządzeń końcowych TESA-Tf/y, zainstalowanych w garnizonowych ośrodkach alarmowania przy GWŁ ozwartej kategorii oraz urządzeń przełączających TESA-Tf/z zainstalowanych na GWŁ.

Urządzenie grupowe TESA-Tf/x umożliwia przekazanie głosem lub z taśmy magnetofonowej sygnałów na wybranym pojedynczym kierunku /do jednego garnizonowego ośrodka alarmowania - GOA/, w grupach na pięciu kierunkach /do pięciu GOA/ lub okólnikowo /siedem grup po pięć kierunków/, to znaczy jednocześnie do 35 GOA.

Alarmowanie przy wykorzystaniu telefonicznych urządzeń dalekosiężnych jest realizowane stopniowo od szczebla wyższego do niższego. GOA przy GWŁ ozwartej kategorii alarmowany jest przez GOA przy GWŁ drugiej kategorii.

b/ Telefoniczne wewnętrzne /lokalne/ alarmowanie realizowane za pomocą dwóch urządzeń, posiadających różne przeznaczenie.

Za pomocą urządzenia konferencyjnego L-232 o pojemności 15 lub 30 abonentów zapewnia się alarmowanie służb dyżurnych podległych pododdziałów i kierowanie alarmom w pułku. Natomiast za pomocą urządzenia TESA-p^x/ o pojemności 50 lub 100 abonentów, zapewnia się alarmowanie kadry, to jest abonentów garnizonowych central telefonicznych /w miejscach pracy i w mieszkaniach służbowych/, przekazując sygnały głosem lub z taśmy magnetofonowej.

Telegraficzny system alarmowania na szczeblu pułku obejmuje:

- urządzenia końcowe TESA - Tg/y;
- urządzenie przełączające TESA-Tg/z.

Powyższe urządzenia zainstalowane są we wszystkich GOA/przy GWŁ ozwartej kategorii, do których doprowadzona jest łączność telegraficzna. Współpracują one z urządzeniami grupowymi TESA-Tg/x /zainstalowanymi w GOA przy GWŁ drugiej kategorii, zapewniającymi przekazanie sygnałów jednocześnie na 35 kierunkach - do 35 GOA/, stosownie do podległości lub rozmieszczenia garnizonów w terenie.

Alarmowanie telegraficzne może być realizowane etapami, tzn. sygnał nadany ze szczebla centralnego odbierają GOA przy GWŁ pierwszej kategorii i przekazują podległym GOA przy GWŁ drugiej kategorii, a te z kolei przekazują sygnał do podległych GOA.

x/ Urządzenie TESA-p składa się z pulpitu sterowania TESA-px i urządzenia przełączającego TESA-py, które samoczynnie /automatycznie/ odłącza abonentów od centrali telefonicznej i przyłącza ich do pulpitu sterowania.

Gdy jednak sygnał zostanie poprzedzony sygnałem SEKWENCYJNYM /specjalny sygnał kodowy/, wówczas zadziałają urządzenia przełączające TESA-Tg/z, włączające kaskadowo w sposób automatyczny kolejne GOA /kolejne szczeble alarmowania/ i sygnał alarmowy zostanie przekazany jednocześnie do wszystkich GOA. Podłączenie wszystkich GOA realizuje się w ciągu kilkadziesiątu sekund bez udziału obsługi, co znacznie przyspiesza doprowadzenie sygnału alarmowego do wszystkich oddziałów /pododdziałów/.

Obecny przewodowy teletechniczny system alarmowania zapewnia przekazanie wojskom sygnału alarmowego ze szczebla Sztabu Generalnego w ciągu:

- 5-6 minut za pomocą urządzeń telefonicznych;
- 2-3 minut za pomocą urządzeń telegraficznych.

Zautomatyzowany teletechniczny system alarmowania jest także wykorzystywany do szybkiej łączności operacyjnej w celu przekazania pilnych zarządzeń, poleceń, meldunków itp.

2.2. Łączność radiowa

Łączność radiową utrzymuje się w sieciach i kierunkach radiowych, zorganizowanych przez sztab okręgu wojskowego, za pomocą środków radiowych KF średniej mocy, wchodzących z zasady w skład GWŁ lub będących w wyposażeniu jednostek wojskowych.

Dla każdego związku taktycznego sztab okręgu wojskowego organizuje sieć /sieci/ radiową dyżurowania i alarmowania, uruchamianą w miarę potrzeb. Sieć /sieci/ ta wykorzystuje się głównie do alarmowania sztabów i wojsk. Sygnał alarmowy może być przekazany fonem lub kluczem telegraficznym /telegraf słuchowy/.

2.3. Łączność środkami wojskowej poczty polowej

Przesyłanie poczty tajnej i jawnej oraz prasy zapewnia się w systemie wojskowej poczty polowej za pośrednictwem wojskowych organów pocztowych /garnizonowych stacji pocztowych/ we współdziałaniu z systemami pocztowymi ML i MSW.

Wszystkie jednostki /instytucje/ wojskowe w zależności od rozmieszczenia i organizacyjnego podporządkowania powinny być zarejestrowane w odpowiednich garnizonowych stacjach pocztowych, a w garnizonach, które ich nie posiadają - w placówkach poczty specjalnej MSW /dla przesyłek poczty tajnej/ i w placówkach pocztowo-telekomunikacyjnych ML /dla przesyłek poczty jawnej i prasy/.

Przesyłki pocztowe tajne są pobierane przez organa pocztowe garni -

zону z kancelarii jednostek /instytucji wojskowych/ i segregowane do adresatów miejscowych i zamiejscowych. Przesyłki dla adresatów miejscowych są im dostarczane bezpośrednio, natomiast dla adresatów zamiejscowych przekazywane do placówek poczty specjalnej MSW, która świadczy usługi na rzecz wojska w zakresie przewozu dokumentów tajnych na terenie PRL. Garnizonowe stacje pocztowe dokonują odbioru przesyłek z placówek poczty specjalnej MSW i dostarczają je adresatom.

Przesyłki pocztowe jawne pobierane są w urzędach pocztowych zlokalizowanych najczęściej na terenie jednostek wojskowych i doręczane adresatom.

W garnizonach, w których nie ma stacji pocztowych, funkcje ich spełniają odpowiednio przeszkoleni pocztylieni wojskowi, których wyznacza dla swoich potrzeb dana jednostka wojskowa.

3. Organizacja łączności w rejonach alarmowych

Łączność w rejonach alarmowych dla potrzeb pułku planuje się w okresie pokoju, a realizuje po ich zajęciu przez wojska. Pułk może zajmować rejon alarmowy w okresie pokoju dla potrzeb szkolenia wojsk oraz w wypadku zagrożenia państwa lub wybuchu wojny - w celu wykonania zadań określonych w planach operacyjnego rozwinięcia wojsk.

Zajęcie rejonu alarmowego będzie najczęściej poprzedzone ogłoszeniem alarmu i zawsze wyjściem wojsk z rejonów stałej dyslokacji. Z punktu widzenia organizacji łączności okres ten można podzielić na określony etap zapewnienia łączności dla dowództwa i sztabu pułku:

- etap pierwszy - ogłoszenie alarmu i opuszczenie rejonu stałej dyslokacji;
- etap drugi - przejście z rejonu stałej dyslokacji do rejonu alarmowego;
- etap trzeci - zajęcie rejonu alarmowego i pobyt w nim.

Pierwszy i drugi to etapy przejściowe, trwające stosunkowo krótko, jednak wpływające zasadniczo na realizację trzeciego etapu.

3.1. Łączność dla potrzeb kierowania alarmem oraz przejście pułku z garnizonu /miejsca stałej dyslokacji/ do rejonów alarmowych

Do czasu opuszczenia przez wojska rejonu stałej dyslokacji dowództwo i sztab pułku powinny wykorzystywać dla dowodzenia wojskami międzygarnizonowy system łączności, a głównie łączność przewodową ze względu na stosunkowo trudny jej podsłuch i przechwytywanie wiadomości. Ponadto sztab okręgu wojskowego powinien uruchomić zorganizowaną dla sztabu dy-

wizji sieć radiową za pomocą radiostacji KF średniej mocy. W składzie tej sieci powinny pracować radiostacje wszystkich oddziałów i pododdziałów podległych dywizji /które takie radiostacje posiadają w swoim wyposażeniu/. Wykorzystanie tej sieci jest możliwe w wypadku zaistnienia przerw w łączności przewodowej.

W dużych garnizonach, w których stacjonuje znaczna liczba jednostek wojskowych, dla koordynacji opuszczania przez nie garnizonu może być zorganizowana specjalna sieć radiowa dowódcy garnizonu za pomocą radiostacji UKF małej mocy. W skład tej sieci wchodzi: radiostacja dowódcy garnizonu /jako główna/ i radiostacje dowódców jednostek opuszczają - cych garnizon.

W czasie przemarszu pułku do rejonu alarmowego system łączności powinien zapewnić:

- sprawne kierowanie przegrupowaniem dowództwa i sztabu pułku oraz podległych pododdziałów;

- odbiór i przekazywanie sygnałów ostrzegania i alarmowania.

W pułku /samodzielnych pododdziałach/ organizuje się sieci radiowe za pomocą radiostacji UKF małej mocy dla potrzeb:

- regulacji ruchu pułku /sztabu pułku/;

- dowódcy pułku do dowodzenia podległymi pododdziałami.

Ponadto powinno organizować się kierunek radiowy pomiędzy sztabem pułku a służbą dyżurną w garnizonie /miejscu stałej - dotychczasowej dyslokacji/.

Poza tym na okres przemarszu pułku do rejonu alarmowego powinny być uruhożone radiotelefony garnizonowych węzłów łączności oraz radiotelefony aparatuwni RWL-1M i wozu dowodzenia dowódcy pułku.

Dla potrzeb odbioru sygnałów ostrzegania i alarmowania przegrupujące się sztaby i pododdziały powinny mieć włączone odbiorniki /radiostacje/ radiowe zgodnie z dokumentami planu łączności.

3.2. Łączność przewodowa w rejonach alarmowych

Ponieważ każde wyprowadzenie pułku w rejony alarmowe jest związane z przedsięwzięciami o charakterze tajnym i powinno odbywać się w sposób zamaskowany, podstawowymi środkami łączności powinny być te, które spełniały zasadniczą rolę w okresie pobytu pułku w miejscach stałej dyslokacji, a więc środki przewodowe /telefoniczne i telegraficzne/, pracujące w oparciu o międzygarnizonowy system łączności.

Łączność przewodowa powinna być jednak przystosowana do nowych /trudniejszych/ zadań. Przystosowanie to polega najoczęściej na zestawianiu łączy przewodowych w relacjach: polowe stanowiska dowodzenia

sztabu pułku w rejonach alarmowych - macierzysty garnizonowy węzeł łączności. Łącza przewodowe zestawiają miejscowe urzędy pocztowo-telekomunikacyjne na żądanie przedstawiciela jednostki legitymującego się specjalnym upoważnieniem.

W wypadku braku możliwości zestawienia łącza przez urząd pocztowo-telekomunikacyjny należy w planach uwzględnić, a praktycznie realizować budowę linii w wyżej wymienionych relacjach kablem polowym.

Połączenie liniami przewodowymi polowych węzłów łączności sztabu pułku w rejonach alarmowych z jego macierzystym garnizonowym węzłem łączności zapewni wykorzystanie międzygarnizonowego systemu łączności dla wymiany informacji zarówno z przełożonym, jak i podwładnymi.

Zestawione łącza przewodowe wykorzystywane są do telefonicznej łączności nieautajnionej. Czas zestawienia łącza waha się w granicach 1-6 godzin.

Takie dowiązanie WŁ stanowiska dowodzenia pułku w rejonie alarmowym do międzygarnizonowego systemu łączności nie zabezpiecza w pełni potrzeb w zakresie przepustowości telefonicznej łączności przewodowej, a ponadto ta podstawowa relacja posiada stosunkowo mały współczynnik niezawodności. Stąd też wynika konieczność organizacji łączności innymi środkami.

W pułku wewnętrzna łączność przewodowa w rejonie alarmowym powinna być organizowana do kompanii włącznie. Dopuszcza się zapewnienie łączności na jednym kierunku, z dwoma a nawet trzema abonentami.

3.3. Łączność radiotelefoniczna w rejonach alarmowych

Potrzeba zwiększenia przepustowości i niezawodności łączności w relacji: węzeł łączności stanowiska dowodzenia pułku w rejonie alarmowym - macierzysty garnizonowy węzeł łączności, powoduje konieczność organizowania w niej kierunku radiotelefonicznego za pomocą radiotelefonu garnizonowego węzła łączności i radiotelefonu aparatu RVL-1M.

Ponadto tam, gdzie dyslokacja jednostek dywizji /odległości pomiędzy rejonami alarmowymi/ pozwala, dopuszcza się organizację kierunku radioliniowego z polowego węzła łączności stanowiska dowodzenia pułku w rejonie alarmowym do polowego węzła łączności stanowiska dowodzenia dywizji w rejonie alarmowym.

3.4. Łączność radiowa w rejonach alarmowych

Łączność radiowa powinna być organizowana tylko w niezbędnych relacjach i na takim sprzęcie, który zapewniałby ciągłość wymiany wiadomo-

ści. Podobnie jak w działaniach bojowych łączność radiowa powinna być organizowana z przełożonym oraz pododdziałami podległymi. Praca radiostacji na nadawanie powinna być zabroniona, a zezwoleń na ich wykorzystanie powinni udzielać szefowie sztabów.

Sztab pułku powinien mieć zorganizowaną łączność radiową z przełożonym /dywizją/ za pomocą radiostacji średniej mocy w sieciach radiowych:

- sztabu okręgu wojskowego dla związku taktycznego/główną jest radiostacja ZT, a pracują w niej radiostacje sztabu OW - armii oraz oddziałów podległych dywizji/;

- kwatermistrza dywizji.

Jeżeli warunki terytorialne /odległościowe/ pozwalają, mogą być dodatkowo organizowane relacje radiowe za pomocą radiostacji UKF małej mocy.

Ponadto sztab pułku powinien prowadzić nasłuch w sieci radiowej powiadamiania KOPK.

Łączność radiowa sztabu pułku z podległymi pododdziałami powinna ograniczać się do organizacji jednej sieci radiowej, w składzie której powinny pracować radiostacje wszystkich podległych dowódców.

3.5. Łączność środkami wojskowej poczty polowej

Dostarczanie przesyłek pocztowych tajnych i jawnych oraz prasy do sztabu pułku w rejonie alarmowym odbywa się siłami i środkami garnizonowej stacji pocztowej na tak zwanym kierunku wydłużonym. Praca organów stacji pocztowej garnizonu polega na dokonaniu wymiany przesyłek pocztowych wewnątrz garnizonu /na zasadzie działalności w warunkach garnizonowych/, wykonaniu segregacji i dostarczeniu ich oddzielnymi kursami do jednostek przebywających w rejonach alarmowych. W rejsie powrotnym pocztylion wojskowy garnizonowej stacji pocztowej powinien zabrać przesyłki z kancelarii tajnej sztabu pułku w rejonie alarmowym i dostarczyć je adresatom bezpośrednio lub poprzez organa pocztowe MŁ lub MSW.

Ponadto w rejonach alarmowych rozwija się polowy system pocztowy pułku, za pomocą którego przesyłki /tajne i jawne/ oraz prasa dostarczane są bezpośrednio do podległych pododdziałów.

ROZDZIAŁ V

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PUŁKU PODCZAS PRZEGRUPOWANIA

1. Zasady ogólne

Przegrupowanie wojsk do rejonu wyjściowego /ześrodkowania/ może rozpocząć się w okresie bezpośredniego zagrożenia państwa lub z chwilą wybuchu wojny.

W zależności od sytuacji przegrupowanie wojsk może być realizowane bezpośrednio z miejsca stałej dyslokacji, z uprzednio zajętych rejonów alarmowych /RA/, ewentualnie z rejonu poprawy położenia.

Jednym z ważniejszych problemów, występujących podczas przegrupowania wojsk, jest zapewnienie dowodzenia w ruchu przy znacznych odległościach pomiędzy poszczególnymi elementami ugrupowania marszowego oraz przy stosunkowo wysokim tempie marszu /20-30 km/godz./.

Długotrwały marsz z ewentualnym /planowanym lub nie planowanym/ przejściem wojsk do działań w końcowym jego etapie wymaga zapewnienia ciągłego i operatywnego dowodzenia /kierowania/ wojskami. W tych warunkach istotne znaczenie będzie mieć zorganizowanie odpowiedniego systemu łączności zarówno dla potrzeb przegrupowujących się wojsk, jak również dla organów kierowania i zabezpieczenia przegrupowania wojsk. Systemy te powinny być zawnazu przygotowane i uruchomione z chwilą wprowadzenia w wojskach stanu pełnej gotowości bojowej. Podstawowym ich zadaniem powinno być zapewnienie dowodzenia /kierowania/ wojskami bez względu na to, czy przegrupowanie rozpoczyna się przed wybuchem wojny /w okresie bezpośredniego zagrożenia/, czy po jej rozpoczęciu.

Zadania związane z kierowaniem i zabezpieczeniem przegrupowania wojsk będą wykonywane siłami i środkami centralnego podporządkowania poszczególnych okręgów wojskowych /OW/, terenowych sztabów wojskowych, resortów gospodarki narodowej /głównie resortów komunikacji, łączności, spraw wewnętrznych, służby zdrowia i żeglugi śródlądowej/, a ponadto siłami podległymi terenowym organom administracji państwowej. Natomiast bezpośrednio dowodzenie /kierowanie/ pododdziałami pułku podczas przegrupowania powinno być zapewnione siłami i środkami łączności pułku.

Ogólne kierownictwo nad przegrupowującymi się wojskami przez obszar okręgu wojskowego sprawuje sztab okręgu poprzez okręgową grupę kierowania ruchem wojsk /OGKRW/, składającą się z oficerów sztabu okręgu, szefostw rodzajów wojsk i służb oraz innych oficerów będących na przydziałach mobilizacyjnych.

Obszar okręgu wojskowego dzieli się na strefy kierowania ruchem wojsk /SKRW/, które terytorialnie obejmują od kilku do kilkunastu województw. Na obszarze strefy występują:

- rejon kierowania ruchem wojsk /RKRW/;
- odcinki przeprawowe /OP/;
- sieć dróg przemarszu wojsk;
- system dowodzenia i łączności.

Za kierowanie ruchem wojsk w strefach odpowiadają komendy stref kierowania ruchem wojsk /KSKRW/, organizowane siłami i środkami okręgu wojskowego. W skład KSKRW wchodzi oficerowie z dowództwa OW i oficerowie będący na przydziałach mobilizacyjnych o różnych specjalnościach - ogólnowojskowej, wojsk inżynieryjnych, łączności, komunikacji wojskowej i kwatermistrzostwa.

Komendy stref wykonują zadania stawiane przede wszystkim przez dowództwo OW i okręgową grupę kierowania ruchem wojsk, a niekiedy także przez centralną grupę kierowania ruchem wojsk /OGKRW/ podległą Sztabowi Generalnemu WP.

Rejon kierowania ruchem wojsk obejmuje w zasadzie obszar jednego województwa. Za kierowanie ruchem wojsk w rejonach kierowania odpowiadają komendy rejonu kierowania ruchem wojsk /KRKRW/. Komendzie rejonu podporządkowanych jest 2-10 posterunków regulacji ruchu /PRR/, rozwijanych na poszczególnych drogach marszu.

Komendy rejonu kierowania ruchem wojsk i posterunki regulacji ruchu są rozwijane przez dowództwa jednostek mobilizacyjnych i wykonują zadania stawiane im przez komendy stref kierowania ruchem wojsk. Zadania te, a także meldunki o ruchu wojsk są przekazywane w odpowiednio zorganizowanym systemie dowodzenia i łączności organów kierowania i zabezpieczenia przegrupowania wojsk na obszarze OW.

Dane o przebiegu przegrupowania podległych pododdziałów dowódca i sztab pułku mogą uzyskiwać w sztabie dywizji oraz od komendy rejonu kierowania ruchem wojsk. Ponadto dowódca i sztab pułku powinni mieć możliwość uzyskiwania wiadomości bezpośrednio od podległych pododdziałów w pułkowym systemie dowodzenia i łączności.

Główną intencją powyższych przedsięwzięć powinno być zapewnienie dowódcy i sztabowi pułku możliwości bezpośredniego dowodzenia /kierowania/ podległymi pododdziałami w celu doprowadzenia ich w pełnej gotowości bojowej do wyznaczonego rejonu i ewentualnego wprowadzenia z marszu do działań.

Z powyższego wynika, że dowódca i sztab pułku powinni mieć tak zorganizowaną łączność, aby zapewniała ona dowodzenie podległymi pododdziałami zarówno w czasie marszu, w rejonach odpoczynków i w rejonach wyj-

ściowych /ześrodkowania/, jak również w wypadku ewentualnego przejścia pododdziałów do działań bojowych.

Łączność dowódcy i sztabu pułku podczas przegrupowania powinna być zapewniona przede wszystkim za pomocą etatowych środków łączności, głównie środków radiowych i wojskowych poczty polowej. Ponadto w zależności od potrzeb i możliwości może być wykorzystywany system łączności organów kierowania i zabezpieczenia przegrupowania wojsk, międzygarnizonowy system łączności MON /OW/, a także wydzielone łącza z sieci telekomunikacyjnej podległej Ministerstwu Łączności /ML/.

Wykorzystanie międzygarnizonowego systemu łączności MON /OW/ i sieci telekomunikacyjnej ML /szczególnie w rejonach odpoczynku i w rejonie wyjściowym - ześrodkowania/ będzie uzależnione od ich stanu i ewentualnych zniszczeń dokonanych przez nieprzyjaciela. Istotny wpływ na organizację łączności i jej wykorzystanie będzie także miało to, czy pułk przegrupuje się w okresie pokojowym /w okresie bezpośredniego zagrożenia/, czy też po wybuchu wojny, przez obszar własnego kraju, czy też przez obszar państwa sojuszniczego.

Jednym z ważniejszych wymagań stawianych łączności podczas przegrupowania pułku jest zapewnienie dowodzenia w ruchu. Dowódca i sztab pułku znajdujący się w marszu powinni posiadać bezpośrednią /lub pośrednią/ łączność ze wszystkimi elementami ugrupowania marszowego, a także łączność w kolumnie marszowej stanowiska dowodzenia /SD/.

Utrzymanie bezpośredniej łączności z elementami ugrupowania marszowego będzie dość często utrudnione, ponieważ odległości pomiędzy poszczególnymi punktami dowodzenia mogą niekiedy przekraczać bezpośrednio zasięgi posiadanych środków radiowych.

Jak wiadomo długość kolumny marszowej pułku /przegrupowującego się po jednej drodze/ wynosi 35-50 km dla pułku zmehanizowanego i 30-35 km dla pułku czołgów. Samodzielny patrol rozpoznawczy /SPR/ pułku przegrupuje się w odległości jednej godziny marszu od awangardy /to jest 20-30 km/, a awangarda w podobnej odległości od sił głównych. Zatem odległości SPR i awangardy od czoła sił głównych, a tym bardziej od kolumny stanowiska dowodzenia pułku będą najczęściej większe niż bezpośredni zasięg /szczególnie w ruchu/ posiadanych radiostacji UKF. Dlatego też organizując łączność na czas przegrupowania należy szukać takich rozwiązań, które zapewniałyby sprawne dowodzenie /kierowanie/ pododdziałami w marszu, a w razie potrzeby także umożliwiały przejście dowodzenia w dowolnym czasie i miejscu przez sztaby nadrzędne.

Jednym ze sposobów zapewnienia łączności w tych warunkach może być pośredniczenie w wymianie wiadomości /przez radiostacje pośrednie/ lub zorganizowanie punktów retranslacyjnych.

Duże znaczenie podczas przegrupowania pułku odgrywają środki wojskowej poczty polowej. Przekazywanie przesyłek pocztowych odbywa się po drodze marszu /wzdłuż kolumny marszowej/ systemem "wahadłowym".

Łączność pułku na czas przegrupowania powinna być zorganizowana w okresie pokoju i uaktualniona w rejonie alarmowym /poprawy położenia/ przed rozpoczęciem przegrupowania. Na organizację łączności będzie między innymi wpływać ugrupowanie marszowe pułku, przyjęty system dowodzenia oraz sposób przegrupowania /transportem kołowym, kolejowym, sposobem kombinowanym itp./.

W pułku /pz, pcz/ na czas przegrupowania organizuje się stanowisko dowodzenia /SD/ i tylowe stanowisko dowodzenia /TSD/. Stanowisko dowodzenia powinno być rozmieszczone w kolumnie sił głównych, natomiast tylowe stanowisko dowodzenia - na czole kolumny marszowej tyłów.

2. Organizacja łączności w marszu

Dowodzenie /kierowanie/ pododdziałami dywizji w marszu zapewnia się za pomocą statowych środków łączności pułku. Za pomocą tych środków powinien być zorganizowany system łączności pułku, odpowiadający charakterowi i warunkom marszu. System ten powinien zapewniać dowódcy i sztabowi pułku zarówno dowodzenie /kierowanie/ podległymi pododdziałami tak w czasie marszu /ugrupowanie marszowe/, jak i dowodzenie /przynajmniej w pierwszym okresie/ w wypadku przejścia ich do ewentualnych działań bojowych /np. walka z desantem powietrznym, z pododdziałami dywersyjnymi itp./.

Łączność powinna zapewnić dowódcy i sztabowi pułku otrzymywanie rozkazów i zarządzeń od przełożonego, zbieranie meldunków o przebiegu marszu podległych pododdziałów oraz przekazywanie im dodatkowych rozkazów i zarządzeń, a także alarmowanie o niebezpieczeństwie ze strony nieprzyjaciela.

Realizacja tych zadań jest dość złożona, głównie z następujących przyczyn:

- ciągły ruch wojsk znacznie ogranicza, a niekiedy uniemożliwia wykorzystanie poszczególnych rodzajów środków łączności oraz wpływa ujemnie na warunki ich pracy i możliwości;
- marsz jest z zasady wykonywany po jednej drodze, przez co występują znaczne odległości pomiędzy kolumnami marszowymi i punktami dowodzenia, które niekiedy przekraczają bezpośrednie zasięgi organicznych środków radiowych i utrudniają utrzymanie bezpośredniej łączności;
- potrzeby dowodzenia pododdziałami w marszu najlepiej zapewnia łączność radiowa, lecz z powodu rozpoznania radioelektronicznego pro-

wadzonego przez nieprzyjaciela wykorzystanie środków radiowych na nadawanie powinno być ograniczone, a niekiedy nawet zabronione;

- marsz realizowany w okresie wojny będzie przebiegać w warunkach silnego oddziaływania nieprzyjaciela, w wyniku czego należy liczyć się ze stratami w siłach i środkach łączności oraz ze zniszczeniami w systemie telekomunikacyjnym państwa.

Warunki przegrupowania pułku oraz wymienione wyżej czynniki wpływają w znaczny sposób na możliwości zapewnienia łączności dla potrzeb dowódcy i sztabu. Zaspokojenie tych potrzeb powinno być realizowane według następujących zasad:

- łączność dla potrzeb dowódcy i sztabu pułku na okres przegrupowania planuje się w okresie pokoju;

- w planie łączności powinna być ujęta organizacja łączności pułku podczas marszu, podczas jego przebywania w rejonach odpoczynków pośrednich, w rejonach ześrodkowania /wyjściowych/ oraz działaniach bojowych;

- dla potrzeb kierowania przegrupowaniem wojsk w głównej mierze wykorzystuje się międzygarnizonowy system łączności MON /OW/ oraz wydzielone łącza z sieci telekomunikacyjnej resortu łączności /ML/;

- wykorzystanie polowego systemu łączności /sił i środków organicznych/ powinno być ograniczone przede wszystkim do przekazywania /odbioru/ umownych sygnałów dowodzenia i współdziałania;

- do poszczególnych punktów dowodzenia pułku przydziela się siły i środki zapewniające łączność w marszu, natomiast pozostałe siły i środki łączności maszerują za kolumną SD pułku.

Do dowodzenia /kierowania/ pododdziałami pułku w marszu należy wykorzystywać przede wszystkim środki radiowe UKF. Środki radiowe KF z uwagi na konieczność zachowania skrytości marszu mogą być wykorzystywane tylko na odbiór.

W celu wymiany informacji przez radiostacje należy stosować ustalone uprzednio umowne sygnały, co znacznie skróci czas wymiany i utrudni nieprzyjacielowi podsłuch. Ponadto sztab dywizji wyznacza dwie częstotliwości dyżurnego odbioru /KF i UKF/, na których istnieje możliwość wymiany informacji w wypadku zakłóceń lub przerw w zorganizowanych retransmisjach radiowych.

Łączność radiowa pułku na czas marszu powinna być zorganizowana z przełożonym dowódcą i sztabem, podległymi elementami ugrupowania marszowego, elementami rozpoznania i regulacji ruchu oraz dla potrzeb dowodzenia /kierowania/ tyłami i alarmowania. Z reguły nie powinna ona różnić się od łączności radiowej zorganizowanej na okres pobytu pułku w rejonie alarmowym. Dodatkowo organizuje się łączność radiową z elementami rozpoznania i regulacji ruchu, w kolumnach marszowych SD i TSD

pułku oraz prowadzi się nasłuch w sieciach radiowych organów kierowania ruchem wojsk.

Łączność radiową dowódcy pułku z przełożonym utrzymuje się w dwóch sieciach radiowych /KF i UKF/ dowódcy dywizji /kierowania marszem dywizji/ za pomocą radiostacji pokładowych wozów dowodzenia. W sieciach tych z zasady pracują radiostacje dowódcy, sztabu i kwatermistrza dywizji oraz dowódców wszystkich oddziałów i pododdziałów dywizji /elementów ugrupowania marszowego dywizji/. W sieci radiowej UKF okresowo może także pracować radiostacja powietrznego elementu dowodzenia /PED-3/ dowódcy dywizji.

Łączność radiowa sztabu pułku z przełożonymi będzie utrzymywana w dwóch sieciach radiowych organizowanych przez sztab dywizji za pomocą radiostacji KF średniej mocy i radiostacji UKF wozów dowodzenia /przenośnych/.

W sieci radiowej KF sztabu dywizji pracują radiostacje sztabu i kwatermistrza dywizji oraz radiostacje sztabów i kwatermistrzów podległych oddziałów /pz, poz, pa/ dywizji.

W sieci radiowej UKF sztabu dywizji z zasady pracują radiostacje pokładowe wozów dowodzenia sztabu i kwatermistrza dywizji, sztabów podległych pułków /pz, poz, prplot/ oraz radiostacje przenośne stacji obliczeniowo-analitycznej skażeń /SOAS/ i pododdziałów dywizji /batalion łączności, kompania chemiczna, kompania ochrony i regulacji ruchu/.

Składy sieci radiowych dowódcy i sztabu dywizji mogą być inne. Uzasadnione to będzie od ugrupowania marszowego, sposobu wykonywanego marszu oraz od wyposażenia oddziałów i pododdziałów w środki radiowe. W celu zachowania skrytości marszu sieci radiowe sztabu dywizji powinny pracować na zmianę /w określonych okresach lub przedziałach czasowych/.

W celu odbioru sygnałów ostrzegania organizuje się sieć radiową ostrzegania dywizji. Do pracy w tej sieci wydziela się odbiorniki radiowe /radiostacje/ UKF w podległych oddziałach i pododdziałach dywizji.

W czasie marszu nie wszystkie oddziały i pododdziały będą mogły odbierać sygnały ostrzegania z posterunku OPL dywizji ze względu na ich oddalenie i ograniczony zasięg radiostacji. Dlatego też sygnały ostrzegania, a także sygnały powiadamiania o wybuchach jądrowych i skażeniach promieniotwórczych powinny być przekazywane również w sieciach radiowych dowódcy i sztabu dywizji.

Do zapewnienia łączności dowódcy pułku z dowódcą i sztabem dywizji mogą być także wykorzystane radiotelefony. Łączność radiotelefoniczna może być zorganizowana w sieci radiotelefonicznej lub też może być utrzymywana w systemie abonenckim dywizji. Do łączności tej wykorzy -

stuje się radiotelefony z wozów dowodzenia dowódcy dywizji, zastępcy do spraw liniowych, szefa sztabu, szefa wydziału rozpoznawczego i szefa artylerii dywizji oraz dowódców pułków /pz, poz, pa/.

Za pomocą radiotelefonu dowódca pułku może również nawiązać łączność z radiotelefonami garnizonowych węzłów łączności, a przez nie wchodzić do międzygarnizonowego systemu łączności MON /OW/ i uzyskiwać połączenia z dowódcami /sztabami/ innych oddziałów /związków/, organami kierowania ruchem wojsk /RKRW/, wojewódzkimi sztabami wojskowymi /WSzW/ itp.

Łączność radiową dowódcy i sztabu z podległymi dowódcami /elementami ugrupowania marszowego/ utrzymuje się w dwóch sieciach radiowych /UKF/ dowódcy pułku /kierowania marszem pułku/ za pomocą radiostacji wozów dowodzenia i przenośnych. Składy tych sieci będą uzależnione od ugrupowania marszowego pułku i posiadanych środków radiowych przez podległe pododdziały.

W pierwszej sieci radiowej dowódcy pułku powinny pracować radiostacje wozów dowodzenia dowódcy, szefa sztabu i kwatermistrza pułku oraz dowódców batalionów /bpz, bcz/.

W drugiej sieci radiowej dowódcy pułku powinny pracować radiostacje wozów dowodzenia dowódcy, szefa sztabu i kwatermistrza pułku oraz radiostacje przenośne /pokładowe/ pozostałych pododdziałów pułku.

Ponadto może być zorganizowana sieć radiowa /KF/ sztabu pułku za pomocą radiostacji wozów dowodzenia. W składzie tej sieci mogą pracować radiostacje szefa sztabu i kwatermistrza pułku oraz dowódców /szefów sztabów/ batalionów piechoty zmotoryzowanej.

W celu zapewnienia łączności w kolumnie marszowej stanowiska dowodzenia pułku powinna być zorganizowana oddzielna sieć radiowa. W sieci tej powinny pracować radiostacje UKF wozów dowodzenia, aparatowni i innych urządzeń węzła łączności /RWL-1M, R-118/ oraz radiostacje przenośne zamontowane w środkach transportowych określonych oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk. W ten sposób może być dokonywana wymiana informacji w ruchu pomiędzy dowódcą, oficerami sztabu i szefami rodzajów wojsk pułku oraz zdalne sterowanie radiostacją średniej mocy.

W celu zapewnienia dowodzenia pododdziałami rozpoznania /samodzielnym patrolom rozpoznawczym - SPR lub patrolami rozpoznawczymi - PR/, organizuje się - za pomocą radiostacji wozów dowodzenia i wozów bojowych kierunek radiowy /z SPR/ lub sieć radiową /z PR/ starszego pomocnika szefa sztabu do spraw rozpoznania.

Dla zapewnienia sprawnego wprowadzenia i wyprowadzenia kolumn do i z rejonów odpoczynków, a także zajmowania rejonów ześrodkowania /wyjściowych/ sztab pułku organizuje własną regulację ruchu. W związku z tym organizuje się oddzielną sieć radiową sztabu pułku z patrolami re-

gulacji ruchu /PRR/ za pomocą przenośnych radiostacji UKF małej mocy.

Przekazywanie sygnałów alarmowych do podległych pododdziałów /elementów ugrupowania marszowego/ na szczeblu pułku odbywa się w czynnych sieciach radiowych dowódcy /szefa sztabu/ pułku.

Ponadto sztab pułku wyznacza częstotliwość dyżurnego odbioru /UKF/, na której istnieje możliwość wymiany informacji w wypadku zakłóceń lub przerw w zorganizowanych relacjach radiowych.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej

Ważną rolę w zapewnieniu łączności w marszu spełniają środki wojskowej poczty polowej, zwłaszcza w wypadkach gdy z różnych względów /duże odległości pomiędzy dowódcami i sztabami, ograniczenia pracy środków radiowych itp./ wykorzystywanie środków radiowych będzie niecelowe lub utrudnione. Jednakże marsz utrudnia także skuteczne wykorzystanie środków wojskowej poczty polowej ze względu na konieczność wyprzedzania /wymijania/ maszerujących kolumn.

Drużyna poczty polowej kompanii łączności pułku powinna znajdować się w kolumnie marszowej stanowiska dowodzenia pułku w gotowości do wymiany przesyłek pocztowych za pomocą pocztylionów wojskowych na samochodach i motocyklach.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej pułku w marszu utrzymuje się z reguły na kierunku - wzdłuż drogi marszu pułku /sposobem wahadłowym/.

3. Łączność organów kierowania ruchem wojsk oraz możliwości jej wykorzystania

Łączność organów kierowania ruchem wojsk zapewnia się głównie na wydzielonych łączach z międzygarnizonowego systemu łączności MON /OW/ i państwowej sieci telekomunikacyjnej podległej Ministerstwu Łączności /ML/. Może być także wykorzystywana łączność dyspozytorska Ministerstwa Komunikacji /MK/, a w razie potrzeby również łączność telefoniczna Ministerstwa Spraw Wewnętrznych /MSW/. Ponadto wykorzystuje się łączność radiową organizowaną za pomocą etatowych radiostacji średniej mocy i małej mocy. Do patrolowania dróg w strefie kierowania mogą być również wykorzystywane śmigłowce, wyposażone w odpowiednie radiostacje typu lotniczego i wojsk lądowych.

Zasadniczym rodzajem łączności organów kierowania ruchem wojsk jest łączność przewodowa. Organizuje się ją ze wszystkimi elementami strefy /rejonu/ kierowania ruchem wojsk.

W międzygarnizonowym systemie łączności MON /OW/ utrzymuje się łączność w następujących relacjach:

- komenda strefy - okręgowa grupa kierowania ruchem wojsk - na łączach telefonicznych i telegraficznych istniejących pomiędzy poszczególnymi garnizonowymi węzłami łączności /GWL/;

- komenda strefy - komendy rejonów kierowania ruchem wojsk - na łączach telefonicznych istniejących w danej strefie;

- komendy rejonów - komendanci odcinków przeprawowych i posterunki regulacji ruchu - na łączach telefonicznych istniejących w danym rejonie.

Sieć telefoniczna resortu łączności /ML/ może być wykorzystana dla zestawienia następujących dodatkowych łączy:

- komenda strefy - rejony rozmieszczenia jednostek drogowych, mostowych, pontonowych, oddziałów i pododdziałów transportowych oraz rejony odpoczynku przegrupowujących się związków taktycznych i oddziałów;

- komendy rejonów - posterunki regulacji ruchu oraz komendanci odcinków promowych.

Sieć telefoniczna resortu komunikacji /MK/ może być wykorzystywana dla zapewnienia łączności pomiędzy:

- komendą strefy a szefostwem przewozów wojskowych przy dyrekcji okręgowej kolei państwowych /DOKP/;

- komendą strefy /rejonu/ a komendantami odcinków kolejowych, komendantami tymczasowych rejonów przeładunkowych oraz komendantami stacji załadowniczych i wyładowniczych.

W zależności od możliwości międzygarnizonowego systemu łączności /liczby łączy międzygarnizonowych/ i możliwości państwowej sieci telekomunikacyjnej w poszczególnych relacjach może być wykorzystywana następująca liczba przewodowych łączy telefonicznych:

- okręgowa grupa kierowania ruchem wojsk /OGKRW/ - komenda strefy kierowania ruchem wojsk /KSKRW/ - 1-2 łącza telefoniczne i jedno łącze telegraficzne jawne;

- komendy strefy - komenda rejonu kierowania ruchem wojsk - 1-2 łącza telefoniczne jawne;

- komenda rejonu kierowania ruchem wojsk - komendanci odcinków przeprawowych i posterunków regulacji ruchu - po jednym łączu telefonicznym jawnym;

- komenda strefy /rejonu/ kierowania ruchem wojsk - przewidywane rejony ześrodkowania wojsk - po jednym łączu telefonicznym jawnym;

- komenda strefy /rejonu/ kierowania ruchem wojsk - jednostki transportowe - po jednym łączu telefonicznym jawnym.

Połączenia w wymienionych relacjach mogą być uzyskiwane na kierunkach bezpośrednich lub przez najbliższe garnizonowe węzły łączności. W razie ograniczonej liczby łączy telefonicznych na jednej linii przewodowej może być utrzymywana łączność /równoległe/ z kilkoma abonentami.

W wypadku kontroli ruchu wojsk przez patrole powietrzne powinna być także zorganizowana przewodowa łączność telefoniczna z lądowiska dla śmigłowców do komendy strefy /rejonu/ kierowania ruchem wojsk lub najbliższego oficerskiego posterunku kontroli /OPK/, w którego rejonie działa patrol powietrzny.

W celu zapewnienia łączności pomiędzy komendą strefy /rejonu/ a wojskami, które zostały zatrzymane i przebywają w określonych rejonach /ześrodkowania, wyjściowych/, przewiduje się zestawienie zawczasu do tych rejonów łączy telefonicznych, o czym sztaby przegrupowujących się wojsk powinny być w odpowiednim czasie poinformowane. Jeżeli określone sztaby mają być podłączone do odpowiednich garnizonowych węzłów łączności, miejsca rozmieszczenia tych węzłów oraz środki, jakie należy zastosować do podłączenia, powinny być zawczasu podane zainteresowanym sztabom przegrupowujących się wojsk.

Zorganizowana w ten sposób łączność przewodowa jest w stanie zapewnić szybko przekazywanie meldunków o ruchu wojsk od posterunków regulacji ruchu poprzez komendy rejonów i komendy strefy do sztabu okręgu wojskowego i Sztabu Generalnego.

Łączność przewodowa organów kierowania ruchem wojsk może być także wykorzystana przez sztab pułku dla uzyskiwania informacji o przebiegu marszu podległych pododdziałów i meldowania sztabowi dywizji o przebiegu marszu pułku.

Sztab pułku znając marszruty, po których przesuwają się sztab dywizji i podległe pododdziały, z posterunków regulacji ruchu znajdujących się na danej drodze marszu może uzyskiwać połączenia z komendantem rejonu /strefy/ i poprzez nie przekazać /lub otrzymać/ informacje o przebiegu marszu.

W związku z tym, że rozkazy /zarządzenia/ i meldunki dotyczące ruchu wojsk są wiadomościami pilnymi, stosuje się odpowiednie hasła dla uzyskania połączenia poza kolejnością. Hasła te podaje się także do wiadomości obsłudgom garnizonowych węzłów łączności i polowych węzłów łączności znajdujących się /rozwiniętych/ w danej strefie /rejonie/.

W wypadku gdy część sił pułku przegrupowuje się transportem kolejowym, dane o ruchu tych transportów mogą być uzyskiwane poprzez służby komunikacji wojskowej - szefostwo służby komunikacji wojskowej OW i szefostwa przewozów wojskowych przy DOKP lub bezpośrednio od komendantów wojskowych stacji kolejowych. Jest to możliwe dzięki istniejącym

połączeniom pomiędzy garnizonowymi węzłami łączności a centralami telefonicznymi resortu komunikacji /MK/.

Łączność radiowa organów kierowania ruchem wojsk spełnia pomocniczą rolę w dowodzeniu siłami i środkami strefy /rejonu/ kierowania ruchem wojsk. Z uwagi na możliwości wykrycia przez nieprzyjaciela ruchu wojsk łączność radiowa /szczególnie KF/ może być wykorzystana tylko w koniecznych wypadkach.

Łączność radiową komendy strefy kierowania ruchem wojsk /KSKRW/ z okręgową grupą kierowania ruchem wojsk /OGKRW/ zapewnia się w sieci radiowej OGKRW, w której pracują radiostacje KF średniej mocy OGKRW oraz KSKRW organizowanych na obszarze danego okręgu.

Dla potrzeb komendy strefy kierowania ruchem wojsk organizuje się z zasady następujące sieci radiowe:

- sieć radiową KF komendanta strefy do łączności z komendantami rejonów kierowania ruchem wojsk. W sieci tej powinny także prowadzić stały nasłuch sztabu przegrupowujących się dywizji. Słuchając meldunków składanych komendantowi strefy przez komendantów poszczególnych rejonów, mogą one uzyskiwać niezbędne dane o ruchu podległych oddziałów i pododdziałów;

- sieci radiowe KF komendanta strefy do łączności z komendantami odcinków przeprawowych, jednostkami drogowymi, mostowymi i pontonowymi oraz oddziałami i pododdziałami transportowymi. Ilość tych sieci zależy będzie od ilości odcinków przeprawowych w danej strefie oraz ilości jednostek drogowych, mostowych, pontonowych i transportowych;

- sieci radiowe UKF komendantów rejonów do łączności z podległymi im posterunkami regulacji ruchu. W sieciach tych powinny prowadzić stały nasłuch sztabu przegrupowujących się pułków. Dzięki temu sztab pułku, słuchając meldunków składanych komendantowi rejonu przez posterunki regulacji ruchu, może posiadać aktualne dane o ruchu podległych pododdziałów. Ponadto przez środki radiowe komendantów rejonów w razie potrzeby może być dokonana wymiana informacji pomiędzy sztabem pułku i sztabem dywizji.

Proces kierowania przez komendę strefy patrolami powietrznymi kontroli ruchu wojsk jest realizowany w oparciu o wykorzystanie radiostacji UKF typu lotniczego, za pomocą których organizuje się 1-2 sieci radiowe patrolowania dróg przez śmigłowce, w których mogą także prowadzić nasłuch sztabu dywizji. Dzięki temu sztab dywizji może uzyskać dodatkowe dane o ruchu podległych oddziałów i pododdziałów,

Powiadamy organów kierowania ruchem wojsk odbywa się w systemie obrony powietrznej kraju /OPK/ - w sieci radiowej KF ostrzegania korpusu OPK.

Do odbioru sygnałów ostrzegania komendy strefy i rejonów kierowania ruchem wojsk wydzielają odbiorniki radiowe.

Sygnały /meldunki/ o zagrożeniu z powietrza, wybuchach jądrowych i skażeniach promieniotwórczych należy przekazywać wszystkimi środkami łączności za pomocą hasła "POWIETRZE", z prawem przerywania nadawania wszystkich informacji niezależnie od ich pilności.

W celu zapewnienia skrytości działania systemu kierowania ruchem wojsk powinny być stosowane niezbędne przedsięwzięcia, mające na celu niedopuszczenie do ujawnienia tajemnicy państwowej i wojskowej.

Do najważniejszych przedsięwzięć w tym zakresie należy zaliczyć:

- wprowadzanie dla organów kierowania ruchem wojsk, a także dla przegrupowujących się związków i oddziałów /pododdziałów/ jednolitych dokumentów kodowych oraz umiejętne ich wykorzystanie przez wszystkich oficerów uprawnionych do posługiwania się technicznymi środkami łączności;

- oznaczanie kolumn marszowych przegrupowujących się jednostek odpowiednimi znakami oraz ponumerowanie stref, rejonów, dróg i posterunków regulacji ruchu w celu sprawnego przekazywania danych o ruchu wojsk;

- wprowadzenie odpowiednich haseł upoważniających do zestawiania połączeń poza kolejnością w celu przekazywania sygnałów ostrzegania /alarmowania/ oraz przeprowadzania ważnych i pilnych rozmów służbowych.

Ze względu na duży ruch kolumn na drogach marszu dane od posterunków regulacji ruchu do komendantów rejonów i komendy strefy z reguły przekazuje się w formie krótkich meldunków przy wykorzystaniu odpowiedniej tabeli rozmówniczej /sygnałowej/, natomiast od komendy strefy do sztabu OW i zainteresowanych sztabów przegrupowujących się wojsk /związków taktycznych i operacyjnych/ - w formie zbiorczych informacji /na przykład kilka razy na dobę/. Dane te przekazuje się za pomocą hasła "POZA KOLEJNOŚCIĄ".

4. Organizacja łączności w rejonach odpoczynków

Pułk przegrupowując się na dużą odległość ma z góry zaplanowane rejon odpoczynków. Przebywanie wojsk w rejonach odpoczynków /dzienne lub nocyjne/ stwarza dogodniejsze warunki wykorzystania środków łączności, zwłaszcza środków radioliniowych, przewodowych i wojskowej poczty polowej. W rejonach tych na zbliżonych odległościach rozwija się SD i TSD pułku oraz węzły łączności tych punktów, z których zapewnia się łączność z przełożonym i podległymi dowódcami.

Podstawowymi środkami łączności w rejonach dziennych /nocnych/ od-poczynków będą środki radioliniowe i wojskowej poczty polowej. Środki przewodowe mogą być wykorzystywane w zależności od czasu przebywania pułku w rejonie odpoczynku, potrzeb dowodzenia, aktualnej sytuacji i możliwości pododdziałów łączności.

Środki radiowe powinny być wykorzystywane tylko na odbiór. Praca na nadawanie powinna być zabroniona, z wyjątkiem sygnałów ostrzegania i alarmowania oraz przekazywania komend do otwarcia ognia artylerii przeciwlotniczej. Organizacja łączności radiowej jest podobną jak w czasie marszu.

Łączność dowódcy i sztabu pułku z przełożonym będzie utrzymywana głównie za pomocą środków radioliniowych i wojskowej poczty polowej. W szczególnych przypadkach, gdy odpoczynek będzie trwał np. 6-8 godzin, do oddziałów /pododdziałów/ rozmieszczonych w pobliżu SD lub TSD dywizji mogą być zorganizowane siłami i środkami batalionu łączności kierunki przewodowe.

Łączność radioliniową organizuje się z SD dywizji na oddzielnych kierunkach do wszystkich pułków /pz, poz, pa/, drt i TSD dywizji. Należy jednakże mieć na uwadze, że łączność ta nie będzie nawiązywana jednocześnie. Również czas jej pracy nie będzie jednakowy. Wynika to z faktu, że nie wszystkie oddziały i pododdziały dywizji wejdą do rejonów odpoczynków i będą odpoczywały w tym samym czasie. Może zaistnieć również takie rozwiązanie, że łączność radioliniowa z niektórymi pułkami /znacznie oddalonymi od SD dywizji/ będzie nawiązana przez stacje radioliniowe wcześniej rozwinięte przy stanowiskach dowodzenia bliżej rozmieszczonych oddziałów /pz, poz, pa/, dywizjonu rakiet taktycznych lub TSD dywizji.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej organizowana jest siłami i środkami batalionu łączności dywizji ze wszystkimi oddziałami i pododdziałami dywizji na kierunkach lub drogach określonych.

Łączność dowódcy i sztabu pułku z TSD pułku i podległymi pododdziałami zapewnia się przede wszystkim za pomocą środków wojskowej poczty polowej na kierunkach lub drodze określonej. Do tego celu wykorzystuje się organiczne siły i środki z kompanii łączności pułku. W określonych wypadkach /zniszczenie sił i środków wojskowej poczty polowej, potrzeba dużej częstotliwości wymiany korespondencji, znaczne odległości itp./ mogą być doraźnie wykorzystywane inne siły i środki ze sztabu pułku.

W sprzyjających warunkach z TSD pułku i punktami dowodzenia bliżej rozmieszczonych pododdziałów może być zorganizowana łączność na kierunkach bezpośrednich, lub do jednej linii mogą być podłączone 2 - 3 pododdziały.

5. Organizacja łączności podczas przewozu transportem kolejowym

W czasie przewożenia wojsk transportem kolejowym łączność organizuje się dla zapewnienia dowodzenia w rejonach wyczekiwania, załadowania, wylądowania i zbiórki po wylądowaniu, a także w czasie przejazdu.

Organizując łączność na czas przewozu wojsk transportem kolejowym należy:

- przeprowadzić rekonesans - z punktu widzenia łączności - w rejonach wyczekiwania i załadowania, a w razie możliwości również w rejonach wylądowania;

- skierować niezbędne siły i środki dla zorganizowania łączności w rejonach wyczekiwania i załadowania do czasu przybycia wojsk do tych rejonów;

- skierować wraz z pierwszym rzutem wojsk, które będą przewożone transportem wojskowym, niezbędne siły i środki do zorganizowania łączności w czasie wylądowania i po wylądowaniu.

W rejonach wyczekiwania łączność pułku powinna być zorganizowana podobnie jak w rejonach odpoczynków.

Zakres wykorzystania środków radioliniowych i przewodowych zależy będzie od czasu przebywania wojsk w tym rejonie i potrzeb dowodzenia wojskami.

Łączność radiowa może być wykorzystywana wyłącznie na odbiór. Przejście do pracy na nadawanie może nastąpić tylko za zezwoleniem dowódcy /szefa sztabu/ pułku.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej powinna być zorganizowana i wykorzystywana według ogólnych zasad. W celu utrudnienia rozpoznania przez nieprzyjaciela należy jednak ograniczyć do niezbędnego minimum ruch środków transportowych.

W rejonie załadowania /wylądowania/ pułku łączność utrzymywana będzie głównie za pomocą środków radioliniowych /z przełożonym/ i wojskowej poczty polowej. Ponadto łączność może być utrzymywana zarówno z przełożonym, jak i podległymi pododdziałami poprzez organa komunikacji wojskowej /komendantów wojskowych stacji kolejowych/ w systemie łączności przewodowej resortu komunikacji /MK/.

Łączność radiowa w tym okresie spełnia rolę pomocniczą /awaryjną/ i powinna nadal być wykorzystywana tylko na odbiór.

Podczas przewożenia wojsk transportem kolejowym łączność zapewnia się przede wszystkim przez organa komunikacji wojskowej. Ponadto jeżeli wszystkie pododdziały pułku będą przewożone transportem kolejowym, organizuje się sieć radiową dowódcy pułku, do której włączają swoje radiostacje dowódcy poszczególnych eszelonów. Jednakże wykorzystanie łą-

ozności radiowej na nadawanie może odbywać się za zezwoleniem dowódcy /szefa sztabu/ pułku w wyjątkowych wypadkach, kiedy nie ma możliwości przekazania wiadomości innymi środkami lub po wykonaniu uderzeń jądrowych /ogniowych/ na transport kolejowy przez nieprzyjaciela.

Łączność wewnątrz eszelonu zapewnia się za pomocą środków przewodowych i sygnalizacyjnych. Komendantowi eszelonu zapewnia się łączność przewodową z oficerem dyżurnym eszelonu, kierownikiem eszelonu /pociągu/ punktami obserwacyjnymi, dowódcą pododdziału obrony przeciwlotniczej, dowódcą pododdziału w ostatnim wagonie oraz z obsługą parowozu. W wyjątkowych wypadkach /brak sił i środków lub ozasu na organizację łączności przewodowej/ za pomocą radiostacji przenośnych UKF małej mocy lub przenośnych radiotelefonów może być organizowana sieć radiowa, w skład której powinny wejść osoby funkcyjne eszelonu. Wykorzystanie tej sieci powinno być jednak ograniczone, a wymiana informacji sprowadzać się do przekazywania umownych sygnałów lub komend ogniowych.

Łączność środkami sygnalizacyjnymi organizuje się i wykorzystuje zgodnie z ogólnymi zasadami i według ustaleń /wytycznych/ dowódcy /komendanta/ eszelonu.

W rejonie zbiórki /po wylądowaniu/ łączność pułku może być utrzymywana podobnie jak w rejonach odpoczynków za pomocą środków radiolinowych, przewodowych i wojskowej poczty polowej. Zakres wykorzystania tych środków zależeć będzie również od czasu przebywania wojsk w tym rejonie i potrzeb dowodzenia wojskami. Środki radiowe nadal powinny być wykorzystywane na odbiór.

Podczas przegrupowania pułku sposobem kombinowanym /to znaczy część sił i środków transportem kołowym, a część transportem kolejowym/ łączność pomiędzy tymi ugrupowaniami /częściami/ może być zapewniona na bezpośrednim kierunku radiowym /jeżeli zasięg radiostacji jest wystarczający/.

Ponadto wykorzystuje się łączność przewodową organów komunikacji wojskowej i organów kierowania ruchem wojsk. Zapewnienie ciągłości łączności w tych warunkach jest jednak bardzo utrudnione, a niekiedy wręcz niemożliwe. Wynika to z tego, że odległości pomiędzy przegrupowanymi się ugrupowaniami /częściami/ bardzo często przekraczają zasięgi środków radiowych, natomiast wykorzystanie łączności przewodowej możliwe jest jedynie na postoju.

6. Organizacja łączności w rejonach ześrodkowania /wyjściowych/

Łączność pułku w rejonie ześrodkowania /wyjściowym/ powinna zapewnić przede wszystkim dowodzenie podległymi pododdziałami oraz terminowe

przekazywanie sygnałów alarmowych. Będzie ona utrzymywana głównie za pomocą środków radioliniowych, przewodowych i wojskowej poczty polowej. Zakres wykorzystania tych środków, a szczególnie środków przewodowych, zależy będzie od czasu przebywania pułku w tym rejonie, potrzeb dowodzenia i możliwości pododdziałów łączności.

Dowodzenie wojskami w rejonie ześrodkowania /wyjściowym/ realizuje się ze stanowiska dowodzenia i tyłowego stanowiska dowodzenia. Na tych punktach dowodzenia rozwija się węzły łączności. Należy dążyć do tego, aby węzeł łączności SD był rozwinięty, a także nawiązana była łączność ze sztabem przełożonym i podstawowymi pododdziałami podległymi do czasu przybycia dowódcy i sztabu pułku w rejon stanowiska dowodzenia. Dlatego też do tego rejonu powinny być wcześniej wysłane niezbędne siły i środki łączności z zadaniem rozwinięcia podstawowych elementów węzła łączności i nawiązania łączności z przełożonym oraz pododdziałami, które zajęły wyznaczone rejony.

Łączność radioliniowa będzie z zasady organizowana z przełożonym na oddzielnym kierunku w kanałach telefonicznych /jawnym i utajnionym/ i telegraficznym. W sprzyjających warunkach /jeżeli odległość pomiędzy punktami dowodzenia pozwala/ może być zorganizowany także kierunek radioliniowy ze sztabem sąsiedniego pułku, który będzie zabezpieczał wejście do walki danego pułku.

Łączność przewodowa może być zorganizowana z przełożonym na oddzielnym kierunku /jeżeli SD pułku będzie rozmieszczone w pobliżu SD lub TSD dywizji/ i podwładnymi.

Kierunek przewodowy z SD lub TSD dywizji do SD pułku będzie z zasady rozwijany siłami i środkami batalionu łączności.

Kierunki przewodowe z SD pułku do TSD pułku i podległych pododdziałów będą z zasady rozwijane siłami i środkami kompanii łączności pułku jako bezpośrednio lub na jednym kierunku może być utrzymywana łączność z 2-3 pododdziałami. Pododdziały, które rozmieszczone są w pobliżu SD lub TSD pułku, mogą podłączać się do węzłów łączności tych punktów dowodzenia swoimi siłami i środkami.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej zapewnia się ze wszystkimi elementami ugrupowania bojowego pułku na oddzielnych kierunkach lub drogach okrężnych.

Dostarczanie /odbiór/ przesyłek pocztowych w relacji pułk - dywizja zapewnia sztab dywizji, wykorzystując do tego celu organiczne środki /śmigłowiec, samnohody i motocykle/, natomiast w relacjach: SD pułku - TSD pułku i SD pułku - podległe pododdziały, sztab pułku również za pomocą organicznych środków /samochody i motocykle/. W wyjątkowych wypadkach dla dostarczenia przesyłki do przełożonego /poza określonym

terminem/ sztab /pododdziały/ podległy może w tym celu wykorzystać własne siły i środki.

Łączność radiowa pułku pozostaje bez zmian i powinna pracować tylko na odbiór. Przejście do pracy na nadawanie może nastąpić tylko za zezwoleniem dowódcy /szefa sztabu/ pułku w celu przekazania sygnałów alarmowych oraz komend do kierowania ogniem artylerii przeciwlotniczej. Dla tych celów powinny być wykorzystane istniejące relacje radiowe, zorganizowane na czas pobytu wojsk w rejonach alarmowych i podczas przegrupowania. Natomiast na okres natarcia łączność radiową planuje się od podstaw, zgodnie z potrzebami dowodzenia pododdziałami, kierowania ogniem, współdziałania, alarmowania oraz materiałowo-technicznego i medycznego zabezpieczenia w natarciu.

ROZDZIAŁ VI

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PUŁKU W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

1. Zasady ogólne

Jednolity system łączności pułku organizowany jest na podstawie planu łączności opracowywanego przez szefa łączności pułku. Struktura systemu łączności powinna odpowiadać organizacji dowodzenia i zapewnić wykonanie zadań przez pułk w każdej sytuacji bojowej.

System łączności pułku jest układem o praktycznie stałej strukturze. Wynika to ze stałej struktury organizacyjnej oddziału i jego systemu dowodzenia, a także możliwości oraz stanu sił i środków łączności.

Stać struktura organizacyjna pułku powoduje, że w jego ugrupowaniu bojowym nie zachodzą istotne zmiany. Nowe elementy w ugrupowaniu mogą powstać w wyniku wzmocnienia pułku /pododdziałami artylerii, wojsk inżynierskich itp./ lub wyniknąć ze specyfiki działania w terenie górzystym lub zurbanizowanym. Nie wpływają one jednak w istotny sposób na organizację łączności pułku.

Na szczeblu pułku organizuje się w każdym rodzaju działań bojowych tylko dwa punkty dowodzenia: stanowisko dowodzenia /SD/ i tylowe stanowisko dowodzenia /TSD/. Doraźnie może być organizowany punkt obserwacyjny /PO/, jako element stanowiska dowodzenia. Możliwości środków łączności z zasady gwarantują zapewnienie ciągłej łączności dowodzenia, współdziałania, alarmowania i tyłów w każdej sytuacji bojowej, zgodnie z potrzebami zarówno z SD, jak i TSD. Stałe ilości i urzutowanie punktów dowodzenia wpływa również na stałość struktury systemu łączności.

Łączność w pułku planuje się i organizuje szczegółowo na głębokość zadania następnego. Po otrzymaniu kolejnych zadań w zorganizowanym systemie łączności dokonuje się określonych poprawek lub zmian stosownie do potrzeb i aktualnych możliwości.

Na szczeblu pułku organizuje się łączność dla potrzeb:

- dowodzenia;
- współdziałania;
- tyłów.

Łączność dowodzenia organizuje się w celu zapewnienia dowódcy i sztabowi pułku oraz szefom rodzajów wojsk wymiany informacji z przełożonym, pododdziałami pułku i elementami ugrupowania bojowego organizowanymi z pododdziałów rodzajów wojsk na okres działań bojowych /np. patrol rozpoznawczy, oddział zabezpieczenia ruchu itp./.

Łączność współdziałania organizuje się dla zapewnienia wymiany informacji z sąsiadami i wspierającymi oddziałami /pododdziałami/ rodzajów wojsk. Do wymiany informacji pomiędzy elementami ugrupowania bojowego pułku wykorzystuje się łączność dowodzenia.

Łączność tyłów organizuje się w celu zapewnienia wymiany wiadomości w zakresie materiałowego, technicznego i medycznego zabezpieczenia działań bojowych pułku oraz kierowania pododdziałami tyłowymi. Do wymiany informacji pomiędzy kwatermistrzem /szefem służb technicznych/ pułku i dowódcami batalionów wykorzystuje się łączność dowodzenia.

Oddzielnych kanałów łączności do przekazywania sygnałów alarmowych w pułku nie organizuje się. Wykorzystuje się do tego celu wszystkie zorganizowane relacje łączności.

Zapewnienie ciągłej oraz niezawodnie i sprawnie działającej łączności w pułku wymaga dokładnego zaplanowania i zorganizowania systemu łączności w określonym terminie, właściwego wykorzystania środków łączności oraz ciągłego i operatywnego kierowania łącznością w toku działań.

Łączność organizowana w pułku powinna zapewniać:

a/ w zakresie dowodzenia:

- terminowe otrzymywanie rozkazów i zarządzeń od dowódcy, sztabu i szefów rodzajów wojsk dywizji oraz przekazywanie im meldunków o realizacji otrzymanych zadań;

- terminowe przekazywanie rozkazów i zarządzeń dowódcy, sztabu i szefów rodzajów wojsk - podległym pododdziałom oraz otrzymywanie od nich meldunków o realizacji poszczególnych zadań;

- możliwość przekazywania zadań podległym pododdziałom o dwa szczeble niżej /do kompanii w pułku zmechanizowanym i plutonu czołgów w pułku czołgów/;

- przekazywanie zadań elementom rozpoznania pułku i otrzymywanie od nich aktualnych danych o nieprzyjacielu;

- otrzymywanie danych o nieprzyjacielu od lotnictwa rozpoznawczego;

- przekazywanie rozkazów i zarządzeń kwatermistrzowi i szefowi służb technicznych pułku oraz otrzymywanie od nich meldunków o realizacji poszczególnych zadań;

- sprawne kierowanie przesunięciem punktów dowodzenia;

b/ w zakresie współdziałania:

- wymianę wiadomości z sąsiadami, wspierającymi oddziałami /pododdziałami/ rodzajów wojsk i elementami ugrupowania bojowego dywizji, działającymi na kierunku natarcia pułku;

- wymianę wiadomości z desantem powietrznym /taktycznym desantem śmigłowcowym/, lądowo-powietrznym zespołem uderzeniowym, oddziałem wydzielonym w wypadku ich użycia na kierunku działania pułku;

- wymianę wiadomości pomiędzy elementami ugrupowania bojowego pułku;
 - powiadamianie pododdziałów OPL o działaniach własnego lotnictwa;
 - c/ w zakresie ostrzegania i alarmowania:
 - odbiór sygnałów ostrzegania przekazywanych przez punkt kierowania OPL /PK OPL/;
 - odbiór innych sygnałów ostrzegania przekazywanych przez sztab dywizji;
 - przekazywanie sygnałów alarmowych do elementów ugrupowania bojowego pułku;
 - d/ w zakresie kierowania tyłami:
 - otrzymywanie rozkazów i zarządzeń od kwatermistrza i szefa służb technicznych dywizji oraz przekazywanie im meldunków i sprawozdań;
 - wymianę wiadomości z pododdziałami pułku o stanie i potrzebach materiałowego, technicznego i medycznego zabezpieczenia działań bojowych;
 - kierowanie działaniem pododdziałów /elementów/ tyłowych pułku.
- W zależności od wykonywanych zadań bojowych, potrzeb dowodzenia i współdziałania mogą występować i inne zadania łączności charakterystyczne dla danego rodzaju lub etapu działań bojowych.

W systemie łączności pułku kompleksowo wykorzystuje się środki radiowe, radioliniowe, radiotelefoniczne, przewodowe i wojskowej poczty polowej.

Ze względu na dynamiczny charakter /zarówno natarcia, jak i obrony/, specyfikę dowodzenia /przeważnie w ruchu i z krótkich przystanków punktów dowodzenia/ oraz właściwości środków łączności podstawową rolę w systemie łączności pułku spełniają środki radiowe. Znajdują one zastosowanie we wszystkich rodzajach działań bojowych, a w niektórych przypadkach, na przykład podczas działania pułku w roli oddziału wydzielonego, lądowo-powietrznego zespołu uderzeniowego, w działaniach rajdowych, w pościgu, podczas wykonywania kontrataków itp., stają się praktycznie jedynymi środkami przekazywania informacji.

Środki radioliniowe i radiotelefoniczne wykorzystuje się do zapewnienia łączności z dowódcą, sztabem i szefami rodzajów wojsk dywizji, z sąsiadami oraz pomiędzy dowódcą i sztabem pułku w przypadku, gdy dowódca pułku znajduje się poza stanowiskiem dowodzenia.

Środki przewodowe znajdują ograniczone zastosowanie w działaniach bojowych pułku. Przede wszystkim wykorzystywane są w obronie, a poza tym mogą znaleźć zastosowanie w rejonach wyjściowych do natarcia, po wykonaniu zadania dnia, w rejonach ześrodkowania, podczas forsowania przeszkód wodnych z planowym przygotowaniem, a także do zapewnienia łączności wewnętrznej na punktach dowodzenia.

Środki wojskowej poczty polowej są wykorzystywane we wszystkich rodzajach i formach działań bojowych pułku.

2. Organizacja łączności w natarciu z marszu

Organizacja łączności pułku w natarciu zależy głównie od sposobu przejścia do natarcia, jego miejsca i roli w ugrupowaniu bojowym dywizji, składu organizacyjnego, przyjętego ugrupowania bojowego, organizacji dowodzenia, terenu oraz ilości i stanu posiadanych sił i środków łączności.

Wymienione czynniki nie powinny jednak w sposób zasadniczy determinować zasad organizacji systemu łączności pułku, a jedynie limitować potrzeby w zakresie ilości i jakości linii /relacji/ łączności.

Pułk /pz, pcz/ najczęściej naciera w składzie dywizji w pierwszym lub drugim rzucie na głównym lub pomocniczym kierunku uderzenia. Pułk czołgów dywizji zmechanizowanej z reguły naciera w drugim rzucie na głównym kierunku uderzenia.

Pułk może przejść do natarcia będąc w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem /np. z ugrupowania obronnego/ lub z rejonu wyjściowego położonego w głębi.

Najczęściej stosowaną formą przejścia pułku do działań zaczepnych jest wejście do walki z marszu, z rejonu wyjściowego położonego w głębi.

W tych warunkach na organizację dowodzenia i łączności mają wpływ następujące czynniki:

- położenie i odległość rejonu wyjściowego pułku od rubieży wejścia do walki;
- czas przebywania pododdziałów pułku w rejonie wyjściowym;
- skład pułku i jego ugrupowanie w rejonie wyjściowym, podczas przegrupowania i na rubieży wejścia do walki;
- miejsce i sposób wejścia pułku do walki;
- charakter działań pułku po wprowadzeniu go do walki.

Od powyższych czynników zależy zakres i sposób planowania i organizacji łączności oraz wykorzystanie środków łączności w poszczególnych etapach działań bojowych.

W natarciu z rejonów położonych w głębi organizuje się i rozwija punkty dowodzenia w rejonie wyjściowym na rubieży wejścia do walki oraz w toku prowadzenia natarcia.

Podczas przebywania pododdziałów pułku w rejonie wyjściowym dowodzenie realizowane jest z SD i TSD pułku. Na tych punktach dowodzenia rozwija się węzły łączności.

Po sprecyzowaniu przez dowódcę pułku miejsca i czasu wejścia pułku

do walki należy wydzielić siły i środki łączności do rozwinięcia węzła łączności na rubieży wejścia do walki oraz zapewnić łączność na okres przegrupowania wojsk na tę rubież.

Węzeł łączności SD w rejonie wyjściowym powinien być czynny tak długo, jak długo realizowane jest z tego miejsca dowodzenie. Ze względu na konieczność wcześniejszego przegrupowania środków radioliniowo-przewodowych /RWL-1M, drużyny radiotelefonicznej/ na rubież wejścia do walki dowodzenie realizowane jest głównie za pomocą środków radiowych /pracujących na odbiór/ i wojskowej poczty polowej.

Węzeł łączności TSD rozwijany jest na tym punkcie dowodzenia w rejonie rozmieszczenia pułkowego punktu zaopatrywania /PPZ/. Z tyłowego stanowiska dowodzenia realizowane jest kierowanie materiałowo-technicznym i medycznym zabezpieczeniem oraz dowodzenie podległymi pododdziałami tyłowymi we wszystkich formach natarcia. Węzeł łączności TSD przegrupowuje się zarówno na rubież wejścia do walki, jak i w toku natarcia na kolejne rubieże /w kolejne rejonie rozmieszczenia tego punktu dowodzenia/ w kolumnie marszowej TSD.

W czasie przegrupowania pułku na rubież wejścia do walki dowodzenie realizowane jest z punktów dowodzenia zorganizowanych w rejonie wyjściowym, które przesuwać się w ugrupowaniu marszowym pułku.

Łączność pułku nacierającego z rejonu wyjściowego położonego w głębi powinna być w pełni zorganizowana, zanim pododdziały pułku zaczną wymarsz z rejonu wyjściowego. Wszelkie dane dotyczące wykorzystania i pracy środków łączności muszą być do tego czasu podane do wiadomości dowództwa i sztabu pułku oraz podległych pododdziałów.

Do charakterystycznych zadań łączności pułku nacierającego z rejonu wyjściowego położonego w głębi należą:

- zapewnienie łączności w okresie przemarszu wojsk z rejonu wyjściowego na rubież wejścia do walki;
- zapewnienie łączności dowodzenia na rubieży wejścia do walki i w toku prowadzenia natarcia;
- zapewnienie łączności współdziałania z pułkiem będącym w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem i zabezpieczającym wejście pułku do walki;
- zapewnienie łączności dla potrzeb materiałowego, technicznego i medycznego zabezpieczenia wojsk oraz kierowania pododdziałami tyłowymi w okresie przemarszu wojsk na rubież wejścia do walki, na rubieży wejścia do walki i w toku prowadzenia natarcia.

2.1. Łączność środkami radiowymi

Do organizowania łączności środkami radiowymi w pułku wykorzystuje się krótkofalowe radiostacje średniej mocy, krótko- i ultrakrótkofalowe radiostacje zamontowane w wozach dowodzenia i w wozach bojowych, przenośne ultrakrótkofalowe radiostacje małej mocy oraz krótko i ultrakrótkofalowe odbiorniki radiowe.

Łączność radiowa powinna być tak zorganizowana, aby odpowiadała potrzebom dowodzenia w każdych warunkach działań bojowych. Wynikająca z sytuacji bojowej zmiana zadań, zmiana ugrupowania czy kierunku działań nie powinny naruszać w zasadniczy sposób zaplanowanej i realizowanej łączności radiowej.

Z drugiej strony łączność radiowa powinna być na tyle elastyczna, aby umożliwiała:

- zmianę składu korespondentów w poszczególnych sieciach lub kierunkach radiowych;
- uruchomienie dodatkowych sieci lub kierunków radiowych;
- dowodzenie wojskami przy wykorzystaniu ograniczonej ilości sił i środków łączności radiowej;
- szybkie odtworzenie łączności radiowej naruszonej w wyniku ogniowego i radioelektronicznego oddziaływania nieprzyjaciela;
- dowodzenie wojskami o dwa szczeble niżej.

Należy liczyć się przy tym z faktem, że wprowadzenie jakichkolwiek zmian w zaplanowanej łączności radiowej, szczególnie w dynamice działań, będzie utrudnione i musi być przeprowadzone bardzo operatywnie.

Łączność radiową w pułku organizuje się w sieciach i kierunkach radiowych. Liczba zaplanowanych i organizowanych sieci i kierunków radiowych uzależniona jest od potrzeb w zakresie wymiany informacji przez dowództwo, sztab i szefów rodzajów wojsk, ważności relacji łączności, liczby korespondentów, z którymi powinna być zapewniona łączność w danej sieci, oraz od ilości informacji przekazywanych pomiędzy poszczególnymi korespondentami.

Uwzględniając potrzeby dowodzenia, w łączności radiowej można wyodrębnić:

- łączność dowódcy i sztabu z dowódcą i sztabem przełożonym;
- łączność dowódcy i sztabu z podległymi dowódcami;
- łączność współdziałania;
- łączność szefów rodzajów wojsk;
- łączność ostrzegania i alarmowania;
- łączność tyłów;
- łączność regulacji ruchu.

Łączność radiowa z przełożonym jest planowana i organizowana przez wydział łączności dywizji w sposób określony w zarządzeniu łączności sztabu dywizji. Do realizacji łączności radiowej zaplanowanej przez wydział łączności dywizji w pułku wydziela się konieczną ilość sił i środków łączności radiowej, znajdujących się etatowo w kompanii łączności, drużynie dowodzenia szefa artylerii i drużynie dowodzenia szefa OPL.

Dowódca pułku powinien mieć zapewnioną bezpośrednią łączność z dowódcą dywizji bez względu na miejsce pobytu zarówno na postoju, jak i w ruchu.

Łączność dowódcy

Łączność dowódcy pułku z dowódcą dywizji zapewnia się w dwóch sieciach radiowych dowódcy dywizji lub w jednej sieci i w kierunku radiowym /np. gdy pułk działa jako oddział wydzielony lub lądowo-powietrzny zespół uderzeniowy/ organizowanych za pomocą krótko- i ultrakrótkofalowych radiostacji z wozów dowodzenia. W skład tych sieci, oprócz radiostacji dowódcy i sztabu dywizji oraz dowódców pułków /pz, poz/, mogą wchodzić radiostacje zastępcy dowódcy dywizji do spraw liniowych, kwatermistrza dywizji i radiostacje z PED-3 dowódcy dywizji. Ponadto w skład powyższych relacji łączności mogą wchodzić radiostacje desantu taktycznego, odvodu ogólnego itp. W toku działań bojowych stopień wykorzystania jednej lub drugiej sieci /kierunku/ czy też obu jednocześnie będzie zależał od potrzeb dowodzenia, jakości łączności i radioelektronicznego oddziaływania nieprzyjaciela.

Łączność dowódcy pułku zmechanizowanego z dowódcami batalionów zapewnia się w dwóch sieciach radiowych ultrakrótkofalowych za pomocą radiostacji zamontowanych w wozach dowodzenia i czołgu dowódcy batalionu czołgów. W skład sieci wchodzi radiostacja dowódcy, szefa sztabu i kwatermistrza pułku oraz dowódców batalionów.

Dowódcy pułku czołgów z dowódcami kompanii czołgów zapewnia się łączność środkami radiowymi w jednej sieci radiowej, wykorzystując do tego ultrakrótkofalowe radiostacje z wozów dowodzenia i czołgów dowódców. W skład tej sieci wchodzi radiostacja dowódcy, szefa sztabu i kwatermistrza pułku oraz dowódców kompanii czołgów /w pułku czołgów DPanc również radiostacja dowódcy kompanii piechoty zmotoryzowanej/.

Łączność sztabu

Łączność środkami radiowymi pomiędzy sztabem pułku /pz, poz/ i sztabem dywizji zapewnia się w dwóch sieciach radiowych. Podstawowym

kanalem łączności radiowej w ogniwie sztab pułku - sztab dywizji jest sieć radiowa organizowana za pomocą krótkofalowych radiostacji średniej mocy. W skład tej sieci wchodzi radiostacje sztabu dywizji, sztabów pułków /pz, pcz, pa, prplot/ oraz odbiornik krótkofalowy na TSD dywizji. Drugą sieć radiową organizuje się za pomocą ultrakrótkofalowych radiostacji małej mocy z wozów dowodzenia szefów sztabów, w skład której wchodzi radiostacje sztabu dywizji oraz sztabów pułków zmechanizowanych i czołgów.

Sieci radiowe sztabu przeznaczone są do wykorzystania przez wszystkich oficerów sztabu pułku i szefów rodzajów wojsk, szczególnie gdy nie posiadają oddzielnych relacji radiowych ze swoimi przełożonymi w dywizji /np. szef saperów, szef zabezpieczenia chemicznego/.

Łączność współdziałania pomiędzy elementami ugrupowania bojowego dywizji zapewnia się w sieci radiowej współdziałania dywizji. W skład tej sieci radiowej organizowanej za pomocą radiostacji ultrakrótkofalowych małej mocy wchodzi radiostacje sztabu dywizji, sztabów pułków /pz, pcz/ oraz podstawowe elementy ugrupowania bojowego OPpano dywizji /tylko w DZ/, oddział zaporowy /OZap/, dywizyjna grupa artylerii /DGA/.

Gdy sąsiadem jest pułk innej dywizji, łączność współdziałania z nim zapewnia się na kierunku radiowym, wykorzystując do tego celu ultrakrótkofalowe radiostacje małej mocy.

Ponadto sztab dywizji i sztab pułków prowadzą nasłuch na częstotliwości dyżurnego odbioru w zakresie fal krótkich /tylko sztab dywizji/ i ultrakrótkich. Łączność na częstotliwościach dyżurnego odbioru można wykorzystywać jako dodatkowe relacje łączności dowodzenia lub współdziałania w przypadku utraty łączności w podstawowych relacjach.

Dla zapewnienia łączności sztabu pułku z podległymi batalionami /bpzmot/ i kwatermistrzem pułku organizuje się jedną sieć radiową za pomocą radiostacji krótkofalowych małej mocy z wozów dowodzenia. Dla potrzeb wymiany informacji z pozostałymi pododdziałami sztab pułku wykorzystuje sieci /kierunki/ radiowe dowódcy pułku.

Również wymiana informacji pomiędzy elementami ugrupowania bojowego pułku, dotyczących współdziałania, prowadzona jest w sieciach radiowych dowódcy pułku za zezwoleniem radiostacji głównej.

Kierowanie regulacją ruchu zapewnia się w sieci radiowej regulacji ruchu pułku, organizowanych za pomocą radiostacji ultrakrótkofalowych małej mocy. W skład sieci wchodzi radiostacje sztabu pułku, dowódcy plutonu ochrony i regulacji ruchu oraz posterunków regulacji ruchu.

Na okres przesunięcia stanowiska dowodzenia pułku do nowego rejonu organizuje się sieć radiową kolumny marszowej /wewnętrzna/ sztabu pułku. Wykorzystuje się do tego celu radiostacje ultrakrótkofalowe małej mocy

z wozów dowodzenia, radiostacji średniej mocy, aparatowni ruchomego węzła łączności oraz radiostacje przenośne przydzielone szefom rodzajów wojsk i oficerom sztabu.

W skład tej sieci radiowej wchodzi radiostacje dowódcy pułku, szefa sztabu, oficerów sztabu, szefów rodzajów wojsk oraz radiostacje z aparatowni węzła łączności i radiostacji średniej mocy. Sieć radiowa kolumny marszowej sztabu pułku umożliwia kierowanie przesunięciem stanowiska dowodzenia pułku, wykorzystanie radiostacji średniej mocy i aparatowni węzła łączności pułku w ruchu, a także wymianę informacji pomiędzy dowódcą, szefem i oficerami sztabu oraz szefami rodzajów wojsk pułku w czasie marszu.

Łączność rozpoznania. Wymianę wiadomości pomiędzy starszym oficerem rozpoznania pułku i szefem wydziału rozpoznania sztabu dywizji zapewnia się w sieci radiowej szefa wydziału rozpoznania dywizji, organizowanej za pomocą ultrakrótkofalowych radiostacji małej mocy z wozów dowodzenia. W skład tej sieci wchodzi radiostacje szefa wydziału rozpoznania dywizji oraz starszych oficerów rozpoznania pułków /pz, pcz/.

Informacje przekazywane przez lotnictwo rozpoznawcze uzyskuje się w sieci radiowej taktycznego rozpoznania powietrznego, włączając do niej odbiornik ultrakrótkofalowy z wozu dowodzenia starszego oficera rozpoznania pułku.

Kierowanie elementami rozpoznania ogólnowojskowego, organizowanymi w pułku, zapewnia się w jednej sieci /kierunku/ radiowej starszego oficera rozpoznania pułku za pomocą krótkofalowej radiostacji małej mocy z wozów dowodzenia. W skład tej sieci wchodzi radiostacje starszego oficera rozpoznania pułku i dowódców patroli rozpoznawczych /PR/ lub dowódcy samodzielnego patrolu rozpoznawczego /SPR/.

W samodzielnym patrolu rozpoznawczym /patrolu rozpoznawczym/ do łączności dowódcy patrolu z wozami patrolowymi organizuje się ultrakrótkofalową sieć radiową za pomocą radiostacji pokładowych wozów dowodzenia /wozów bojowych/.

Łączność artylerii. Łączność radiową pomiędzy szefem artylerii pułku zmechanizowanego i szefem artylerii dywizji zapewnia się w sieci radiowej szefa artylerii dywizji organizowanej za pomocą krótkofalowych radiostacji z wozów dowodzenia. W skład tej sieci wchodzi radiostacje szefa artylerii dywizji, zastępcy szefa artylerii dywizji, szefów artylerii pułków zmechanizowanych oraz dowódców oddziałów i pododdziałów artylerii dywizji /pa, drt, dar, dappanc/.

Dane o sytuacji meteorologicznej przekazywane są w sieci radiowej zabezpieczenia meteorologicznego dywizji. Do tej sieci sztaby pułków /pz, pcz/ wydzielają krótkofalowe odbiorniki radiowe.

Łączność szefa artylerii pułku z dowódcami pododdziałów artylerii zapewnia się w jednej sieci radiowej organizowanej za pomocą ultrakrótkofalowych radiostacji małej mocy z wozu dowodzenia /pokładowa/ i przenośnych. W skład tej sieci wchodzi radiostacje szefa artylerii pułku zmechanizowanego i dowódców baterii /bhb i bappanc/, a ponadto może wchodzić radiostacja oddziału /pododdziału/ artylerii wzmocnienia /wsparcia/.

Dla potrzeb kierowania ogniem i dowodzenia pododdziałami artylerii pułkowej organizuje się sieci /kierunki/ radiowe dowódców pododdziałów artylerii.

W pułku czołgów, gdy ten wzmocniony /wspierany/ jest przez pododdział artylerii, wymianę informacji pomiędzy dowódcą pułku i dowódcą pododdziału artylerii zapewnia się przez włączenie radiostacji tego ostatniego do sieci radiowej dowódcy pułku czołgów.

Łączność OPL. Wymianę informacji pomiędzy szefem OPL pułku i szefem OPL dywizji zapewnia się w sieci radiowej dowodzenia szefa OPL dywizji. Sieć ta organizowana jest za pomocą ultrakrótkofalowych radiostacji małej mocy z wozów dowodzenia szefów OPL dywizji i pułków /pz, pcz/. W skład tej sieci wchodzi radiostacje szefa OPL dywizji, szefów OPL pułków /pz, pcz/ i dowódcy pułku rakiet przeciwlotniczych dywizji.

Dane o celach powietrznych przekazywane są przez dywizyjne radiolokacyjne stacje wstępnego poszukiwania /RSWP/ w sieci radiowej wskazywania celów. Szefowie OPL pułków i dowódcy oddziałów /pododdziałów/ przeciwlotniczych dywizji i pułków wydzielają do tej sieci radiostacje /odbiorniki/ ultrakrótkofalowe.

Sygnały ostrzegania o zagrożeniu z powietrza nadawane są z ośrodka kierowania /OK/ OPL dywizji w sieci radiowej ostrzegania dywizji. Sztaby pułków /pz, pcz, pa/ oraz dywizjonów /drt, dar, dappanc/ wydzielają do tej sieci odbiorniki ultrakrótkofalowe.

Dla potrzeb dowodzenia i kierowania ogniem pododdziałów przeciwlotniczych pułku organizuje się jedną sieć ultrakrótkofalową szefa OPL pułku. W skład tej sieci wchodzi radiostacje szefa OPL pułku, dowódcy baterii przeciwlotniczej pułku /niekiedy dowódcy plutonu S-1/ i dowódców plutonów przeciwlotniczych batalionów piechoty zmotoryzowanej /dotyczy pułku zmechanizowanego/.

Łączność dowodzenia i kierowania ogniem wyrzutni i armat baterii przeciwlotniczej pułku zapewnia się w sieci /sieciach/ radiowej dowódcy baterii i dowódców plutonów ogniowych.

Do organizacji łączności OPL wykorzystywane są środki radiowe ultrakrótkofalowe małej mocy zamontowane w wozach dowodzenia szefa OPL i dowódcy baterii /dowódcy plutonu S-1/ oraz radiostacje ultrakrótkofalowe

wozów dowodzenia i przenośne znajdujące się przy wyrzutniach i armatach przeciwlotniczych.

Łączność szefa saperów. Wymianę informacji pomiędzy szefem saperów pułku i szefem saperów dywizji zapewnia się w relacjach radiowych sztab pułku - sztab dywizji. Oddzielnych relacji z szefem saperów dywizji dla potrzeb szefa saperów pułku nie organizuje się.

Organizowana dla potrzeb szefa saperów pułku łączność radiowa z podwładnymi powinna zapewnić dowodzenie elementami inżynieryjnymi, organizowanymi z pododdziałów wojsk inżynieryjnych, oraz kierowanie przeprawami w okresie forsowania przez pułk przeszkód wodnych.

Dowodzenie inżynieryjnymi elementami ugrupowania, organizowanymi ze składu kompanii saperów pułku i pododdziałów przydzielonych, zapewnia się w sieci radiowej szefa saperów pułku. W skład tej sieci radiowej wchodzi radiostacje szefa saperów pułku, dowódcy kompanii saperów i dowódców elementów zabezpieczenia inżynieryjnego. Do organizacji sieci radiowej szefa saperów pułku wykorzystuje się ultrakrótkofalowe radiostacje małej mocy kompanii saperów i wydzielone z kompanii łączności pułku.

Forsowanie przez pułk przeszkód wodnych stawia przed dowodzeniem i łącznością szereg dodatkowych zadań, od realizacji których w poważnej mierze zależy wynik forsowania. Do specyficznych zadań łączności należą:

- zapewnienie łączności komendantowi odcinka forsowania pułku z komendantem odcinka forsowania dywizji;
- zapewnienie łączności komendantowi odcinka forsowania pułku z komendantami przepraw;
- zapewnienie łączności dla potrzeb kierowania ruchem wojsk na przeprawę;
- zapewnienie łączności komendantom przepraw z ich pomocnikami na przeciwległym brzegu;
- zapewnienie łączności z elementami zabezpieczającymi forsowanie /przeprawę/.

Zrealizowanie tych zadań wymaga zorganizowania dodatkowych relacji łączności przeznaczonych wyłącznie dla potrzeb dowodzenia podczas forsowania i kierowania przeprawami.

Łączność pułku w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej zapewnia się przede wszystkim środkami radiowymi. Ponadto w sprzyjających warunkach /np. podczas forsowania z planowym przygotowaniem/ może być organizowana łączność przewodowa dla potrzeb kierowania przeprawami.

W celu pokonania przeszkody wodnej /forsowanie, przeprawa/ w pułku organizuje się:

- przeprawy desantowe na wozach bojowych /każdy batalion na swoim kierunku/;

- przeprawy desantowe i promowe, wykorzystując środki przeprawowe wojsk inżynieryjnych /jeżeli zostanie wzmocniony takimi środkami/;

- przeprawy czołgów pod wodą.

Pułk może wykorzystać również przeprawy stałe, jeżeli zostaną wcześniej uchwycone, lub przeprawy mostowe i promowe organizowane przez przełożonego.

Na okres forsowania przeszkód wodnych /przeprawy/ szefowi saperów pułku, jako komendantowi odcinka forsowania pułku, należy zapewnić łączność radiową z szefem saperów dywizji /komendantem odcinka forsowania dywizji/, komendantem przeprawy mostowej, promowej, organizowanej na kierunku działania pułku przez przełożonego, oraz dowódcami przepraw desantowych /promowych/ pułku i przeprawy czołgów pod wodą /jeżeli jest organizowana/.

Łączność z szefem saperów dywizji /komendantem odcinka forsowania dywizji/ i komendantami przepraw dywizyjnych zapewnia się w sieci radiowej szefa saperów dywizji, organizowanej za pomocą ultrakrótkofalowych radiostacji małej mocy. W skład tej sieci wchodzi radiostacje szefa saperów dywizji, komendantów przepraw dywizyjnych oraz szefów saperów /komendantów odcinków forsowania/ pułków aktualnie forsujących /przeprawiających się/ lub znajdujących się na podejściach do przeszkody wodnej. Szef saperów /komendant odcinka forsowania/ pułku włącza swoje radiostacje do tej sieci radiowej tylko na okres podejścia i pokonywania przeszkody wodnej przez pułk.

Kierowanie forsowaniem przeszkody wodnej na środkach etatowych pododdziałów piechoty zapewnia się w sieciach radiowych dowodzenia. Ponadto na czas forsowania /przeprawy/ dowódcy batalionów piechoty zmotywowanej włączają swoje radiostacje do ultrakrótkofalowej sieci radiowej komendanta odcinka forsowania. W sieci tej pracują radiostacje komendanta odcinka forsowania pułku, komendantów przepraw /promowych, desantowych/ organizowanych za pomocą środków przeprawowych wojsk inżynieryjnych, komendanta przeprawy czołgów pod wodą oraz punktów kontroli przepuszczania wojsk na przeprawy.

Kierowanie poszczególnymi przeprawami, z wyjątkiem przeprawy czołgów pod wodą, zapewnia się w oddzielnych ultrakrótkofalowych sieciach radiowych komendantów przepraw. W każdej z tych sieci pracują radiostacje komendanta przeprawy, jego pomocnika /pomocników/ i posterunku regulacji ruchu.

Przeprawy czołgów pod wodą organizują i kierują nimi dowódcy przeprawiających się oddziałów /pododdziałów/ czołgów.

Dla potrzeb kierowania przeprawą czołgów pod wodą organizuje się dwie sieci radiowe komendanta przeprawy oraz 1-2 sieci radiowe dowódcy grupy ewakuacyjno-ratunkowej /GER/.

W skład pierwszej sieci radiowej komendanta przeprawy wchodzi radiostacje komendanta przeprawy, jego pomocnika /pomocników/, dowódcy GER oraz czołgów znajdujących się pod wodą i podchodzących do lustra wody. W drugiej sieci radiowej pracują radiostacje komendanta przeprawy, punktu kontroli uszczelniania wozów, inżynierskiego posterunku regulacji ruchu oraz czat wodnych.

W skład sieci radiowej dowódcy GER, organizowanej dla potrzeb kierowania akcją ratowniczą, wchodzi radiostacje dowódcy GER, dowódcy drużyny ewakuacji czołgów, dowódcy drużyny ratowniczej oraz czołgów potrzebujących pomocy. W drugiej sieci radiowej pracują radiostacje dowódcy GER, dowódcy przeprawowego punktu medycznego i dowódcy drużyny wiąza - czy lin.

Do organizacji łączności dla potrzeb kierowania forsowaniem /prze - prawą/ wykorzystuje się radiostacje pokładowe i przenośne z pododdziałów wojsk inżynierskich organizujących przeprawy, pododdziałów piechoty i czołgów pokonujących przeszkodę wodną oraz kompanii łączności pułku /pz, pcz/.

Łączność szefa zabezpieczenia chemicznego. Wymianę informacji pomiędzy szefem zabezpieczenia chemicznego pułku i szefem zabezpieczenia chemicznego dywizji zapewnia się w sieci radiowej szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji za pomocą ultrakrótkofalowej radiostacji małej mocy. W skład tej sieci radiowej wchodzi radiostacje szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji, SOAS dywizji i szefów zabezpieczenia chemicznego pułków /pz, pcz/.

Dla potrzeb kierowania posterunkami i patrolami rozpoznania skażeń oraz otrzymywania od nich danych o skażeniach organizuje się sieć radiową szefa zabezpieczenia chemicznego pułku. W skład tej sieci, organizowanej za pomocą ultrakrótkofalowych radiostacji małej mocy, wchodzi radiostacje szefa zabezpieczenia chemicznego, dowódcy plutonu chemicznego, dowódców patroli i posterunków rozpoznania skażeń oraz drużyny zabiegów specjalnych. Szef zabezpieczenia chemicznego wykorzystuje radiostację posterunku rozpoznania skażeń organizowanego na stanowisku dowodzenia pułku /w określonych przypadkach może być dodatkowo przydzielona radiostacja przenośna z kompanii łączności/.

Łączność tyłów. Łączność radiową tyłów organizuje się dla potrzeb dowodzenia pododdziałami tyłowymi oraz kierowania zabezpieczeniem materialowym, medycznym przez kwatermistrza pułku i technicznym przez szefa służb technicznych pułku. Zapewnia się ją z kwatermistrem i

szeferm służb technicznych dywizji oraz dowódcami pododdziałów i elementów tyłowych pułku.

Łączność radiową z kwatermistrzem i szefem służb technicznych dywizji zapewnia się w jednej sieci radiowej kwatermistrza dywizji organizowanej za pomocą radiostacji krótkofalowej. W skład tej sieci radiowej wchodzi radiostacje kwatermistrza dywizji oraz kwatermistrzów pułków /pz, pcz, pa/.

Łączność kwatermistrza pułku z podległymi pododdziałami tyłowymi zapewnia się w jednej sieci radiowej, organizowanej za pomocą ultrakrótkofalowych radiostacji z wozu dowodzenia kwatermistrza i przenośnych.

Dla potrzeb szefa służb technicznych organizuje się jedną sieć radiową, w skład której wchodzi ultrakrótkofalowe radiostacje małej mocy szefa służb technicznych oraz elementów organizowanych ze składu kompanii remontowej pułku. Do tej sieci powinny włączyć się radiostacje uszkodzonych wozów bojowych.

Do organizacji łączności radiowej tyłów wykorzystuje się siły i środki pododdziałów tyłowych pułku oraz wydzielone z kompanii łączności.

2.2. Łączność radiotelefoniczna

Do zapewnienia łączności radiotelefonicznej wykorzystuje się radiotelefony wchodzące w skład wyposażenia wozu dowodzenia oraz aparatowni ruchomego węzła łączności.

Zasadniczym przeznaczeniem tych radiotelefonów jest umożliwienie wykorzystania łączności radioliniowej i przewodowej /wewnętrznej i dalekosiężnej/ przez posiadaczy tych środków, gdy znajdują się oni poza rejonem węzła łączności lub w ruchu.

Podstawowym sposobem organizacji łączności radiotelefonicznej pomiędzy dowódcą /sztabem/ pułku i dowódcą /sztabem/ dywizji jest sieć radiotelefoniczna, organizowana przez sztab dywizji, w skład której wchodzi radiotelefony z węzłów łączności punktów dowodzenia dywizji i pułków. Sieć ta umożliwia również dowódcy /sztabowi/ pułku wymianę informacji dotyczących współdziałania z innymi /sąsiednimi/ pułkami dywizji.

Dla zapewnienia łączności dowódcy pułku /znajdującemu się na PO/ z dowódcą i sztabem dywizji może być zestawione kombinowane łącze radiotelefoniczno-radioliniowe. W tym przypadku pomiędzy PO dowódcy pułku i stanowiskiem dowodzenia pułku organizuje się kierunek radiotelefoniczny, a pomiędzy stanowiskiem dowodzenia pułku i stanowiskiem dowodzenia dywizji - kierunek radioliniowy. Sposób ten najczęściej jest stosowany wówczas, gdy odległość pomiędzy zainteresowanymi abonentami jest większa od zasięgu radiotelefonów.

W przypadku gdy dowódca pułku znajduje się poza rejonem stanowiska dowodzenia pułku, może być organizowany kierunek radiotelefoniczny z własnym sztabem z wykorzystaniem radiotelefonów z wozu dowodzenia dowódcy pułku i aparatuwni ruchomego węzła łączności.

2.3. Łączność radioliniowa

Łączność radioliniową pułku organizuje się z przełożonym, punktem obserwacyjnym /PO/ dowódcy pułku i sąsiadem wykorzystując stacje radioliniowe z aparatuwni ruchomego węzła łączności oraz wozów dowodzenia dowódcy i szefa sztabu pułku.

Jeden półkomplet stacji radioliniowej z aparatuwni ruchomego węzła łączności przeznaczony jest do zapewnienia łączności ze sztabem /dowódcą/ dywizji w kierunku radioliniowym. Drugi półkomplet w zależności od potrzeb można wykorzystać do zapewnienia łączności z sąsiednim pułkiem /zwłaszcza z pułkiem ze składu innej dywizji/ lub pomiędzy stanowiskiem dowodzenia pułku i dowódcą pułku znajdującym się poza SD /np. na PO/. Stację radioliniową z wozu dowodzenia szefa sztabu pułku najczęściej wykorzystuje się do łączności w kierunku radioliniowym z dowódcą pułku znajdującym się poza SD /lub z sąsiadem/. Decyzję w tym zakresie podejmuje szef łączności pułku w oparciu o dane z zarządzenia łączności sztabu dywizji lub wytyczne szefa sztabu pułku.

Stację radioliniową z wozu dowodzenia dowódcy pułku wykorzystuje się z zasady do łączności ze stanowiskiem dowodzenia pułku, w przypadku gdy dowódca pułku znajduje się poza rejonem stanowiska dowodzenia /np. na PO/.

Łączność radioliniową z pułkami wchodzącymi w skład tej samej dywizji uzyskuje się poprzez węzeł łączności stanowiska dowodzenia dywizji.

Największe możliwości wykorzystania kanałów radioliniowych istnieją wówczas, gdy stacje radioliniowe pracują na postoju i istnieją warunki do rozwijania anten kierunkowych.

2.4. Łączność przewodowa

Możliwości organizacji i wykorzystania łączności przewodowej w natarciu pułku są ograniczone. W każdym przypadku w rejonach rozmieszczenia punktów dowodzenia rozwija się niezbędną przewodową łączność wewnętrzną.

Poza tym w niektórych przypadkach /np. w rejonie wyjściowym do działań, na rubieży wejścia do walki, w czasie odpięrania kontrataków itp./ mogą być rozwijane kierunki przewodowe pomiędzy punktami dowo-

dzenia pułku oraz do zasadniczych elementów ugrupowania bojowego.

W zależności od rozmieszczenia poszczególnych pododdziałów pułku na jednym kierunku przewodowym może być utrzymywana łączność jednocześnie z kilkoma abonentami /pododdziałami/. Może być również rozwinięty kierunek przewodowy pomiędzy stanowiskami dowodzenia dywizji i pułku, siłami i środkami dywizji.

Zakres rozbudowy łączności przewodowej uzależniony będzie od rozmieszczenia pododdziałów /elementów ugrupowania bojowego/, warunków terenowych i atmosferycznych, posiadanych sił i środków, a przede wszystkim od czasu przebywania pułku w poszczególnych rejonach /na poszczególnych rubieżach/, jej rozwinięcia i eksploatacji.

2.5. Łączność środkami wojskowej poczty polowej

Łączność środkami wojskowej poczty polowej organizuje się i wykorzystuje we wszystkich okresach natarcia pułku. Stosuje się do tego celu głównie środki transportu drużyny wojskowej poczty polowej kompanii łączności pułku. W koniecznych przypadkach można wykorzystywać i inne środki transportu z pododdziałów liniowych /np. transportery opancerzone, czołgi itp./.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej pomiędzy stanowiskami dowodzenia dywizji i pułku zapewnia sztab dywizji na kierunku za pomocą łącznika na samochodzie osobowo-terenowym lub śmigłowcu.

Szef łączności pułku odpowiedzialny jest za wybranie i oznakowanie rejonu lądowiska dla śmigłowca oraz zapewnienie sprawnej wymiany dokumentów /korespondencji/.

Łączność z podległymi pododdziałami i tyłowym /kwatermistrzowskim/ stanowiskiem dowodzenia zapewnia się na kierunkach i drogach okrężnych w zależności od ilości posiadanych środków i możliwości dojazdu do poszczególnych pododdziałów /elementów ugrupowania bojowego/.

Z sąsiednimi /współdziałającymi/ oddziałami /pododdziałami/ łączność środkami wojskowej poczty polowej zapewnia się na oddzielnych kierunkach zgodnie z obowiązującymi zasadami.

3. Organizacja łączności w natarciu z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem

Pułk będący w styczności z nieprzyjacielem przechodzi do natarcia z ugrupowania obronnego. Może to mieć miejsce najczęściej w toku prowadzenia działań zaczepnych, gdy ze względu na wzrastający opór lub kontratak nieprzyjaciela pułk został zatrzymany bądź przeszedł czasowo

do obrony po osiągnięciu określonych rubieży lub wykonaniu zadania.

Przechodząc do natarcia, pułk dokonuje najczęściej przegrupowania w celu przyjęcia odpowiedniego ugrupowania do natarcia. Organizacja natarcia odbywa się w toku działań obronnych.

Warunki, w jakich może się znaleźć pułk, i otrzymane zadanie przejścia do natarcia w zasadniczy sposób wpływają na zakres i sposób organizacji łączności.

W toku prowadzenia działań obronnych przez pułk łączność zapewniana jest podobnie jak i w innych rodzajach oraz formach działań bojowych z węzłów łączności stanowiska dowodzenia i tyłowego /kwatermistrzowskiego/ stanowiska dowodzenia. Jednak nie zawsze rozmieszczenie punktów dowodzenia pułku odpowiadać będzie potrzebom dowodzenia po przegrupowaniu do natarcia. Dlatego też zaistnieć może konieczność dokonania zmian w rozmieszczeniu punktów dowodzenia, a w tym i węzłów łączności. Zmiany te jednak nie mogą naruszyć ciągłości i dowodzenia. Jeżeli nie zachodzi potrzeba zmiany rozmieszczenia punktów dowodzenia, to z rozwiniętych na nich węzłów łączności zapewnia się łączność w okresie organizacji natarcia oraz po rozpoczęciu natarcia aż do czasu ich pierwszego przesunięcia.

W okresie organizacji natarcia łączność pułku zapewnia się przez wykorzystanie istniejącego systemu łączności.

Łączność radiowa w okresie organizacji natarcia z zasady pozostaje bez zmian /taka, jak była dotychczas zorganizowana/, lecz nie powinna być wykorzystywana. Jedynie dla porozumienia się z pododdziałami, z którymi nie ma zorganizowanej łączności przewodowej, mogą być okresowo wykorzystane ultrakrótkofalowe środki radiowe.

Na okres prowadzenia natarcia szef łączności planuje i organizuje łączność radiową stosownie do potrzeb dowodzenia w planowanych działaniach. Częściowa reorganizacja lub wprowadzenie zmian do istniejącej łączności radiowej powinny nastąpić przed rozpoczęciem natarcia.

Łączność radiową dowodzenia, współdziałania, alarmowania i tyłów organizuje się tak samo jak w natarciu z rejonów wyjściowych położonych w głębi.

Praca radiostacji na nadawanie w pododdziałach zmechanizowanych i pancernych pierwszego rzutu rozpoczyna się z chwilą rozpoczęcia ataku, a w pododdziałach artylerii w momencie rozpoczęcia artyleryjskiego przygotowania ataku. W pododdziałach drugiego rzutu pracę radiostacji na nadawanie należy ograniczyć do czasu wejścia ich do walki.

Łączność radioliniowa i radiotelefoniczna organizowana i wykorzystywana jest według takich samych zasad i sposobów jak w natarciu z rejonów wyjściowych położonych w głębi.

Łączność przewodowa wykorzystywana jest w okresie organizacji natarcia oraz po rozpoczęciu natarcia do czasu przesunięcia punktów dowodzenia. Wykorzystanie łączności przewodowej uzależnione jest od tego, jak długo pułk znajdował się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem i w jakim zakresie została ona rozbudowana.

Jeżeli w czasie organizacji natarcia następują przegrupowania pododdziałów pułku /zmiana ugrupowania/, to część wcześniej rozwiniętych linii przewodowych może być zwinięta. Pozostałe kierunki przewodowe należy związać w miarę tego, jak zaprzestaje się ich wykorzystywania.

W toku prowadzenia natarcia łączności przewodowej nie organizuje się, a jedynie na rozwiniętych punktach dowodzenia rozbudowuje się i wykorzystuje łączność wewnętrzną.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej organizuje się i zapewnia na ogólnych zasadach ze stanowiskiem dowodzenia dywizji, punktami dowodzenia pododdziałów podległych i współdziałających oraz pomiędzy punktami dowodzenia pułku.

4. Właściwości organizacji łączności w boju spotkaniowym

Na współczesnym polu walki, szczególnie w początkowym okresie wojny, boje spotkaniowe będą nieodłącznym elementem działań bojowych. Bój spotkaniowy może nastąpić w różnych warunkach sytuacji taktyczno-operacyjnej. Może dojść do niego w toku przegrupowania do określonego rejonu wyjściowego oraz w toku prowadzenia działań zaczepnych.

Jeżeli bój spotkaniowy nastąpi w toku przegrupowania, to do zapewnienia łączności, szczególnie z przełożonym, może być wykorzystany oprócz organicznych sił i środków łączności także międzygarnizonowy system łączności.

W boju spotkaniowym nawiązywanym w toku prowadzenia przez pułk natarcia wykorzystuje się zorganizowany system łączności pułku, dostosowując go do potrzeb dowodzenia wynikłych z decyzji dowódcy i wytycznych szefa sztabu.

Dostosowanie systemu łączności do nowych wymogów dowodzenia przebiegać musi w bardzo krótkim czasie i najczęściej już w toku trwania walki. Z chwilą nawiązania boju spotkaniowego dowódca i szef sztabu powinni określić system dowodzenia, a przede wszystkim: jakie punkty dowodzenia i gdzie będą organizowane.

Główna uwaga w tym czasie powinna być zwrócona na zapewnienie ciągłej i niezawodnej łączności z elementami rozpoznania i artylerią oraz tymi pododdziałami /elementami ugrupowania bojowego/, które w danej chwili wykonują główne zadania.

Ponieważ pododdziały będą najczęściej wchodziły do boju niejednocześnie /czasem nawet pojedynczo/ i na różnych kierunkach, mogą powstać znaczne luki pomiędzy pododdziałami i otwarte skrzydła. Stanowi to poważne zagrożenie dla punktów dowodzenia i węzłów łączności, stąd też szczególna uwaga powinna być zwrócona na obronę i ochronę systemu łączności.

Wysoka manewrowość działań powoduje, że łączność zapewniona będzie przede wszystkim w ruchu, przy czym częstotliwość przesunięć punktów dowodzenia może być znaczna. W związku z tym utrzymanie łączności, szczególnie z pododdziałami działającymi na skrzydłach /na oddzielnych kierunkach/, może być znacznie utrudniona.

Łączność pułku w boju spotkaniowym zapewnia się przede wszystkim środkami radiowymi i wojskowej poczty polowej.

Przy przejściu do boju spotkaniowego w toku prowadzenia działań zaczepnych łączność radiowa może być wykorzystana w takim samym zakresie jak w natarciu. Nie wprowadza się również ograniczeń w wykorzystaniu łączności radiowej, szczególnie jeżeli chodzi o łączność z pododdziałami pierwszego rzutu. Ze względu na konieczność maskowania i możliwości przeciwdziałania ze strony nieprzyjaciela ograniczenia powinny dotyczyć tych jednostek, które nie weszły do walki lub znajdują się w drugim rzucie. Jednak we wszystkich zorganizowanych relacjach radiowych muszą dyżurować środki radiowe na odbiór, aby można było w każdej chwili nawiązać dwustronną łączność radiową. Jest to konieczne ze względu na szybko zachodzące zmiany w sytuacji bojowej, które mogą spowodować zmianę decyzji dowódcy pułku co do miejsca i czasu użycia danego elementu ugrupowania bojowego /pododdziału/ na określonym kierunku. Rozkazy i zarządzenia mogą być nawet przekazywane w trakcie realizacji poprzednio postawionego zadania.

Jeżeli bój spotkaniowy nastąpi zaraz po przegrupowaniu lub w trakcie jego trwania, to łączność radiową uruchamia się stopniowo w miarę wchodzenia sił pułku do walki. Jest to stosunkowo trudny okres przedstawienia się z ograniczonej łączności radiowej, zorganizowanej na czas marszu, na pełną łączność radiową dowodzenia, współdziałania i tyłów.

Łączność radiowa z przełożonym może być organizowana według kilku wariantów, zależnie od ugrupowania bojowego dywizji, kierunków działań, liczby organizowanych punktów dowodzenia i innych czynników. Jeżeli pułk będzie działał w pierwszym rzucie, to najczęściej łączność radiowa zapewniona jest z wysuniętego stanowiska dowodzenia dywizji w sieciach radiowych dowódcy dywizji, z tym że poszczególni dowódcy pułków mogą być, w zależności od ważności wykonywanych zadań, wyprowadzeni z sieci do pracy w kierunku radiowym.

Jeżeli odległość między wysuniętym punktem dowodzenia dywizji a stanowiskiem dowodzenia pułku przekraczać będzie możliwości radiostacji, to stosuje się pośredniczenie przez bliżej działający pułk.

Ze stanowiska dowodzenia dywizji będzie najczęściej zapewniana łączność radiowa z pułkami drugiego rzutu i tymi pododdziałami /elementami ugrupowania bojowego/, które będą działać na drugim /odrębnym/ kierunku.

Radiostacje dowódcy i sztabu pułku mogą przechodzić do pracy z jednej relacji radiowej do drugiej, zależnie od sytuacji i kierunku działania.

Znaczne usługi w łączności radiowej w boju spotkaniowym z przełożonym oddaje powietrzny element dowodzenia /PED-3/. Za pomocą pokładowych środków radiowych powietrznego elementu dowodzenia dowódca dywizji /oficer sztabu/ ma możliwość nawiązania łączności z podległymi dowódcami i sztabami w sieciach radiowych dowodzenia dywizji lub sieciach radiowych podwładnych na znaczne odległości.

Łączność radiowa z podwładnymi organizowana jest dla potrzeb dowodzenia, współdziałania i tyłów według podobnych zasad jak w natarciu. Do czasu nawiązania boju spotkaniowego środki radiowe /szczególnie krótkofalowe/ powinny pracować jedynie na odbiór. Wymianę niezbędnych informacji zapewnia się w relacjach radiowych ultrakrótkofalowych kierowania manewrem. Z chwilą rozpoczęcia boju spotkaniowego uruchomiona zostaje dwustronna łączność radiowa, z tym że poszczególne relacje w zależności od wykonywanych zadań mogą być uruchamiane w różnym czasie. W określonych przypadkach /działanie na kierunkach, wykonywanie głównych zadań, działanie w roli oddziału wydzielonego/ niektóre pododdziały /elementy ugrupowania bojowego/ mogą być wyprowadzane do pracy w kierunku /kierunkach/ radiowym.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej w boju spotkaniowym organizowana jest na ogólnych zasadach i wykorzystywana przez cały czas prowadzenia działań.

System łączności pułku w boju spotkaniowym musi być bardzo elastyczny, aby mógł sprostać wymogom dowodzenia stosownie do szybko zmieniających się sytuacji.

5. Właściwości organizacji łączności w pościgu

Pościg jako forma natarcia charakteryzuje się dużą manewrowością, a przede wszystkim szybkim ruchem do przodu, co powoduje duże trudności w utrzymaniu ciągłości łączności. Dowodzenie realizowane jest najczęściej w ruchu, co wyklucza wykorzystanie niektórych środków łączności.

ści lub ogranicza ich możliwości. Przy szybkim tempie pościgu mogą nawet nie występować okresy pracy na krótkich postojach. W związku z tym w pościgu nie planuje się rozwijania węzłów łączności, a środki łączności tych węzłów włącza się w kolumny poszczególnych punktów dowodzenia celem zapewnienia łączności w ruchu i na krótkich postojach.

Pododdziały pułku prowadzą pościg najczęściej w ugrupowaniu przedbojowym /w kolumnach/, przez co zwiększają się odległości między punktami dowodzenia. Niektóre pododdziały mogą się oderwać od sił głównych na znaczne odległości. Dotyczy to przede wszystkim elementów rozpoznania i oddziałów wydzielonych. Powoduje to w wielu wypadkach niemożliwość utrzymania z nimi łączności bezpośrednio.

W tych warunkach przed łącznością stawia się dodatkowe zadania:

- zapewnienie łączności przy ciągłym ruchu dowódców i sztabów;
- zapewnienie łączności z elementami rozpoznania i oddziałami wydzielonymi, działającymi przed siłami głównymi i na znacznych odległościach od stanowiska dowodzenia pułku;
- utrzymanie łączności współdziałania między czołowymi pododdziałami;
- zapewnienie łączności z elementami ugrupowania bojowego przełożonego /np. desant taktyczny/, jeżeli działają na kierunku prowadzonego pościgu.

Z chwilą zarysowania się dogodnych warunków przejścia wojsk do pościgu szef łączności powinien:

- określić środki, jakie należy wykorzystać dla zapewnienia łączności w pościgu;
- zorganizować pracę środków łączności w kolumnach punktów dowodzenia;
- zapewnić przesuwanie środków łączności, a szczególnie radiostacji wraz z dowódcą i sztabem, nie dopuszczając do ich pozostawienia;
- skupić wszystkie siły i środki łączności nie wykorzystane do zapewnienia łączności w jeden wspólny odwód.

Dla usprawnienia dowodzenia i łączności należy przede wszystkim przed rozpoczęciem pościgu ustalić rozmieszczenie punktów dowodzenia w ugrupowaniu bojowym oraz marszruty, po których będą przesuwane. Szef łączności powinien uzyskać te dane od dowódcy lub szefa sztabu.

W organizacji łączności nie wprowadza się z zasady poważniejszych zmian, szczególnie jeżeli chodzi o łączność radiową. Jeżeli jednak zachodzi taka potrzeba, wynikająca z decyzji dowódcy pułku do pościgu, należy wprowadzić je natychmiast i możliwie przed rozpoczęciem pościgu.

Podstawową rolę w zapewnieniu dowodzenia w pościgu spełnia łączność radiowa. Należy ją zapewnić z każdego organizowanego punktu dowodzenia.

Na każdym punkcie dowodzenia powinny znaleźć się środki radiowe przeznaczone do zapewnienia łączności z przełożonym, pozostałymi punktami dowodzenia oraz podległymi pododdziałami i elementami rozpoznania.

Jeżeli pułk przeszedł do pościgu samodzielnie na oddzielnym kierunku, to łączność dowódcy pułku z dowódcą dywizji może być zapewniona na oddzielnym kierunku. Częstym zjawiskiem może być utrzymanie łączności przy wykorzystaniu powiotrznego elementu dowodzenia /PED-3/ dowódcy dywizji.

Łączność radiową z podwładnymi zapewnia się na ogólnych zasadach, z tym, że mogą nastąpić zmiany w składach poszczególnych sieci radiowych. Dowódca pułku może w jednej sieci radiowej utrzymywać łączność z pododdziałami pierwszego rzutu, natomiast w drugiej z pozostałymi elementami ugrupowania bojowego. Łączność z oddziałem wydzielonym może być utrzymywana na oddzielnym kierunku lub w pierwszej sieci radiowej /z pododdziałami pierwszego rzutu/, a jeżeli odległość przekracza praktyczny zasięg radiostacji - pośrednio przez jeden z pododdziałów pierwszego rzutu.

Podobnie zapewnia się łączność z elementami rozpoznania, z tym, że zależnie od odległości w łączności tej może pośredniczyć radiostacja jednego z pododdziałów pierwszego rzutu lub oddziału wydzielonego pułku.

Jeżeli na kierunku pościgu działa desant taktyczny, to łączność z nim utrzymuje się na oddzielnym kierunku lub w sieci radiowej dowódcy dywizji.

Łączność radiową między punktami dowodzenia zapewnia się w sieci /sieciach/ dowodzenia dowódcy /sztabu/ pułku.

Łączność radiową tyłów zapewnia się z TSD na takich samych zasadach jak w natarciu, z tym, że w wielu wypadkach przy dużych odległościach łączność z przełożonym może być bardzo utrudniona.

Poważną rolę w zapewnieniu łączności w pościgu spełniają będą środki wojskowej poczty polowej, szczególnie na tych kierunkach, gdzie utrzymanie łączności radiowej będzie utrudnione.

Łączność z przełożonym zapewniona jest najczęściej na kierunku za pomocą śmigłowca.

Z podwładnymi łączność środkami wojskowej poczty polowej zapewnia się ze stanowiska dowodzenia na kierunkach. Również ze stanowiska dowodzenia zapewnia się łączność na kierunku z tyłowym stanowiskiem dowodzenia.

Przy organizacji i wykorzystaniu łączności środkami wojskowej poczty polowej, należy brać pod uwagę trudności poruszania się kołowych środków pocztowych, szczególnie wzdłuż kolumn, co może opóźniać przesłanie i dostarczanie przesyłek pocztowych. Ponadto szybki ruch wojsk

w kolumnach do przodu stanowi poważną trudność w terminowym dostarczeniu przesyłek przez łączników. Dogodniejsze warunki wykorzystania środków wojskowej poczty polowej w pościgu stwarzają drogi rokadowe, jednakże liczyć się tu należy z większym zagrożeniem ze strony nieprzyjaciela.

6. Organizacja łączności w obronie

Organizacja łączności w obronie uzależniona jest przede wszystkim od warunków przejścia pułku do obrony, jego miejsca i roli w ugrupowaniu bojowym dywizji, stopnia oddziaływania nieprzyjaciela, czasu na jej organizację oraz posiadanych sił i środków.

Organizacja łączności pułku w obronie nie różni się zasadniczo od organizacji łączności w natarciu, z wyjątkiem łączności przewodowej, która w obronie jest organizowana i wykorzystywana w szerszym zakresie niż w natarciu.

Najbardziej dogodne warunki organizacji i zapewnienia łączności istnieją w wypadku przejścia pułku do obrony bez styczności z nieprzyjacielem i na własnym terytorium. Cały system łączności pułku może być wtedy zawnazs zaplanowany i zorganizowany stosownie do potrzeb, w oparciu o polowe środki łączności, a także może być częściowo wykorzystywany międzygarnizonowy system łączności. Pozwala to na uzyskanie określonych dróg łączności, ograniczeniu wykorzystania środków radiowych z jednoczesnym zachowaniem maskowania oraz umożliwia pozostawienie w odwodzie części polowych środków łączności.

Najczęściej jednak przejście pułku do obrony będzie wymuszone, dokonywane w toku prowadzenia działań zaczepnych. W przypadku przejścia pułku do obrony w styczności z nieprzyjacielem w toku działań zaczepnych zaistnieją szczególnie trudne warunki organizacji łączności.

Pododdziały będą przechodziły do obrony nie jednocześnie, lecz w miarę narastania oporu nieprzyjaciela, opanowania dogodnych do obrony rubieży itp. Dlatego też w początkowym okresie obrony podstawę systemu łączności stanowić będzie łączność zorganizowana dla potrzeb dowodzenia i współdziałania w dotychczasowych działaniach. Szczególną uwagę należy zwrócić na zapewnienie łączności w okresie przejścia od działań zaczepnych do obronnych. Brak łączności w tym okresie doprowadzić może do utraty dowodzenia.

Po przystąpieniu przez pododdziały do organizacji obrony w wyznaczonych przez dowódcę pułku rejonach należy rozpocząć rozbudowę i dostosowywanie eksploatowanego systemu łączności dla potrzeb dowodzenia w działaniach obronnych. Planowanie i organizacja łączności w tych warunkach musi przebiegać równoległe z kierowaniem łącznością. Pododdzia-

ly łączności obok prac związanych z rozbudową systemu łączności dla potrzeb dowodzenia i współdziałania w obronie będą musiały jednocześnie zapewniać łączność z pododdziałami walczącymi z nieprzyjacielem. Ponadto organizacja i eksploatacja systemu łączności będzie realizowana pod ciągłym oddziaływaniem nieprzyjaciela, co stanowi dodatkowe utrudnienie. Podczas organizacji łączności w początkowym okresie działań obronnych należy uwzględnić to, że wszelkie zmiany, jakie wprowadza się do systemu łączności, nie mogą naruszać ciągłości jej działania.

Przy przejściu do obrony w toku działań zaczepnych czasu na dostosowanie systemu łączności do potrzeb obrony jest bardzo mało, a okres przygotowawczy najczęściej nie występuje. Stąd też wszelkie przedsięwzięcia w zakresie wprowadzenia zmian w systemie łączności będą realizowane w warunkach ograniczonego czasu i najczęściej już w toku działań obronnych. Zmiany w systemie łączności wprowadzać należy jak najszybciej i sukcesywnie w miarę ich opracowania.

Pułk drugiego rzutu dywizji może być użyty do wykonania kontrataku, obrony kolejnej rubieży lub do likwidacji desantu nieprzyjaciela w głębi obrony.

System łączności drugorzutowego pułku powinien być tak zaplanowany i zorganizowany, aby umożliwiał sprawne dowodzenie pułkiem w każdym wariancie użycia, przewidzianym decyzją dowódcy dywizji, bez konieczności dokonywania w nim zmian w chwili otrzymania rozkazu do działania. Szczególną uwagę należy zwrócić na zapewnienie łączności współdziałania.

Zakres wykorzystania środków łączności w działaniach obronnych zależy będzie od charakteru obrony i sytuacji taktycznej. Należy dążyć do tego, aby jak najszerszej wykorzystywać łączność przewodową. Jednak w przypadku zniszczenia linii przewodowych, wykonywania kontrataków lub przechodzenia do obrony na kolejnej rubieży w głębi zasadniczymi środkami będą środki radiowe i wojskowej poczty polowej.

W działaniach obronnych, a szczególnie w warunkach stosowania broni masowego rażenia, należy główną uwagę skupić na inżynierskim zabezpieczeniu sił i środków łączności oraz maskowaniu. Należy liczyć się z dużymi trudnościami w utrzymaniu ciągłości łączności, spowodowanymi zniszczeniem linii przewodowych, rozwiniętych radiostacji i aparatu, a nawet całych węzłów łączności. Straty w siłach i środkach łączności mogą ograniczyć organizację łączności tylko do zasadniczych kierunków.

6.1. Łączność środkami radiowymi

W warunkach współczesnej obrony, ze względu na jej aktywny charakter oraz możliwość obustronnego użycia broni masowego rażenia, łączność radiowa spełnia zasadniczą rolę w dowodzeniu wojskami. Zakres jej wykorzystania zależy od możliwości zapewnienia łączności innymi środkami, a przede wszystkim przewodowymi. Na tych kierunkach, na których istnieje zorganizowana łączność przewodowa należy ograniczyć wykorzystanie środków radiowych do niezbędnego minimum lub nawet całkowicie zaprzestać pracy na nadawanie.

W swoich podstawowych założeniach organizacja łączności radiowej pułku w obronie pozostaje taka sama jak w natarciu. Jednak łączność radiowa zorganizowana w poprzednich działaniach nie zawsze odpowiada wszystkim potrzebom dowodzenia i współdziałania w obronie. Może więc zaistnieć konieczność zmiany składu poszczególnych sieci, organizowania nowych sieci lub kierunków radiowych, zmiany ich przeznaczenia itp. Likwidacji mogą ulec jedynie niektóre relacje radiowe, charakterystyczne dla działań zaczepnych /np. sieci i kierunki radiowe kierowania przeprawami/. Zmienić mogą się również składy niektórych sieci radiowych ze względu na tworzenie nowych elementów ugrupowania bojowego lub inne zasady wykorzystania rodzajów wojsk /np. tworzenie oddziału zaporowego itp./.

Łączność radiowa z przełożonym organizowana jest zależnie od warunków przejścia do obrony i wykonywanych zadań. Łączność dowódcy i sztabu pułku zapewnia się z zasady w sieciach radiowych dywizji, z tym, że niekiedy mogą być organizowane oddzielne relacje radiowe dla zapewnienia łączności z oddziałami /pododdziałami/ broniącymi się na oddzielnym /pomocniczym/ kierunku.

Pułk drugiego rzutu dywizji przewidziany do wykonania kontrataku najczęściej będzie miał zapewnioną łączność z przełożonym na oddzielnym kierunku radiowym.

Łączność współdziałania między elementami ugrupowania bojowego dywizji może być utrzymywana w sieci radiowej współdziałania dywizji lub na falach dyżurnego odbioru. Łączność współdziałania z sąsiednim pułkiem innej dywizji zapewnia się najczęściej na kierunku radiowym.

Łączność radiową w obronie z podwładnymi organizuje się według zasad stosowanych w natarciu z uwzględnieniem potrzeb dowodzenia wynikających z sytuacji taktycznej.

Łączność radiowa pułku w obronie będzie szczególnie narażona na rozpoznanie i zakłócenia ze strony nieprzyjaciela. Dlatego też sztab pułku musi zwrócić szczególną uwagę na ochronę łączności radiowej i właściwe wykorzystanie środków radiowych.

6.2. Łączność środkami radioliniowymi

W działaniach obronnych łączność radioliniowa może być wykorzystana w znacznie szerszym zakresie. Sprzyja temu mniejsza częstotliwość zmian punktów dowodzenia, a tym samym znaczne zwiększenie czasu pracy punktów dowodzenia na postoju oraz możliwość powiązania łączności radioliniowej z przewodową.

Organizacja łączności i wykorzystanie środków radioliniowych w obronie pułku są analogiczne do natarcia, z tym jednak, że w przypadku organizowania zapasowego stanowiska dowodzenia dywizji i wydzielenia tam określonej grupy operacyjnej drugi półkomplet stacji radioliniowej z ruchomego węzła łączności należy wykorzystać do zapewnienia łączności radioliniowej pomiędzy stanowiskiem dowodzenia pułku i zapasowym stanowiskiem dowodzenia dywizji.

Dla zapewnienia łączności radioliniowej z sąsiadem można w tym przypadku wykorzystać stację radioliniową z wozu dowodzenia dowódcy pułku.

W przypadkach gdy odległość stanowiska dowodzenia pułku od stanowiska dowodzenia dywizji przekracza zasięg stacji radioliniowej lub gdy warunki terenowe uniemożliwiają zapewnienie bezpośredniej łączności środkami radioliniowymi pomiędzy stanowiskiem dowodzenia pułku i dywizji, może być ona zapewniona przez węzeł łączności sąsiedniego pułku dywizji.

6.3. Łączność środkami przewodowymi

Działania obronne pułku, mimo ich aktywnego i manewrowego charakteru, stwarzają stosunkowo dogodne warunki do organizacji i wykorzystania łączności środkami przewodowymi.

Najdogodniejsze warunki istnieją wówczas, gdy pułk organizuje obronę bez styżności z nieprzyjacielem. Natomiast najmniej sprzyjające warunki istnieją wówczas, gdy dywizja przechodzi do obrony w toku prowadzenia działań zaczepnych i na krótki okres czasu. Dlatego też zagadnienia organizacji łączności przewodowej należy rozpatrywać w ścisłym związku z konkretną sytuacją bojową.

O zakresie organizacji i wykorzystaniu łączności środkami przewodowymi decydować będą zasadniczo warunki, w jakich pułk przechodzi do obrony, oraz czas, jakim dysponuje się na organizację łączności. Wszędzie jednak tam, gdzie istnieją odpowiednie warunki i bez względu na sposób przejścia pułku do obrony, należy dążyć do organizowania i jak najszerzego wykorzystania łączności środkami przewodowymi w systemie łączności pułku.

Łączność środkami przewodowymi z przełożonym /pomiędzy stanowiskiem dowodzenia pułku i dywizji/ organizuje sztab dywizji. Kierunek przewodowy budowany siłami i środkami dywizji powinien przebiegać przez rejon rozmieszczenia węzła łączności tyłowego stanowiska dowodzenia pułku /jeżeli tyłowe stanowisko dowodzenia znajduje się na kierunku rozwijania linii/ i zapasowy rejon stanowiska dowodzenia pułku lub w pobliżu tych rejonów.

Łączność środkami przewodowymi z podwładnymi organizuje szef łączności pułku siłami i środkami kompanii łączności. W uzasadnionych przypadkach /straty w siłach i środkach kompanii łączności, krótki czas na organizację łączności itp./ niektóre kierunki przewodowe mogą być budowane siłami i środkami podwładnych.

Łączność z podwładnymi powinna być zorganizowana na oddzielnych kierunkach ze stanowiska dowodzenia lub tyłowego stanowiska dowodzenia pułku.

Elementy ugrupowania bojowego, do których nie ma możliwości budowy bezpośrednich kierunków, należy połączyć z najbliższymi węzłami łączności pododdziałów pułku.

W pierwszej kolejności łączność środkami przewodowymi należy organizować z tymi elementami ugrupowania bojowego, które wykonują główne zadania.

W każdym warunkach należy organizować również łączność środkami przewodowymi pomiędzy punktami dowodzenia pułku.

Jeżeli w pasie obrony pułku są możliwości wykorzystania linii stałych i stacjonarnych urządzeń łączności, to należy dążyć do rozmieszczenia punktów dowodzenia pułku i podległych pododdziałów w pobliżu tych urządzeń.

Wykorzystanie miejscowych linii i urządzeń łączności w pasie obrony pułku możliwe jest tylko za zezwoleniem przełożonego szefa łączności.

6.4. Łączność środkami wojskowej poczty polowej

W obronie pułku oprócz technicznych środków łączności stosuje się szeroko środki wojskowej poczty polowej. Środki wojskowej poczty polowej wykorzystuje się głównie na tych kierunkach i w tych obszarach, na których wykorzystanie innych środków jest ograniczone lub niemożliwe.

Łączność środkami wojskowej poczty polowej w obronie pułku organizuje się według tych samych zasad jak w natarciu. Będzie ona organizowana na kierunkach i drogach okrężnych. Ze względu jednak na specyfikę działań obronnych w znacznie szerszym zakresie, niż w natarciu,

może być stosowany sposób organizacji łączności na drodze okrężnej.

Wykorzystanie naziemnych środków wojskowej poczty polowej w obronie może być znacznie utrudnione. Uderzenia jądrowe i lotnicze oraz ogień artylerii mogą spowodować duże deformacje terenu, zniszczyć mosty i wiadukty, skazić teren i jego pokrycie, co uniemożliwi lub utrudni poruszanie się tych środków. Poważnym niebezpieczeństwem dla naziemnych środków wojskowej poczty polowej będzie zagrożenie ze strony grup dywersyjnych, działających w głębi ugrupowania.

Duże znaczenie dla organizacji łączności w obronie ma znajomość rozmieszczenia punktów dowodzenia przełożonego, sąsiadów i podległych oraz współdziałających pododdziałów. Dlatego też obowiązkiem każdego sztabu jest ściśle przestrzeganie zasady powiadamiania przełożonego i podwładnych o każdej zmianie punktów dowodzenia.

7. Właściwości organizacji łączności w warunkach szczególnych

W całokształcie działań bojowych prowadzonych przez pułk nieodłącznym elementem będą działania w warunkach szczególnych. Z punktu widzenia organizacji i eksploatacji systemu łączności warunkami szczególnymi będą przede wszystkim:

- działania pułku jako oddziału wydzielonego /OW/ lub prowadzenie działań rajdowych /występuje w obu przypadkach duże podobieństwo/;
- działania pułku w nocy;
- działania pułku w terenie lesisto-jeziornym;
- działania pułku w terenie górzystym;
- działania pułku w rejonie zurbanizowanym.

Powyższe warunki szczególnie determinują zasadnicze różnice w organizacji łączności i eksploatacji środków łączności. Różnice te dotyczą przede wszystkim potrzeb i możliwości oraz sposobów zapewnienia łączności z przełożonym, współdziałania, składu i ilości organizowanych relacji łączności z podwładnymi, a także techniczno-eksploatacyjnych warunków wykorzystania poszczególnych środków łączności.

7.1. Właściwości organizacji łączności pułku działającego jako oddział wydzielony

Pułk /pz, pcz/ jako oddział wydzielony będzie działał najczęściej w ugrupowaniu nieprzyjaciela /również działania rajdowe prowadzone są poza linią frontu/. Są to działania o dużej dynamice i prowadzone w ograniczonym czasie. Z tego też względu podstawowym /bardzo często jedynym/ środkiem zapewniającym wymianę informacji z przełożonym, pod-

władnymi i jednostkami współdziałającymi /np. desantem taktycznym, artylerią, w szczególnych przypadkach z oddziałem partyzanckim itp./ są radiowe środki łączności. Poza tym w nieznacznym zakresie /w miarę możliwości/ do zapewnienia łączności z podwładnymi mogą być wykorzystywane środki wojskowej poczty polowej.

Ze względu na niewielki zasięg środków radiowych UKF w ruchu i głębokość zadań oddziału wydzielonego łączność z dowódcą i sztabem dywizji zapewnia się za pomocą krótkofalowej radiostacji średniej mocy. Łączność na radiostacjach ultrakrótkofalowych może być zapewniona okresowo przy wykorzystaniu środków łączności powietrznego elementu dowodzenia /PED-3/. Organizowana jest najczęściej na kierunku lub przez włączenie się radiostacji dowódcy dywizji do sieci radiowej dowódcy pułku /ilość i czas trwania seansów łączności uzależniona jest od potrzeb oraz możliwości powietrznego elementu dowodzenia/.

Wykorzystanie wszystkich zorganizowanych relacji łączności z przełożonym i elementami ugrupowania bojowego dywizji możliwe jest po podejściu czołowych oddziałów /pododdziałów/ i punktów dowodzenia dywizji na odległość nie przekraczającą zasięgu wykorzystywanych w poszczególnych relacjach radiostacji.

Łączność środkami radioliniowymi ze sztabem dywizji organizuje się po opanowaniu /zniszczeniu/ obiektu i podejściu stanowiska dowodzenia dywizji na odległość nie przekraczającą zasięgu stacji radioliniowej.

W działaniach rajdowych łączności radioliniowej z zasady nie organizuje się.

Wymiany przesyłek pocztowych sztab dywizji dokonuje po połączeniu się sił głównych dywizji z oddziałem wydzielonym.

Łączność radiową z podwładnymi organizuje się zgodnie z podstawowymi założeniami i zasadami. Nieznaczne różnice mogą wystąpić jedynie w składach poszczególnych sieci radiowych. Najczęściej do sieci radiowej UKF dowódcy pułku włączone zostają radiostacje dowódców elementów ubezpieczenia marszowego, a ponadto mogą być włączone radiostacje dowódców pododdziałów artylerii /lub innych/ wzmocnienia.

Organizacja łączności środkami wojskowej poczty polowej nie różni się od podstawowych zasad. Wykorzystywana będzie jednak w ograniczonym zakresie, a podstawą wymiany przesyłek pocztowych będzie sposób "na kierunku".

Jeżeli na kierunku działania pułku organizowany i wysadzany jest desant taktyczny, to łączność współdziałania z nim zapewnia się w sieci radiowej współdziałania "na spotkanie", w której składzie pracują radiostacje dowódcy pułku, dowódcy desantu oraz dowódców pododdziałów desantów i pierwszorzutowych /lub wszystkich/ pododdziałów

pułku. Pracę w tej sieci radiowej rozpoczyna się od określonej rubieży uwzględniającej zasięg radiostacji wykorzystywanych do zapewnienia łączności.

Podczas działania pułku jako oddziału wydzielonego należy liczyć się z możliwością dojścia do boju spotkaniowego. W takim przypadku bardzo istotne dla zapewnienia efektywnego dowodzenia jest szybkie i sprawne wybranie rejonu i rozwinięcie w niezbędnym zakresie węzła łączności stanowiska dowodzenia pułku. Realizacja tego zadania wymaga, aby stanowisko dowodzenia, a w tym i środki węzła łączności, znajdowały się zawsze na czele sił głównych.

Wykorzystanie środków radiowych, ze względu na większe możliwości przeciwnika w zakresie przechwytywania wiadomości i konieczność maskowania działania pułku, powinno być ograniczone do czasu rozpoczęcia walki o opanowanie /zniszczenie/ obiektu lub rozpoczęcie boju spotkaniowego.

7.2. Właściwości organizacji łączności pułku podczas działań nocnych

Działania nocne jako kontynuacja działań dziennych lub wynikające z określonej sytuacji taktyczno-operacyjnej będą dość częstym zjawiskiem na współczesnym polu walki. Noc z punktu widzenia wojsk łączności i organizowanych przez nie węzłów i systemu łączności ma niewiele wad, natomiast bardzo dużo cech ujemnych, które wynikają głównie z przyczyn obiektywnych.

Wśród niewielu cech pozytywnych, jakimi charakteryzują się warunki nocne w aspekcie organizacji i eksploatacji systemu łączności, podstawową jest ta, że noc sprzyja skrytemu rozwijaniu węzłów i systemu łączności oraz przewodowych linii łączności, a poza tym nie wymaga takiego zakresu rozbudowy inżynieryjnej i maskowania węzłów łączności jak podczas działań dziennych.

Istotne jednak znaczenie dla planowania, organizacji i eksploatacji systemu łączności posiadają cechy ujemne, do których przede wszystkim należy zaliczyć:

- trudności w prowadzeniu rekonesansu rejonu rozmieszczenia węzła łączności;
- zmniejszenie się wydajności pracy załóg /obsług, drużyn/ w czasie rozwijania środków i urządzeń łączności;
- zwiększenie się czasu przesuwania, rozmieszczenia i rozwijania sprzętu łączności;
- trudności w orientowaniu się w terenie, co szczególnie wpływa na organizację łączności środkami przewodowymi i wojskowej poczty polowej;

- spadek szybkości poruszania się środków wojskowej poczty polowej;
- konieczność maskowania dźwiękowego, a przede wszystkim świetlnego podczas przesuwania, rozmieszczania, rozwijania i eksploatacji węzłów łączności;

- wzrost prawdopodobieństwa oddziaływania grup dywersyjnych nieprzyjaciela na samodzielne /oddalone/ elementy węzłów łączności, a nawet na całe węzły łączności;

- znaczne zwiększenie się zakłóceń w łączności środkami radiowymi na falach krótkich.

Aby zapewnić sprawne przesuwanie i rozwijanie węzłów łączności oraz ciągłą i niezawodną łączność, pododdziały łączności powinny być przygotowane do działań nocnych. Jeżeli są one planowane wcześniej, to przygotowania do nich należy przeprowadzać w ciągu dnia. Dotyczy to szczególnie dokładnego przygotowania sprzętu łączności i środków transportowych do wykorzystania w warunkach nocnych. Należy również przygotować stan osobowy do wykonywania zadań w nocy, a przede wszystkim zapoznać z sygnałami wzajemnego rozpoznania, dozorami itp.

Szef łączności pułku w ciągu dnia powinien zorganizować przeprowadzenie rekonesansu rejonów rozmieszczenia, rozwinięcia węzłów łączności i orientowanie w terenie oraz sprawdzić przygotowanie sił i środków łączności do działań w nocy.

Jeżeli działania nocne są rozwinięciem dziennych działań bojowych, szereg przedsięwzięć należy również wykonać do czasu zapadnięcia zmroku. Dotyczy to przede wszystkim:

- zapoznania pododdziałów łączności z sygnałami wzajemnego rozpoznania, sygnałami i oznaczeniami określającymi osiągnięte rubieże, rejonu itp.;

- przygotowanie sił /załóg, obsługa, drużyn/ łączności do rozmieszczenia, rozwijania i eksploatacji środków i urządzeń łączności w warunkach nocnych;

- skupienia nie zaangażowanych w eksploatacji systemu łączności sił i środków łączności w jedną całość oraz utrzymywania ich w gotowości do natychmiastowego użycia.

Przedsięwzięcia te powinny być realizowane równoległe z kierowaniem i eksploatacją zorganizowanego systemu łączności.

Zasady i sposoby organizacji łączności w warunkach nocnych nie odbiegają w swoich podstawowych założeniach od przyjętych w warunkach dziennych. Należy mieć jednak na uwadze, że łączność radiowa powinna być zorganizowana głównie w oparciu o radiostacje ultrakrótkofalowe /ponieważ fale krótkie są silnie zakłócone i zasięgi radiostacji KF ulegają znacznemu skróceniu/, natomiast łączność środkami wojskowej

poczty polowej powinna być organizowana na kierunkach.

Organizacja i wykorzystanie łączności przewodowej zależą - podobnie jak i w dzień - od rodzaju i formy działań bojowych, lecz w warunkach tych będą w każdej sytuacji taktyczno-operacyjnej znacznie utrudnione. Będzie ona głównie rozbudowywana na punktach dowodzenia oraz do najbliższych /od stanowiska dowodzenia/ elementów ugrupowania bojowego. Wynika to z obiektywnych przyczyn warunkujących jej rozbudowę /wydłużenie się czasu budowy, zagrożenie ze strony grup rozpoznawczych, trudności orientacji w terenie itp./.

7.3. Właściwości organizacji łączności w terenie lesisto-jeziornym

Głównymi czynnikami wywierającymi istotny wpływ na prowadzenie działań bojowych w terenie lesisto-jeziornym są rozległe masywy leśne /najczęściej o gęstym podszyciu/ z istniejącymi wśród nich licznymi jeziorami o różnej wielkości. Między jeziorami występują liczne przesmyki i cieśniny. Charakterystyczne dla tego terenu są również obszary zabagnione i podmokłe /szczególnie wiosną i jesienią/ nie nadające się do ruchu i rozmieszczania środków transportowych. Sieć dróg o twardej nawierzchni z reguły jest słabo rozwinięta, a drogi leśne i dukty bywają często trudno dostępne.

Różnorodna rzeźba powierzchni i pokrycia terenu lesisto-jeziornego, a przede wszystkim istnienie obszarów niedostępnych lub trudno dostępnych kanalizuje ruch nacierających wojsk. Poszczególne odcinki dogodnego terenu są jednak z reguły mało pojemne, co zmusza oddziały i pododdziały do działania na oddzielnych, nieraz odizolowanych od siebie kierunkach.

Niedostępność terenu i brak dróg ogranicza swobodę manewru, powoduje brak ciągłości linii frontu i znaczne obniżenie tempa natarcia, a w działaniach obronnych umożliwia organizowanie obrony szerokiego pasa.

Teren lesisty sprzyja rozprzestrzenianiu się pożarów, a w wypadku użycia broni masowego rażenia mogą powstać burze ogniowe i pożary przestrzenne, zawały leśne oraz zastoje par środków trujących, które mogą całkowicie uniemożliwić prowadzenie jakichkolwiek działań bojowych w danym rejonie.

Podczas działań bojowych w tym terenie zazwyczaj występuje większa liczba elementów ugrupowania bojowego i zabezpieczenia działań pułku. Pododdziały wykonujące określone zadania bojowe będą bardzo często stosowały różne formy walki. Wzrasta znaczenie współdziałania między pododdziałami ogólnowojskowymi i rodzajów wojsk działającymi na określonych rubieżach lub kierunkach.

Przedstawione właściwości prowadzenia działań bojowych powodują zwiększone potrzeby w zakresie łączności, rzutują na wykorzystanie poszczególnych rodzajów środków łączności oraz warunkują sposoby zapewnienia łączności.

Podczas planowania i organizacji łączności w tych warunkach należy szczególną uwagę zwrócić na:

- wybór rejonów rozmieszczenia węzłów łączności, punktów dowodzenia pułku i podległych pododdziałów oraz miejsc rozmieszczenia poszczególnych środków łączności;
- znaczne zmniejszenie się zasięgów radiostacji /stacji radioliniiowych/ pracujących w zakresie ultrakrótkofalowym;
- zwiększenie się odległości pomiędzy poszczególnymi punktami dowodzenia /głównie pomiędzy stanowiskiem dowodzenia pułku a stanowiskami dowódczo-obszernymi batalionów/;
- ograniczone możliwości organizacji łączności środkami przewodowymi i wojskowej poczty polowej;
- wzrost niebezpieczeństwa oddziaływania grup dywersyjno-rozpoznawczych nieprzyjaciela na węzły, urządzenia /środki/ i linie łączności.

Jednym z ważniejszych warunków zapewnienia ciągłej i niezawodnej łączności z przelozonym i podwładnymi jest właściwe rozmieszczenie punktów dowodzenia i węzłów łączności pułku oraz podległych pododdziałów. Las o dużej liczbie przesiek, dróg i polan stwarza dogodne warunki rozmieszczenia środków łączności i zapewnienia łączności. W lesie pozbawionym tych elementów /lub o ograniczonej ich liczbie/ rozwijanie środków i urządzeń łączności /głównie urządzeń antenowych/, budowa linii przewodowych i ich eksploatacja, jak również wykorzystanie środków wojskowej poczty polowej jest znacznie utrudnione.

W każdym kompleksie lesisto-jeziornym należy uwzględniać zmniejszenie się zasięgu działania środków radiowych i radioliniiowych, przede wszystkim pracujących w zakresie fal ultrakrótkich.

Lasy liściaste w większym stopniu wpływają na rozprzestrzenianie się fal ultrakrótkich niż lasy iglaste. Stąd też rozmieszczanie środków radiowych i radioliniiowych w wysokim i gęstym lesie /szczególnie liściastym/ może znacznie ograniczyć zasięg łączności. Praktyka dowodzi, że jeżeli jedna z korespondujących radiostacji rozmieszczona jest w gęstym lesie, to zasięg na tym kierunku może się zmniejszyć 1,5-2-krotnie. W wypadku obfitego deszczu, wiosennych roztopów i jesiennego nawilgocenia drzew, poszycia i gruntu leśnego lub podczas rozmieszczenia dwóch korespondujących ze sobą radiostacji w gęstym liściastym lesie następuje dalsze pogorszenie warunków łączności radiowej, której zasięg może zmaleć nawet 3-4-krotnie.

Ze względu na znaczne rozśrodkowanie elementów ugrupowania bojowego pułku zwiększone zostają odległości pomiędzy punktami dowodzenia, co przy zmniejszeniu się zasięgów środków radiowych utrudnia utrzymywanie ciągłej i niezawodnej łączności.

Wolniejsze tempo działań i manewrowości wojsk w terenie lesisto-jeziornym sprzyja w określonych sytuacjach organizowaniu łączności przewodowej. Należy jednak mieć na uwadze, że mała liczba dróg i przesiek oraz znaczne odległości między punktami dowodzenia wymagają większej ilości sił i środków przewodowych, a także nakładów czasowych. Trudne niekiedy warunki terenowe i trudności w orientowaniu się w terenie znacznie zwalniają tempo budowy polowych linii łączności.

Podobne trudności wynikają przy wykorzystaniu środków wojskowej poczty polowej /szczególnie naziemnych środków lokomocji/. Podczas działań w omawianych warunkach terenowych wymaga się dużych umiejętności orientowania się w terenie i pokonywania trudno dostępnych odcinków /rubieży/ terenu.

Ponadto podczas działania w dużych kompleksach leśnych powinno się brać pod uwagę zwiększenie możliwości niszczenia linii przewodowych i chwytania łączników przez grupy dywersyjno-rozpoznawcze nieprzyjaciela.

W warunkach prowadzenia działań bojowych przez pułk w terenie lesisto-jeziornym potrzeby w zakresie łączności w istocie swej nie odbiegają wiele od tych, które istnieją w działaniach bojowych, prowadzonych w "normalnych" warunkach.

Zakres potrzeb organizacji łączności z przełożonym uzależniony będzie od miejsca i roli pułku w ugrupowaniu bojowym dywizji oraz przyjętego systemu dowodzenia, natomiast sposoby ich rozwiązania określone są w zarządzeniu łączności sztabu dywizji.

Wyraźnie zwiększa się zakres potrzeb organizacji łączności z podwładnymi, co wynika głównie z konieczności organizowania w terenie lesisto-jeziornym dodatkowych elementów ugrupowania i zabezpieczenia działań bojowych pułku.

Ponadto nieco inny skład i sposób działania specjalistycznych elementów ugrupowania bojowego i zabezpieczenia działań pułku /SPR, PR, OPpano, OZR, OZap/, będących w dyspozycji szefów rodzajów wojsk, zwiększa również zakres potrzeb organizacji łączności z tymi elementami.

Wprawdzie wymienione potrzeby występują w każdych warunkach terenowych, jednak zaspokojenie ich w warunkach działania pułku w terenie lesisto-jeziornym jest znacznie utrudnione.

7.4. Właściwości organizacji łączności pułku w działaniach bojowych w terenie górzystym

Zorganizowanie niezawodnej i sprawnie działającej łączności w działaniach bojowych pułku w terenie górzystym wymaga głębokiej znajomości specyfiki prowadzenia działań w tym terenie, a w szczególności natarcia, oraz wpływu gór na działanie środków łączności.

Wśród właściwości prowadzenia natarcia w terenie górzystym należy wyróżnić:

- prowadzenie natarcia wzdłuż dolin, wąwozów i przełęczy;
- możliwość prowadzenia działań na samodzielnym kierunku oddzielnym od pozostałych sił dywizji pasmem wzgórz /górz/;
- zmniejszone głębokości zadań i mniejsze w wielu przypadkach tempo natarcia ze względu na trudności w pełnym wykorzystaniu możliwości bojowych wojsk /szczególnie czołgów i transporterów opancerzonych/;
- głębokie ugrupowanie bojowe /nawet w trzy rzuty/;
- tworzenie nowych elementów ugrupowania bojowego - oddziałów obejścia poruszających się bez środków transportowych;
- organizowanie większej liczby elementów rozpoznawczych w zmniejszonym składzie.

Rzeźba i pokrycie terenu, a szczególnie duże przewyższenia, nie - wielka liczba dróg i trudności poruszania się po bezdrożach, nagłe zmiany warunków klimatycznych, powstawanie zawałów, lawin skalnych i śnieżnych, rozrzedzenie atmosfery utrudniają wybór rejonów rozmieszczenia węzłów łączności i ich przesunięcie, ograniczają możliwości wykorzystania środków łączności /szczególnie pracujących w zakresie UKF/, utrudniają funkcjonowanie wojskowej, poczty polowej, a także zmniejszają sprawność obsługa w zakresie wykonywania zadań wymagających wysiłku fizycznego.

Właściwości natarcia pułku w terenie górzystym oraz ograniczone możliwości wykorzystania środków łączności wywierają wpływ na organizację i funkcjonowanie systemu łączności pułku.

Podczas planowania i organizowania łączności w tych warunkach szczególną uwagę należy zwrócić na:

- dobór częstotliwości pracy środków radiowych i radioliniowych /z dolnej części zakresu/;
- wybór rejonu rozmieszczenia węzłów łączności;
- właściwe rozmieszczenie radiostacji i stacji radioliniowych w terenie /na wierzchołkach wzniesień, na zboczach widocznych od strony korespondenta, u wylotu przełęczy, wąwozów itp./;
- dokładne sprawdzenie tras linii radiowych;

- organizację wojskowej poczty polowej ze względu na słabo rozwiniętą drożnię i niedostępność terenu dla samochodów.

Jednym z podstawowych warunków zapewnienia ciągłej łączności z przełożonym i podwładnymi jest właściwe rozmieszczenie węzłów łączności punktów dowodzenia pułku. Najbardziej dogodnymi rejonami do ich rozmieszczenia są:

- płaskowzgórza, zapewniające bezpośrednią widoczność rejonów rozmieszczenia korespondentów lub uzyskanie dopuszczalnych zakryć tras radiowych i radioliniowych;

- kotliny, z których przełęcze, wąwozy, siodła wyprowadzają na kierunki korespondentów;

- przełęcze, wąwozy wyprowadzające na kierunki wojsk działających w przodzie i do tyłu w kierunku drugiego rzutu /odvodu/.

Jeżeli pułk naciera w dolinie /kotlinie/, wzdłuż której przesuwa się SD dywizji, łączność z przełożonym zapewnia się zgodnie z obowiązującymi zasadami. W przypadku prowadzenia natarcia przez pułk na samodzielnym kierunku, oddzielnym od SD dywizji pasmem gór /wzgórz/, łączność pomiędzy sztabem dywizji i pułku zapewnia się przede wszystkim za pomocą radiostacji krótkofalowych wyposażonych w anteny magnetyczne /ze względu na niewielki wpływ terenu na ich zasięg/ oraz środkami wojskowej poczty polowej/ wykorzystując przede wszystkim śmigłowce/.

Łączność na falach ultrakrótkich może być zapewniona tylko w 1-2 relacjach poprzez radiowe punkty retranslacyjne organizowane przez sztab dywizji.

Łączność pomiędzy sztabem pułku i dywizji może być zapewniona w 2-3 sieciach /kierunkach/ radiowych KF i 1-2 kierunkach UKF poprzez radiowy punkt retranslacyjny.

Szefowie rodzajów wojsk, którym nie zapewnia się retranslacji ich sieci /kierunków/ radiowych, powinni wykorzystywać do przekazywania wiadomości krótkofalowe relacje dowódcy i sztabu.

Łączności radioliniowej, w tym przypadku, pomiędzy sztabem pułku i sztabem dywizji nie organizuje się ze względu na brak w batalionie łączności dywizji środków do organizowania stacji pośrednich.

Łączność z podwładnymi, ze względu na to, że pułk z reguły działa wzdłuż jednej doliny, zapewnia się zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami.

W przypadku organizowania grup obejścia łączność pomiędzy dowódcą pułku i dowódcami tych grup zapewnia się w sieciach radiowych dowódcy pułku lub na oddzielnych kierunkach.

Organizacja łączności pułku w obronie w terenie górzystym nie różni się zasadniczo od ogólnie przyjętych zasad.

Organizując łączność przewodową należy pamiętać o tym, że w terenie górzystym zużywa się około 30% kabla więcej niż w terenie równinnym oraz poważnie wydłuża się czas budowy linii przewodowych /przy dużych przewyższeniach, niemożliwość wykorzystania środków transportu i w warunkach zimowych może wzrosnąć kilkakrotnie w stosunku do norm/. Biorąc pod uwagę powyższe oraz duże odległości pomiędzy punktami oporu organizowanymi w rejonie obrony pułku, a także niewielkie możliwości kompanii łączności pułku /zarówno w siłach, jak i w środkach/ zapewnienie łączności przewodowej ze wszystkimi elementami ugrupowania bojowego może okazać się niemożliwe.

Sprawne zorganizowanie łączności w terenie górzystym wymaga wczesniejszego przygotowania ludzi i sprzętu do wykonywania zadań w tych warunkach.

7.5. Właściwości organizacji łączności pułku w działaniach bojowych w rejonie zurbanizowanym

Na działanie pułku oraz funkcjonowanie systemu łączności istotny wpływ wywierają tylko niektóre elementy terenów zurbanizowanych: duże kompleksy miejskie o wysokiej i zwartej zabudowie oraz duże zakłady przemysłowe.

Działania bojowe pułku w dużych miastach charakteryzują się między innymi:

- stosunkowo niewielkimi parametrami zarówno w natarciu, jak i w obronie /np. szerokość pasa natarcia pułku - do 3 km, głębokość zadania bliższego 1-2 km, następnego 2-4 km; szerokość rejonu obrony - do 4 km, głębokość - do 6 km/;
- działaniem pododdziałów na oddzielnych kierunkach, często w izolacji od sąsiadów;
- trudnościami w dowodzeniu i jego decentralizacją;
- ograniczoną możliwością obserwacji;
- koniecznością tworzenia nowych elementów ugrupowania bojowego; grup szturmowych w natarciu i niewielkich odwodów na wszystkich kierunkach /przeznaczonych do wykonywania kontrataków w obronie/;
- organizowaniem większej liczby elementów rozpoznawczych w ugrupowaniu przeciwnika działających przeważnie bez środków transportu;
- decentralizacją wykorzystania pododdziałów rodzajów wojsk /artylerii, wojsk inżynieryjnych, chemicznych/.

Wysoka i zwarta zabudowa, a szczególnie budownictwo nowoczesne, oparte na konstrukcjach stalowych, oraz duże zakłady przemysłowe utrudniają rozmieszczenie i przesuwanie węzłów łączności, ograniczają w po-

ważnym stopniu zasięg środków radiowych, radiotelefonicznych i radioliniowych, a mogące powstać zawały i pożary utrudniają działanie wojskowej poczty polowej.

Przedstawione powyżej właściwości działania pułku oraz wpływ obiektów miejskich na możliwości środków łączności wywierają wpływ nie tyle na zasady i sposoby organizacji łączności, ile na zakres i sposób wykorzystania poszczególnych rodzajów środków łączności.

Punkty dowodzenia pułku rozmieszcza się z zasady w piwnicach, tunelach, przejściach podziemnych, a punkty obserwacyjne na wyższych kondygnacjach budynków. Węzły łączności natomiast należy rozmieszczać w miejscach stwarzających najdogodniejsze warunki zapewnienia łączności /na placach, skwerach, w parkach itp./. Z tych też powodów wykorzystanie środków radiowych do przekazywania wiadomości może odbywać się poprzez punkty wynosne. Należy również wydłużyć kanały telefoniczne stacji radioliniowej do miejsca pracy sztabu. Celowe jest rozwinięcie w miejscu pracy sztabu dodatkowej przenośnej łącznicy telefonicznej o małej pojemności.

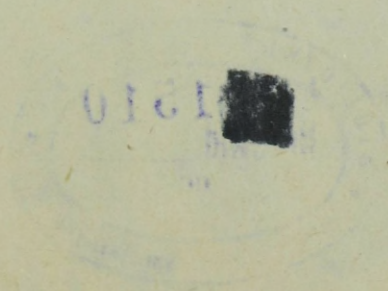
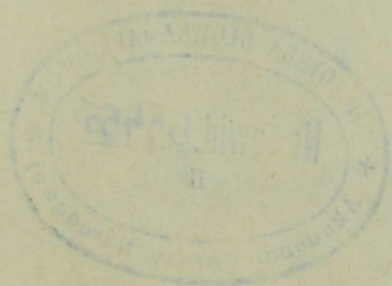
Istotne znaczenie dla zapewnienia łączności radiowej i radioliniowej ma miejsce rozwinięcia radiostacji i stacji radioliniowej. Radiostacje przenośne, stację radioliniową i wozy dowodzenia należy rozmieszczać w takich punktach, aby kierunki linii radiowych przebiegały wzdłuż ulic, skwerów, parków, kanałów, rzek itp./ należy dążyć do jak najmniejszego zakrycia tras radiowych i radioliniowych/. Środków tych nie należy rozwijać bezpośrednio za budynkami po stronie przeciwnej od korespondenta.

Radiostacje przenośne należy rozmieszczać możliwie na najwyższych kondygnacjach budynków pracując poprzez nie przy wykorzystaniu punktów wynosnych /wszystkie radiostacje przenośne powinny być wyposażone w kabel i aparaty telefoniczne/.

Podczas planowania łączności środkami wojskowej poczty polowej należy uwzględnić wykorzystanie na szczeblu pułku łączników pieszych. Łącznik pieszy w czasie walk w mieście może okazać się najbardziej niezawodnym środkiem łączności.

Niewielkie odległości pomiędzy punktami dowodzenia pułku i batalionów /grup szturmowych/ oraz niskie tempo natarcia powodują, że zarówno w obronie, jak i w natarciu możliwe jest wykorzystanie środków przewodowych do zapewnienia łączności z podwładnymi, przynajmniej na najważniejszych kierunkach. Ponadto w obronie łączność z przełożonym, a także z podwładnymi może być zapewniona przy wykorzystaniu miejskiej sieci telefonicznej po przystosowaniu jej do użycia zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Poważnym utrudnieniem w zapewnieniu ciągłości łączności w działaniach bojowych w mieście są większe niż w innych warunkach możliwości oddziaływania przeciwnika na siły i środki łączności oraz możliwość ich zniszczenia /porażenia/ w wyniku pożarów i zawalenia się budynków.

B I B L I O G R A F I A

1. Instrukcja łączności "Organizacja łączności w wojskach lądowych". Wyd. MON, Warszawa 1961.
2. MACKIEWICZ J. "Organizacja łączności okręgu wojskowego w okresie pokoju i wojny". Wyd. ASG WP, 1977.
3. "Organizacja poczty polowej w siłach zbrojnych PRL". Wyd. MON, Warszawa 1969.
4. PATKOWSKI K. "Ogólna charakterystyka systemu telekomunikacyjnego państwa, jego obronne przygotowanie i wykorzystanie w czasie wojny". Wyd. ASG WP, 1978.
5. Podręcznik łącznościowca. Cz. XII "Organizacja łączności na szczeblach taktycznych". Wyd. MON, Warszawa 1969.
6. "Podstawowe terminy, normy i znaki taktyczne wojsk łączności". Wyd. ASG WP, 1975.
7. "Polowe węzły łączności związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów". Wyd. MON, Warszawa 1967.
8. SIERADZAN J. "Praca szefa łączności dywizji /DZ, DPanc/ i pułku /pz, pcz/ w zakresie planowania łączności w działaniach bojowych". Wyd. ASG WP, 1977.
9. "Świąż w obszczewojskowom boju i armiejskich opieracyjach". Moskwa 1975.
10. "Zasady łączności radiowej i radiotelefonicznej". Wyd. MON, Warszawa 1972.

Wydrukowano w 100 egz.

Egz. nr 1-100-Bibl.Nauk.OZS

Wyk. ppłk Bryliński

Druk. JD, dnia 1.7.1983

Druk. ASG WP nr PF-264/PF-659/WW

Kor. HW

